

SPRAWOZDANIE
Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA
ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2010 R.

INFORMACJA O WYKONANIU BUDŻETÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

RADA MINISTRÓW

Warszawa

2011

Wprowadzenie	7
I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego	15
1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	15
2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	21
2.1. Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.....	23
2.2. Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego	24
3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	26
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego..	27
II. Wykonanie budżetów gmin	
1. Dochody gmin	31
1.1. Struktura dochodów	31
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	32
1.2.1. Subwencja ogólna	35
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	37
1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	39
1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	41
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	43
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	45
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe	48

1.3. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy	49
1.4. Dochody według działów	51
1.5. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	52
2. Wydatki gmin	52
2.1. Struktura wydatków	52
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	54
2.3. Wydatki według działów	55
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów	57
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów.....	58
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	60
3. Wynik budżetów gmin	61
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin.....	64
5. Przychody i koszty zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych gminnych jednostek budżetowych	66
5.1. Zakłady budżetowe	67
5.2. Gospodarstwa pomocnicze gminnych jednostek budżetowych	67
6. Fundusze celowe	68
7. Rachunek dochodów własnych gminnych jednostek budżetowych	69
 III. Wykonanie budżetów powiatów	
1. Dochody powiatów	70
1.1. Struktura dochodów	70
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	71
1.2.1. Subwencja ogólna	73
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	74
1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	76

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich płatności	78
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	80
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	82
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe	85
1.3. Dochody według działów	86
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	87
2. Wydatki powiatów	87
2.1. Struktura wydatków	87
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	88
2.3. Wydatki według działów	89
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów	90
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	91
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	92
3. Wynik budżetów powiatów	93
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów	94
5. Przychody i koszty zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych powiatowych jednostek budżetowych	96
5.1. Zakłady budżetowe	96
5.2. Gospodarstwa pomocnicze powiatowych jednostek budżetowych	97
6. Fundusze celowe	98
7. Rachunek dochodów własnych powiatowych jednostek budżetowych ..	99
IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu	
1. Dochody miast na prawach powiatu	100
1.1. Struktura dochodów	100

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	101
1.2.1. Subwencja ogólna	103
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	104
1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	106
1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	108
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	110
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	113
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe	116
1.3. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy	117
1.4. Dochody według działów	119
1.5. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	120
2. Wydatki miast na prawach powiatu	120
2.1. Struktura wydatków	120
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	121
2.3. Wydatki według działów	122
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów	124
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	124
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	125
3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu	126
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu	127
5. Przychody i koszty zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu	129
5.1. Zakłady budżetowe w miastach na prawach powiatu	130

5.2. Gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu	131
6. Fundusze celowe	132
7. Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu	132
V. Wykonanie budżetów województw	
1. Dochody województw	134
1.1. Struktura dochodów	134
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	135
1.2.1. Subwencja ogólna	136
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	137
1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	138
1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	141
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	143
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	145
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe	148
1.3. Dochody według działów	149
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	151
2. Wydatki województw	151
2.1. Struktura wydatków	151
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	152
2.3. Wydatki według działów	153
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów	154
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	155
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	156

3. Wynik budżetów województw	157
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych województw.....	158
5. Przychody i koszty zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych wojewódzkich jednostek budżetowych	159
5.1. Zakłady budżetowe	160
5.2. Gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych województw	161
6. Fundusze celowe	162
7. Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych województw	163
VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	164
VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego	169

Spis tablic

Wprowadzenie

Podstawę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w roku 2010 stanowiły:

- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych zachowała na 2010 r. w mocy, niektóre przepisy ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Jednostki samorządu terytorialnego obowiązywały przepisy dotyczące rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych, zakładów budżetowych oraz funduszy celowych, które utraciły moc z dniem 31 grudnia 2010 r. Ograniczenia dotyczące dopuszczalnego poziomu zadłużenia (60% dochodów) oraz obciążenia budżetu spłatami rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji (15% dochodów), obowiązujące w 2010 r., zachowują moc do dnia 31 grudnia 2013 r.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określa:

- źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów,
- zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Istotnym źródłem dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Wielkość udziału we wpływach z PIT w latach 2009 i 2010 przedstawia poniższe zestawienie:

	2009	2010
Gminy	36,72%	36,94%
Powiaty	10,25%	10,25%
Województwa	1,60%	1,60%
RAZEM	48,57%	48,79%

Wskaźnik udziałów gmin we wpływach z PIT, określony w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wynosi 39,34%, z zastrzeżeniem art. 89 ustawy. Zgodnie z regulacją art. 89 udział gmin we wpływach z PIT zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju. Wskaźnik ten ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

W 2010 r. wielkość udziału gmin we wpływach z PIT wyniosła 36,94%.

Wskaźnik udziału we wpływach z CIT, w 2010 r., w porównaniu, do wskaźnika obowiązującego w roku 2009 uległ podwyższeniu jedynie w odniesieniu do województw i przedstawia się następująco:

	2009	2010
Gminy	6,71%	6,71%
Powiaty	1,40%	1,40%
Województwa	14,00%	14,75%
RAZEM	22,11%	22,86%

Podwyższenie od dnia 1 stycznia 2010 r. wielkości wskaźnika udziału województw we wpływach z CIT nastąpiło zgodnie z ustawą z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw i jest wykonaniem uchwały nr 256/2008 Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2008 r. w sprawie finansowania regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich.

Z uwagi na poważne szkody, jakie wyrządziła powódź, która miała miejsce w maju i czerwcu 2010 r. konieczne stało się wprowadzenie szczególnych rozwiązań prawnych, mających na celu zagwarantowanie poszkodowanym niezbędnej pomocy oraz uproszczenie procedur związanych z usuwaniem skutków tej klęski żywiołowej. Zostały one zawarte w ustawie z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. Ustawa wywarła swój wpływ na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. Przede wszystkim wskazała, iż w 2010 r. środki z rezerwy, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego przeznaczają się w pierwszej kolejności na uzupełnienie dochodów gmin określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu, jak również na uzupełnienie dochodów powiatów i województw, na obszarach których są położone gminy określone

w przepisach wydanych na podstawie art. 2 tej samej ustawy. Ponadto gminy otrzymać mogły z budżetu państwa dotację w wysokości równej sumie wypłaconych członkom ochotniczej straży pożarnej ekwiwalentów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, za uczestnictwo w działaniu ratowniczym związanym z powodzią. W 2010 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały również dotacje celowe z budżetu państwa, z utworzonej w ciągu roku na mocy ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r., rezerwy celowej na sfinansowanie usuwania skutków powodzi. Ustawa wprowadziła również incydentalne, obowiązujące do dnia:

- 31 grudnia 2011 r. - zwolnienie w opłacie skarbowej w sprawach związanych z likwidacją skutków powodzi,
- 31 grudnia 2010 r. - zwolnienie z opłaty za wydanie dokumentu paszportowego.

Najważniejsze zmiany w systemie finansów jednostek samorządu terytorialnego nastąpiły w związku z uchwaleniem ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych.

Nowa ustawa o finansach publicznych zmniejszyła ilość form organizacyjno-prawnych, jakie mogą być tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego, jak również ograniczyła zakres zadań, w odniesieniu do których mogą prowadzić działalność samorządowe zakłady budżetowe. Zgodnie z art. 14 ustawy o finansach publicznych samorządowe zakłady budżetowe mogą wykonywać zadania własne jednostki samorządu terytorialnego w zakresie:

- 1) gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,
- 2) dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,
- 5) targowisk i hal targowych,
- 6) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 7) kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,

8) pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,

9) utrzymywania różnych gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt, w tym w szczególności prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem, w celu ich ochrony poza miejscem naturalnego występowania,

10) cmentarzy.

Ustawa – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych określiła, iż z dniem 31 grudnia 2010 r. zakończeniu ulega likwidacja:

- gminnych, powiatowych i wojewódzkich zakładów budżetowych prowadzących działalność w zakresie innym niż określony w nowej ustawie o finansach publicznych;
- gospodarstw pomocniczych gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych.

Rok 2010 był ostatnim rokiem funkcjonowania rachunków dochodów własnych samorządowych jednostek budżetowych. Utworzone przez jednostki budżetowe rachunki dochodów własnych mogły funkcjonować, zgodnie z dotychczasowymi przepisami, z jednoczesnym regulowaniem zobowiązań i ściąganiem należności, do dnia 31 grudnia 2010 r.

Ustawa o finansach publicznych nie przewiduje funkcjonowania samorządowych funduszy celowych. Określono, iż z dniem 31 grudnia 2010 r. likwidacji ulegają:

- wojewódzkie i powiatowe fundusze gospodarki zasobem geodezyjnym i kartograficznym, o których mowa w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych: fundusze terenowe, o których mowa w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych przewidziano, iż uchwały budżetowe jednostek samorządu terytorialnego na rok 2010 w zakresie dotyczącym samorządowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych samorządowych jednostek budżetowych, samorządowych funduszy celowych oraz rachunków dochodów własnych są opracowywane, uchwalane i wykonywane na podstawie przepisów dotychczasowych.

Ponadto, z dniem 1 stycznia 2010 r. likwidacji uległy również powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej na mocy przepisów ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw. Ustawa nowelizująca określiła, iż środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych

powiatowych funduszy i gminnych funduszy, z dniem 1 stycznia 2010 r. stają się dochodami budżetów powiatów i budżetów gmin oraz podlegają przekazaniu na rachunki odpowiednio budżetów powiatów i gmin. Nakazała również przeznaczenie tych środków na finansowanie określonych ustawowo zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych usystematyzowano przepisy dotyczące uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego, wskazując, iż składa się ona z budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz załączników.

Rozszerzono przesłanki tworzenia rezerw celowych w celu uelastycznienia prowadzenia gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Rezerwy celowe mogą być tworzone także na wydatki związane z realizacją programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), jak również gdy odrębne ustawy tak stanowią. Rezerwy celowe tworzone na wydatki związane z realizacją programów nie podlegają ograniczeniu wielkości rezerw celowych do wysokości 5% wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Zmniejszono potencjalny zakres wydatków niewygasających poprzez wprowadzenie regulacji, zakładającej możliwość ustalenia wydatków niewygasających jedynie dla wydatków związanych z realizacją umów:

- w sprawie zamówienia publicznego;
- które zostaną zawarte w wyniku zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym dokonano wyboru wykonawcy.

Wprowadzono obowiązek opracowania wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego, zapewniając długookresową perspektywę prowadzenia gospodarki finansowej. Minimalny zakres danych zamieszczanych w wieloletniej prognozie określa ustawa o finansach publicznych. Co do zasady, wieloletnia prognoza opracowywana jest na okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Ustawą – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych, organ stanowiący został zobowiązany do uchwalenia uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej po raz pierwszy nie później niż uchwały budżetowej na rok 2011.

Zgodnie z art. 271 ustawy o finansach publicznych - nie później niż dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę w sprawie absolutorium dla zarządu po zapoznaniu się z:

– sprawozdaniem z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

- sprawozdaniem finansowym;
- opinią z badania sprawozdania finansowego;
- opinią regionalnej izby obrachunkowej;
- informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego;
- stanowiskiem komisji rewizyjnej.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może żądać także przedłożenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego dodatkowych wyjaśnień odnoszących się do sprawozdania z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawozdania finansowego.

Art. 267-271 ustawy o finansach publicznych mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za rok 2010.

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, od 1 stycznia 2010 r. środki przeznaczone na realizację programów operacyjnych w części odpowiadającej wkładowi środków europejskich stanowią w budżecie państwa odrębną część pn. budżet środków europejskich, z którego wydatki realizowane są w formie płatności. Natomiast część środków odpowiadająca wkładowi krajowemu, jest dokonywana w formie dotacji celowej. Otrzymane w ww. formie dofinansowanie, beneficjent wydatkuje i rozlicza w trybie przewidzianym dla danej formy wypłaty.

Na mocy ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim wprowadzono możliwość wyodrębniania w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki, o czym rozstrzyga rada gminy. Rok 2010 był pierwszym rokiem, na który rady gmin mogły postanowić o wyodrębnieniu środków stanowiących fundusz sołecki. Na mocy tej ustawy zostały utworzone pierwsze fundusze sołeckie, które są częścią budżetu gminy. O wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki rozstrzyga rada gminy. Po raz pierwszy rady gmin mogły podjąć taką uchwałę do dnia 30 czerwca 2009 r.

Zgodnie z delegacją ustawową do ww. ustawy o funduszu sołeckim tj. na podstawie art. 2 ust. 9 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim zostało wydane przez Ministra Finansów rozporządzenie z dnia 25 stycznia 2010r. w sprawie trybu zwrotu wydatków gmin wykonywanych w ramach funduszu sołeckiego. Rozporządzenie po raz pierwszy będzie miało zastosowanie do zwrotu wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2010 r.

* * *

Miasto na prawach powiatu – na podstawie art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną – sporządza jeden budżet.

Uchwała budżetowa miasta na prawach powiatu określa poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gmin, powiatów oraz rodzajów wydatków przewidzianych na zadania realizowane przez gminy i powiaty.

W związku z powyższym, analogicznie jak w latach 1999–2009, zaprezentowano w opracowaniu część danych dotyczących dochodów miast na prawach powiatu w podziale na część gminną i powiatową. Natomiast, dane dotyczące wydatków miast na prawach powiatu podane zostały w kwotach łącznych, z uwagi na brak możliwości wyodrębnienia i omówienia wielkości wydatków tych jednostek realizowanych w podziale wyłącznie na zadania gminne lub powiatowe.

Podstawowym źródłem danych dotyczących wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. były sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków oraz zobowiązań i należności tych jednostek, sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

Zgodnie z przepisami tych rozporządzeń, wszystkie jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują do Ministerstwa Finansów, raz na kwartał, sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków budżetowych w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf, o nadwyżce/deficycie budżetowym, o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

Sprawozdania te jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Ministerstwa Finansów – za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych – w formie elektronicznej, jako pliki określonego formatu o zdefiniowanej strukturze.

We wszystkich tablicach zbiorczych prezentowane są dane zestawione na podstawie sprawozdań rocznych, otrzymanych przez Ministerstwo Finansów od jednostek samorządu terytorialnego, obejmujących jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe (działające na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach

publicznych) gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, rachunki dochodów własnych oraz fundusze celowe nieposiadające osobowości prawnej¹.

W części opisowej, dotyczącej dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, wykorzystano dane ze sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

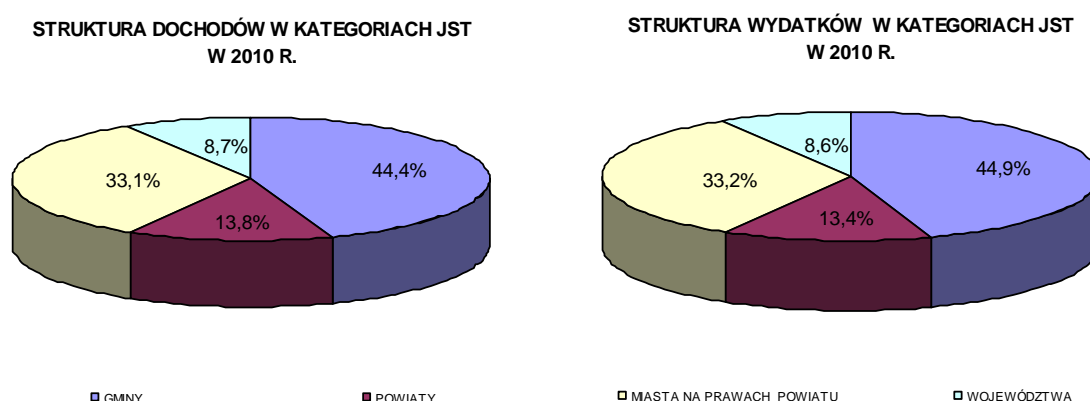
---

¹ Dane liczbowe zostały opracowane w oparciu o sprawozdania jednostek samorządu terytorialnego za 2010 rok według stanu na dzień 08 kwietnia 2011 roku. Dane te nie uwzględniają korekt nadesłanych w późniejszym terminie. Wielkości ujęto w zaokrągleniu do tysiąca złotych, na skutek czego powstały niewielkie rozbieżności w prezentowanych danych liczbowych.

I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego

W 2010 r., jednostki samorządu terytorialnego zrealizowały dochody w kwocie 162.796.584 tys. zł i były one wyższe o 5,1% niż w 2009 r., natomiast wydatki zostały zrealizowane w kwocie 177.766.153 tys. zł i o 5,9% przewyższyły wydatki wykonane w 2009 r.

Jednostki samorządu terytorialnego planowały na 2010 r. deficyt w wysokości 25.758.138 tys. zł, a zamknęły zbiorczo swoje budżety deficytem w wysokości 14.969.569 tys. zł.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem zrealizowanych w 2010 r. przez jednostki samorządu terytorialnego dochody ogółem gmin i miast na prawach powiatu stanowiły 77,5% dochodów ogółem zrealizowanych przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego, natomiast ich wydatki ogółem stanowiły 78,1% wszystkich wydatków finansowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

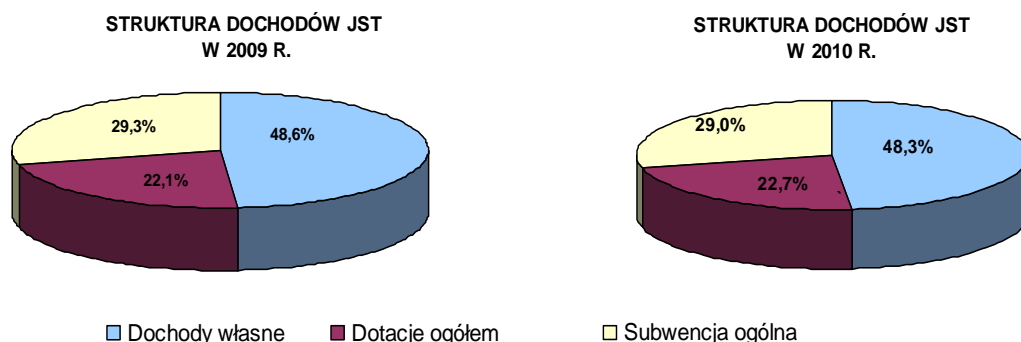
Dochody zrealizowane przez gminy, powiaty, miasta na prawach powiatu i województwa w latach 2009 - 2010 prezentuje tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY	64 882 149	74 812 061	72 310 510	96,7	111,4
POWIATY	20 084 495	22 965 985	22 496 473	98,0	112,0
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	50 327 507	54 660 840	53 885 584	98,6	107,1
WOJEWÓDZTWA	19 548 310	14 350 405	14 104 017	98,3	72,1
OGÓŁEM JST	154 842 461	166 789 291	162 796 584	97,6	105,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. jednostki samorządu terytorialnego wykonały plan dochodów ogółem w 97,6%. Najwyżej plan dochodów zrealizowały miasta na prawach powiatu w 98,6%.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r., dochody własne stanowiły 48,3%, a dotacje i subwencje ogólne – 51,7%.

W 2010 r. w porównaniu do 2009 r., udział dotacji i subwencji w strukturze dochodów ogółem zwiększył się o 0,3 punktu procentowego.

Wykonanie i dynamikę dochodów jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, z tego:	154 842 461	166 789 291	162 796 584	97,6	105,1
Dochody własne	75 297 351	79 729 811	78 587 974	98,6	104,4
Dotacje ogółem	34 249 723	39 891 353	37 037 549	92,8	108,1
Subwencja ogólna	45 295 387	47 168 127	47 171 061	100,0	104,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. w porównaniu do 2009 r. najwyższą dynamiką charakteryzowały się dotacje i subwencje. Plan subwencji został wykonany w 100% a dotacji w 92,8%.

Poniższe zestawienie prezentuje wykonanie, strukturę i dynamikę dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego:

Wyszczególnienie	Wykonanie dochodów własnych JST		Wykonanie planu	Struktura dochodów własnych	Dynamika (3:2)
	2009	2010			
	tys. zł		%%		
1	2	3	4	5	6
RAZEM DOCHODY WŁASNE, z tego:	75 297 351	78 587 974	98,6	100,0	104,4
Podatek dochodowy od osób prawnych	6 616 915	6 121 740	104,1	7,8	92,5
Podatek dochodowy od osób fizycznych	26 977 030	26 894 357	99,0	34,2	99,7
Podatek rolny	1 238 501	989 448	96,7	1,3	79,9

Wyszczególnienie	Wykonanie dochodów własnych JST		Wykonanie planu	Struktura dochodów własnych	Dynamika (3:2)
	2009	2010			
	tys. zł		%%		
1	2	3	4	5	6
Podatek od nieruchomości	14 189 937	15 122 137	101,0	19,2	106,6
Podatek leśny	182 667	165 260	98,1	0,2	90,5
Podatek od środków transportowych	840 460	856 915	99,6	1,1	102,0
Podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	94 256	89 228	98,1	0,1	94,7
Podatek od spadków i darowizn	301 572	291 770	105,5	0,4	96,7
Podatek od czynności cywilnoprawnych	1 698 260	1 893 279	116,2	2,4	111,5
Wpływy z opłaty skarbowej	519 104	508 943	94,2	0,6	98,0
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	229 627	234 662	97,8	0,3	102,2
Wpływy z opłaty targowej	222 584	205 888	95,6	0,3	92,5
Dochody z majątku	5 683 722	6 353 535	88,8	8,1	111,8
Pozostałe dochody	16 502 716	18 860 811	96,7	24,0	114,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. istotne znaczenie miały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, które stanowiły 34,2% dochodów własnych. Stosownie do art. 3 ust 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych.

Wielkość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2010 r. i sposób ustalania omówiono szczegółowo we wprowadzeniu.

W 2010 r. - według danych Ministerstwa Finansów - na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 26.894.357 tys. zł, tj. 97,8% kwoty zaplanowanej przez Ministra Finansów z tego tytułu, która wynosiła 27.487.310 tys. zł.

W 2010 roku, w porównaniu do 2009 r., jednostki samorządu terytorialnego otrzymały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych niższe o 0,3%.

Drugim istotnym źródłem dochodów własnych były dochody z tytułu podatku od nieruchomości, które stanowiły 19,2% dochodów własnych. Plan dochodów z tytułu podatku od nieruchomości został wykonany w 101,0% i dochody z tego tytułu były wyższe niż wykonane w 2009 r. o 6,6%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów jednostek samorządu terytorialnego przedstawiono w tabelach załączonych do sprawozdania.

Wykonanie subwencji ogólnej w 2010 r.

W 2010 r. – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 46.645.558 tys. zł (bez rezerw), co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach).

Na powyższą kwotę subwencji ogólnej składały się:

- część oświatowa w wysokości - 35.009.865 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości - 9.076.061 tys. zł,
- część równoważąca w wysokości - 1.588.272 tys. zł,
- część regionalna w wysokości - 955.642 tys. zł,
- część rekompensująca w wysokości - 15.718 tys. zł.

Część rekompensująca subwencji ogólnej, stosownie do ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840, z późn. zm.), przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych; mogą ją otrzymać gminy, w tym miasta na prawach powiatu, o ile są uprawnione do uzyskania takiej rekompensaty.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w budżecie państwa tworzy się rezerwę subwencji ogólnej przeznaczoną na dofinansowanie:

- 1) inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu,
- 2) utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu,
- 3) remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

W ustawie budżetowej na rok 2010, środki na rezerwę subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano w wysokości 325.506 tys. zł.

Na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, rezerwą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa ta została w całości rozdysponowana w sposób uzgodniony z Ministrem Infrastruktury i stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i przekazana w pełnej wysokości do właściwych samorządów według harmonogramu zaproponowanego przez Ministra Infrastruktury.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zwroty nienależnie otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego kwot części subwencji ogólnej tworzą rezerwę subwencji przeznaczoną dla jednostek samorządu terytorialnego, którą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa ta została dodatkowo zwiększona o nierozdzielone środki części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin, ponieważ kwota tej części subwencji ogólnej, wyliczona dla poszczególnych gmin na podstawie przepisów art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w części związanej z wydatkami na wypłatę dodatków mieszkaniowych, była wyższa od kwoty należnej.

Środki rezerwy, o której mowa wyżej, w łącznej wysokości 213.969 tys. zł, stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. Nr 123, poz. 835 i Nr 148, poz. 993), przekazywane były dla jednostek samorządu terytorialnego dotkniętych skutkami powodzi, jaka miała miejsce w 2010 r., z tego:

- 129.234 tys. zł dla 183 gmin,
- 4.197 tys. zł dla 1 miasta na prawach powiatu,
- 80.538 tys. zł dla 41 powiatów.

Wykonanie części oświatowej subwencji ogólnej w 2010 r.

Część oświatowa subwencji ogólnej ustalana jest na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w szczególności na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek, a także dotowanie szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz przez osoby fizyczne.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustalana jest corocznie w ustawie budżetowej. Kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie

mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych (art. 28 ust. 1).

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na 2010 r. określona została w ustawie budżetowej w wysokości 35.009.865 tys. zł.

Kwota części oświatowej subwencji ogólnej na 2010 r. została rozdzielona dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego na podstawie algorytmu, określonego w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2010 (Dz. U. Nr 222, poz. 1756).

Wydzielona z kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2010 r. 0,6% rezerwa tej części subwencji wynosiła 210.061 tys. zł. W trakcie roku budżetowego rezerwa uległa zwiększeniu o kwotę 45.867 tys. zł do wysokości 255.928 tys. zł, w wyniku zmniejszenia części oświatowej subwencji ogólnej 308 jednostkom samorządu terytorialnego, tj.:

254 gminom o kwotę	32.776 tys. zł,
16 powiatom o kwotę	3.652 tys. zł,
36 miastom na prawach powiatu o kwotę	9.338 tys. zł,
2 województwom o kwotę	101 tys. zł.

Rezerwa części oświatowej subwencji ogólnej została podzielona, w trakcie roku budżetowego, pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z Kryteriami przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W roku 2010 jednostki samorządu terytorialnego otrzymały środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na dofinansowanie prac związanych z usuwaniem skutków powodzi w obiektach oświatowych. Kwota dofinansowania z tego tytułu wynosiła 74.619 tys. zł, co stanowiło 29,2% rozdzielonej rezerwy, z tego :

179 gmin otrzymało kwotę	52.271 tys. zł,
29 powiatów otrzymało kwotę	16.122 tys. zł,
7 miast na prawach powiatu otrzymało kwotę	4.340 tys. zł,
2 województwa otrzymały kwotę	1.886 tys. zł.

Środki na dofinansowanie prac związanych z usuwaniem skutków powodzi w obiektach oświatowych przekazywane były sukcesywnie i niezwłocznie na rachunki jednostek samorządu terytorialnego po otrzymaniu wniosków z Ministerstwa Edukacji Narodowej. Sposób podziału rezerwy części oświatowej na ten cel został uzgodniony i uzyskał pozytywną opinię strony samorządowej Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

Wykonanie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższa tabela:

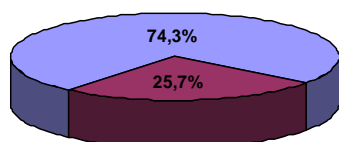
Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY					
Wydatki ogółem	70 002 631	86 826 257	79 740 609	91,8	113,9
w tym: wydatki majątkowe	16 177 834	24 003 508	19 987 995	83,3	123,6
POWIATY					
Wydatki ogółem	21 155 789	25 352 286	23 826 369	94,0	112,6
w tym: wydatki majątkowe	4 075 664	6 024 666	5 200 803	86,3	127,6
MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
Wydatki ogółem	56 201 086	63 502 718	58 954 148	92,8	104,9
w tym: wydatki majątkowe	12 913 591	15 818 099	13 117 828	82,9	101,6
WOJEWÓDZTWA					
Wydatki ogółem	20 468 690	16 866 167	15 245 027	90,4	74,5
w tym: wydatki majątkowe	9 958 990	6 881 109	5 942 620	86,4	59,7
OGÓŁEM JST					
Wydatki ogółem	167 828 195	192 547 428	177 766 153	92,3	105,9
w tym: wydatki majątkowe	43 126 078	52 727 382	44 249 245	83,9	102,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. były wyższe w porównaniu do zrealizowanych wydatków w 2009 r. o 5,9%. Plan wydatków został zrealizowany w 92,3%.

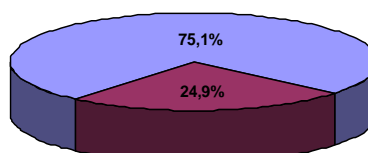
W pozostałych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego wydatki ogółem i wydatki majątkowe były wyższe niż w 2009 r. Najwyższa dynamika wydatków majątkowych była w powiatach.

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM JST W 2009 R.

■ Wydatki bieżące

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM JST W 2010 R.

■ Wydatki majątkowe

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r., w porównaniu do 2009 r., jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły na wydatki majątkowe o 2,6% więcej środków.

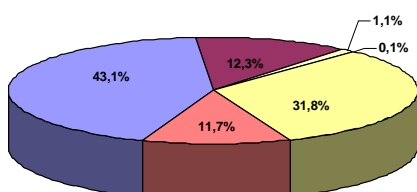
Udział wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2009	2010
	(w %)	
1	2	3
GMINY	23,1	25,1
POWIATY	19,3	21,8
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	23,0	22,3
WOJEWÓDZTWA	48,7	39,0
OGÓŁEM JST	25,7	24,9

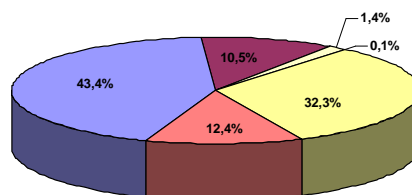
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Najwyższy udział wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem w 2010 r. zanotowano w samorządach województw i ukształtował się on na poziomie 39,0%, a najniższy w powiatach (21,8%).

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH JST W 2009 R.

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH JST W 2010 R.

■ Wynagrodzenia i pochodne ■ Dotacje ■ Obsługa długu ■ Poręczenia i gwarancje ■ Pozostałe wydatki ■ Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków bieżących najwyższy udział w 2010 r. stanowiły wynagrodzenia i pochodne (43,4%), których udział w wydatkach bieżących, w porównaniu do 2009 r., wzrósł o 0,3 punktu procentowego.

Wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki bieżące z tego:	124 702 117	139 820 047	133 516 908	95,5	107,1
Wydatki na wynagrodzenia	46 100 731	50 596 945	49 743 420	98,3	107,9

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
w tym: wynagrodzenia osobowe	41 849 366	45 593 680	44 925 586	98,5	107,4
Pochodne od wynagrodzeń	7 609 697	8 461 851	8 165 412	96,5	107,3
Dotacje	15 281 838	14 443 920	14 044 035	97,2	91,9
Wydatki na obsługę długu	1 400 103	2 332 496	1 851 509	79,4	132,2
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	74 230	397 876	86 124	21,6	116,0
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	14 576 082	16 895 544	16 515 224	97,7	113,3
Pozostałe wydatki	39 659 436	46 691 415	43 111 183	92,3	108,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. wydatki na wynagrodzenia i pochodne, w stosunku do 2009 r., wzrosły o 7,8%, podczas gdy tempo wzrostu wydatków bieżących było 7,1%. Najwyższą dynamiką charakteryzowały się wydatki na obsługę długu, które w stosunku do 2009 r. wzrosły o 32,2%, natomiast ich udział w wydatkach bieżących wynosił 1,4%.

2.1. Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego

Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2010 (art. 263 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) wyniosły 1.910.540 tys. zł i były niższe w odniesieniu do 2009 r. o 5,1%, co przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2009	2010	Dynamika (3:2)	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	167 828 195	177 766 153	105,9	100,0
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego w tym:	2 014 097	1 910 540	94,9	1,1
w tym: wydatki związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych	285 179	454 473	159,4	0,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego stanowiły 1,1% wydatków ogółem.

Kształtowanie się wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2009	2010	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
OGÓŁEM JST			
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	2 014 097	1 910 540	94,9
w tym: wydatki związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych	285 177	454 473	159,4
GMINY			
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	906 575	819 591	90,4
w tym: wydatki związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych	119 081	202 115	169,7
POWIATY			
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	173 674	156 499	90,1
w tym: wydatki związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych	20 651	19 452	94,2
MIASTA NA PRAWACH POWIATU			
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	686 318	657 308	95,8
w tym: wydatki związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych	81 373	112 435	138,2
WOJEWÓDZTWA			
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	247 530	277 141	112,0
w tym: wydatki związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych	64 072	120 471	188,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

2.2. Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołectkiego

Na mocy ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołectkim wprowadzono możliwość wyodrębniania w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołectki, o czym rozstrzyga rada gminy.

Rok 2010 był pierwszym rokiem, na który rady gmin mogły postanowić o wyodrębnieniu środków stanowiących fundusz sołectki.

Wydatki zrealizowane w 2010 roku przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach funduszu sołeckiego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	WYDATKI OGÓŁEM		Wydatki, zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego		Udział wydatków funduszu sołeckiego w wydatkach ogółem
	liczba jednostek	kwota (tys. zł)	liczba jednostek	kwota (tys. zł)	
1	2	3	4	5	6
JST OGÓŁEM	2 809	177 766 153	994	167 839	0,1%
w tym:					
GMINY	2 414	79 740 609	993	167 827	0,2%
z tego:					
gminy miejskie	241	17 984 218	2	24	0,0%
gminy wiejskie	1 576	35 301 594	650	107 175	0,3%
gminy miejsko-wiejskie	597	26 454 798	341	60 629	0,2%
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	65	58 954 148	1	12	0,0%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wykazały 993 gminy i jedno miasto na prawach powiatu.

Wydatki te będą po raz pierwszy podlegały zwrotowi w 2011 r. w wysokości:

- 1) 30% wykonanych wydatków – dla gmin, w których kwota bazowa dla danej gminy (K_b), jest mniejsza od średniej kwoty bazowej w kraju (K_{bk}),
- 2) 20% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b wynosi od 100% do 120% średniej kwoty bazowej w kraju (K_{bk}),
- 3) 10% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b , jest większa od 120% średniej kwoty bazowej w kraju (K_{bk}).

Zgodnie z art. 2 ust. 8 ww. ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych oblicza na dany rok średnią kwotę bazową w kraju (K_{bk}) i podaje ją do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej do dnia 31 sierpnia roku poprzedzającego rok budżetowy.

Do wyliczenia średniej kwoty bazowej w kraju (K_{bk}) na rok budżetowy 2010 zostały przyjęte wielkości:

- 1) wykonane w 2008 rok dochody bieżące gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, wykazane w sprawozdaniach, z uwzględnieniem korekt złożonych do właściwych izb obrachunkowych do 30 czerwca 2009 roku;
- 2) liczba mieszkańców gmin wiejskich i miejsko-wiejskich według stanu na 31 grudnia 2008 roku, ustalona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Tak obliczona na 2010 r. średnia kwota bazowa w kraju (K_{bk}) wynosiła 2.312,09 zł na mieszkańca.

3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

W 2010 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 14.969.569 tys. zł.

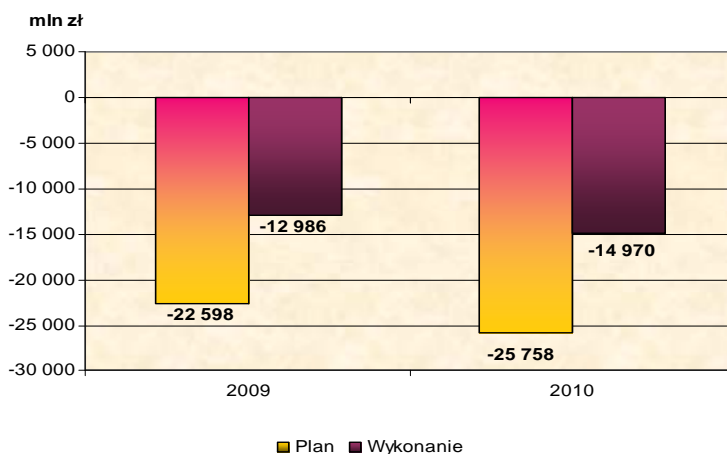
Wynik jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM JST					
Wynik	-12 985 734	-25 758 138	-14 969 569	58,1	115,3
GMINY					
Wynik	-5 120 482	-12 014 197	-7 430 099	61,8	145,1
POWIATY					
Wynik	-1 071 294	-2 386 301	-1 329 896	55,7	124,1
MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
Wynik	-5 873 579	-8 841 878	-5 068 564	57,3	86,3
WOJEWÓDZTWA					
Wynik	-920 380	-2 515 763	-1 141 009	45,4	124,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Najwyższym deficytem w 2010 r. zamknęły się budżety gmin w wysokości 7.430.099 tys. zł, i stanowił 10,3% dochodów gmin, a najniższym budżety województw na kwotę 1.141.009 tys. zł tj. 8,1% dochodów. Tylko w miastach na prawach powiatu deficyt był niższy niż wykonany w 2009 r. Udział wyniku w dochodach jednostek samorządu terytorialnego wyniósł 9,2%

WYNIK BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W LATACH 2009-2010

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

Jednostki samorządu terytorialnego w 2010 r., według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów JST					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
JST z nadwyżką budżetową	319	224	64	19	7	5
JST z deficytem budżetowym	2490	496	616	555	385	438

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. (Min. Fin.)

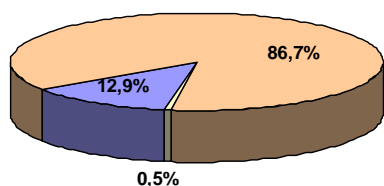
Wśród jednostek, które wypracowały nadwyżkę, najliczniejszą grupę, podobnie jak w 2009 r., stanowiły jednostki o relacji nadwyżki do dochodów poniżej 5%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, które osiągnęły nadwyżkę wyniósł 70,2%.

Wśród jednostek samorządu terytorialnego z deficytem budżetowym w 2010 r. najliczniejszą grupę stanowiły jednostki o relacji deficytu do dochodów powyżej 10%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, których budżety zamknęły się deficytem wyniósł 55,3%.

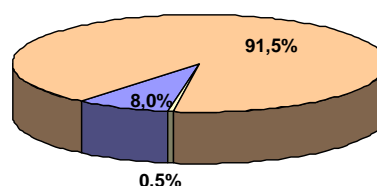
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego

W 2010 r. zobowiązania według tytułów dłużnych ogółem jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 50.093.872 tys. zł.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ JST W 2009 R.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ JST W 2010 R.

■ Papiery wartościowe   ■ Kredyty i pożyczki   □ Wymagalne zobowiązania

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. w strukturze zobowiązań ogółem jednostek samorządu terytorialnego największy udział stanowiły kredyty i pożyczki – 91,5%, których udział w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o 4,8 punktu procentowego.

Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego w latach 2009 - 2010 zostały zestawione w poniższej tabeli:

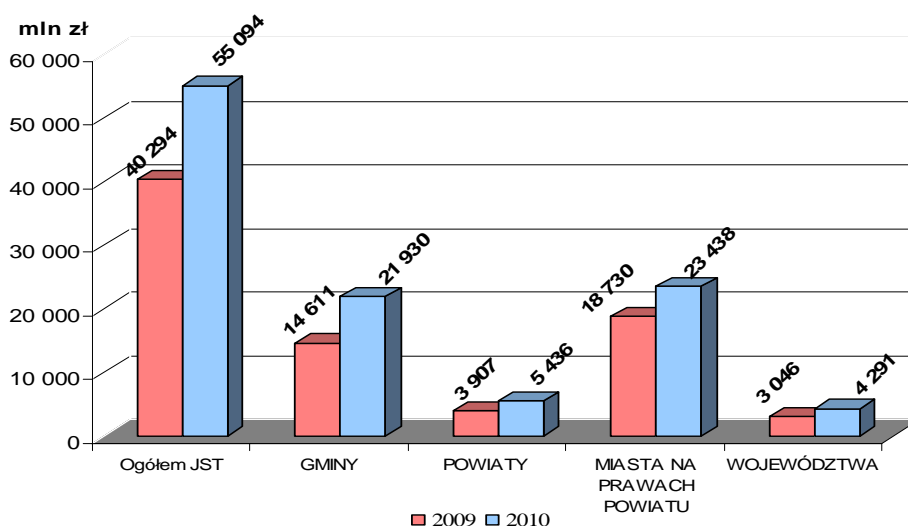
Wyszczególnienie	Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego		
	2009	2010	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych	40 294 344	55 093 872	136,7
w tym:			
papiery wartościowe	5 181 983	4 406 157	85,0
w tym: długoterminowe	5 175 983	4 399 157	85,0
kredyty i pożyczki	34 920 122	50 406 734	144,3
w tym: długoterminowe	34 654 623	49 886 900	144,0
wymagalne zobowiązania	192 238	280 975	146,2
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	132 148	195 222	147,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania ogółem jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do 2009 r., wzrosły o 36,7%. Największą dynamiką charakteryzowały się zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego z tytułu zobowiązań wymagalnych, które w 2010 r., w stosunku do 2009 r., wzrosły o 46,2%. Jednak w strukturze zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego stanowią one tylko 0,5%.

W 2010 r. zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wzrosły, w porównaniu do 2009 r., o 44,3% i w 99,0% były to kredyty i pożyczki długoterminowe.

Zobowiązania poszczególnych kategorii jednostek samorządu terytorialnego w latach 2009-2010 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego nastąpił wzrost zadłużenia w stosunku do 2009 r. Najwyższy przyrost wielkości zobowiązań według tytułów dłużnych zanotowano w gminach o 50,1%, a najniższy w miastach na prawach powiatu o 25,1%.

Kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego w latach 2009-2010 zostały zestawione poniżej:

Wyszczególnienie	2009	2010	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST z tytułu kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych z tego:	2 421 850	4 950 919	204,4
GMINY	949 385	2 473 206	260,5
POWIATY	150 668	247 475	164,3
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	1 282 462	2 029 194	158,2
WOJEWÓDZTWA	39 335	201 043	511,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Z uzupełniających danych o kredytach i pożyczkach na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych w 2010 r., wynika, iż w stosunku do 2009 r., zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego z tytułu kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych zwiększyły się ponad dwukrotnie.

Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. w zakresie dochodów, zadłużenia oraz relacji zadłużenia do zrealizowanych dochodów przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem (w tys. zł)	162 796 584	72 310 510	22 496 473	53 885 584	14 104 017
Zadłużenie (w tys. zł)	55 093 872	21 929 612	5 435 587	23 437 523	4 291 150
w tym: zobowiązania wymagalne	280 975	149 174	21 230	103 706	6 865
Udział zobowiązań wymagalnych w kwocie zobowiązań ogółem (w %%)	0,5	0,7	0,4	0,4	0,2
Wskaźnik zadłużenia (relacja zobowiązań do dochodów wykonanych ogółem w %%)	33,8	30,3	24,2	43,5	30,4
Wskaźnik zadłużenia (relacja zobowiązań bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych w dochodach wykonanych ogółem w %%)	30,8	26,9	23,1	39,7	29,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. wskaźnik zadłużenia (udział zobowiązań według tytułów dłużnych w wykonanych dochodach ogółem) jednostek samorządu terytorialnego ogółem wyniósł 33,8%, najniższy

wskaźnik zanotowano w powiatach 24,2%, a najwyższy w miastach na prawach powiatu 43,5%.

Wysokość wskaźnika zadłużenia bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów finansowych z udziałem środków unijnych, wyniosła dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego – 30,8%. Najwyższy wskaźnik zadłużenia zanotowano w miastach na prawach powiatu – 39,7%, natomiast najniższy w powiatach – 23,1%.

Liczbę jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. wg poziomu zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
GMINY	2 414	2 351	280	428	523	483	386	183	68
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	65	65	3	3	13	20	16	8	2
POWIATY	314	311	47	78	85	57	33	11	0
WOJEWÓDZTWA	16	16	3	1	3	7	1	1	0
RAZEM	2 809	2 743	333	510	624	567	436	203	70

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. 251 gmin, 11 powiatów, 10 miast na prawach powiatu i 1 województwo osiągnęły wskaźnik zadłużenia przekraczający 50,0%, w tym 68 gmin i 2 miasta na prawach powiatu osiągnęło zadłużenie przekraczające 60% dochodów ogółem.

Liczbę jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. według poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek prezentuje tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
GMINY	2 414	2 276	406	467	501	433	313	139	17
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	65	65	4	8	15	17	15	6	0
POWIATY	314	310	54	80	83	57	25	11	0
WOJEWÓDZTWA	16	16	3	2	3	6	1	1	0
RAZEM	2 809	2 667	467	557	602	513	354	157	17

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. (Min. Fin.)

Natomiast wskaźnik zadłużenia po pomniejszeniu o zobowiązania związane z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych był w 174 jednostkach wyższy od 50%, w tym 17 gmin przekroczyło ustawowy wskaźnik 60%.

II. Wykonanie budżetów gmin

Zbiornicze dane dotyczące wykonania budżetów gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Dochody	64 882 149	74 812 061	72 310 510	96,7	111,4
Wydatki	70 002 631	86 826 257	79 740 609	91,8	113,9
Wynik	-5 120 482	-12 014 197	-7 430 099		
GMINY WIEJSKIE					
Dochody	28 476 596	32 983 203	31 865 318	96,6	111,9
Wydatki	30 195 634	38 625 767	35 301 594	91,4	116,9
Wynik	-1 719 038	-5 642 565	-3 436 276		
GMINY POZOSTAŁE					
Dochody	36 405 553	41 828 858	40 445 192	96,7	111,1
Wydatki	39 806 997	48 200 490	44 439 015	92,2	111,6
Wynik	-3 401 444	-6 371 632	-3 993 823		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Gminy planowały w 2010 r. deficyt w kwocie 12.014.197 tys. zł. Ostatecznie dochody budżetów gmin ogółem zostały zrealizowane w wysokości 72.310.510 tys. zł (96,7% planu), a wydatki w wysokości 79.740.609 tys. zł (91,8% planu).

Budżety gmin zamknęły się deficytem w łącznej kwocie 7.430.099 tys. zł, z tego: w gminach wiejskich budżety zamknęły się zbiorczo deficytem w kwocie 3.436.276 tys. zł, a w pozostałych gminach deficytem w wysokości 3.993.823 tys. zł.

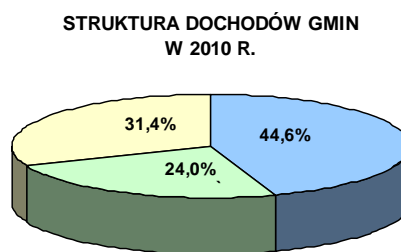
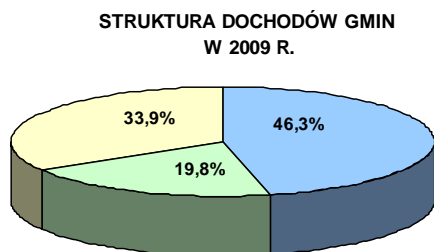
1. Dochody gmin

1.1. Struktura dochodów

W 2010 r. w strukturze dochodów ogółem gmin, dochody własne stanowiły 44,6%, subwencja ogólna – 31,4%, zaś dotacje – 24,0%.

W stosunku do 2009 r., w strukturze dochodów ogółem gmin, zmniejszył się udział dochodów własnych o 1,7 punktu procentowego oraz subwencji ogólnej o 2,5 punktu procentowego, natomiast zwiększył się udział dotacji o 4,2 punktu procentowego.

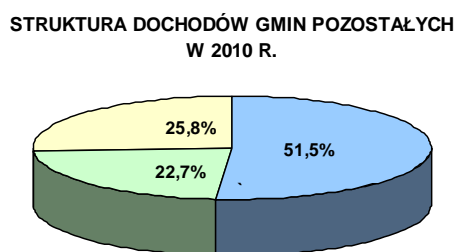
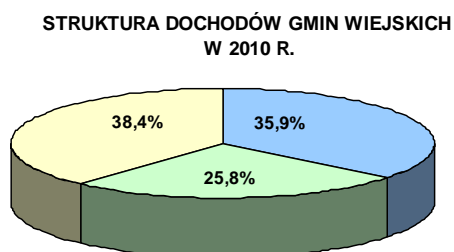

■ Dochody własne   ■ Dotacje ogółem   ■ Subwencja ogólna

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. w strukturze dochodów gmin wiejskich, dochody własne stanowiły 35,9% (w pozostałych gminach – 51,5%), subwencja ogólna – 38,4% (w pozostałych gminach – 25,8%), dotacje ogółem – 25,8% (w pozostałych gminach – 22,7%).

■ Dochody własne   ■ Dotacje ogółem   ■ Subwencja ogólna

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Wykonanie i dynamikę dochodów gmin, według ich kategorii, prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Dochody ogółem, z tego:	64 882 149	74 812 061	72 310 510	96,7	111,4
Dochody własne	30 021 854	33 534 369	32 264 384	96,2	107,5
Dotacje ogółem	12 871 052	18 603 333	17 370 295	93,4	135,0
Subwencja ogólna	21 989 242	22 674 359	22 675 831	100,0	103,1
GMINY WIEJSKIE					
Dochody ogółem, z tego:	28 476 596	32 983 203	31 865 318	96,6	111,9
Dochody własne	10 475 011	12 026 402	11 428 889	95,0	109,1
Dotacje ogółem	6 057 345	8 737 377	8 215 174	94,0	135,6
Subwencja ogólna	11 944 239	12 219 424	12 221 255	100,0	102,3

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY POZOSTAŁE					
Dochody ogółem, z tego:	36 405 553	41 828 858	40 445 192	96,7	111,1
Dochody własne	19 546 843	21 507 967	20 835 495	96,9	106,6
Dotacje ogółem	6 813 707	9 865 956	9 155 121	92,8	134,4
Subwencja ogólna	10 045 003	10 454 935	10 454 576	100,0	104,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. dochody ogółem gmin zostały wykonane w 96,7% planu i były wyższe niż wykonane w 2009 r. o 11,4%. Natomiast dochody własne wykonane w 2010 r., w stosunku do 2009 r., zwiększyły się w gminach ogółem o 7,5%, a plan został wykonany w 96,2%.

Dotacje ogółem w gminach w 2010 r., mimo wykonania planu w 93,4%, w stosunku do 2009 r. zostały wykonane w kwocie wyższej o 35,0%, na co istotny wpływ miał wzrost środków przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, które w porównaniu do 2009 roku wzrosły trzykrotnie.

W 2010 r. subwencja ogólna została wykonana w 100,0% planu i była w porównaniu do 2009 r. wyższa, zarówno w gminach ogółem, jak i w gminach wiejskich oraz w pozostałych gminach odpowiednio o 3,1%, 2,3% oraz 4,1%.

Dochody gmin w 2010 r. według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	64 882 149	74 812 061	72 310 510	96,7	100,0	111,4
DOCHODY WŁASNE, z tego:	30 021 854	33 534 369	32 264 384	96,2	44,6	107,5
podatek dochodowy od osób prawnych	652 817	581 890	617 362	106,1	0,9	94,6
podatek dochodowy od osób fizycznych	9 906 255	10 180 965	10 080 306	99,0	13,9	101,8
podatek rolny	1 215 317	1 005 975	974 140	96,8	1,3	80,2
podatek od nieruchomości	8 488 264	9 016 077	9 060 464	100,5	12,5	106,7
podatek leśny	181 011	166 882	163 747	98,1	0,2	90,5
podatek od środków transportowych	531 961	554 187	560 607	101,2	0,8	105,4
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	48 470	45 860	45 774	99,8	0,1	94,4
podatek od spadków i darowizn	119 842	106 611	120 921	113,4	0,2	100,9
podatek od czynności cywilnoprawnych	706 691	718 769	791 305	110,1	1,1	112,0

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
wpływy z opłaty skarbowej	228 948	241 564	225 727	93,4	0,3	98,6
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	222 973	234 039	228 809	97,8	0,3	102,6
wpływy z opłaty targowej	151 180	147 469	142 504	96,6	0,2	94,3
dochody z majątku	2 401 291	3 206 689	2 628 209	82,0	3,6	109,4
pozostałe dochody	5 166 835	7 327 391	6 624 507	90,4	9,2	128,2
DOTACJE OGÓŁEM	12 871 052	18 603 333	17 370 295	93,4	24,0	135,0
z tego:						
Dotacje celowe	11 617 980	13 859 600	13 507 506	97,5	18,7	116,3
w tym:						
z zakresu adm. rządowej	7 948 140	9 428 382	9 339 910	99,1	12,9	117,5
własne	2 805 641	3 595 548	3 417 101	95,0	4,7	121,8
realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rząd.	104 582	66 993	63 734	95,1	0,1	60,9
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	1 253 072	4 743 733	3 862 790	81,4	5,3	308,3
SUBWENCJA OGÓLNA	21 989 242	22 674 359	22 675 831	100,0	31,4	103,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych gmin istotne źródła, to udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (31,2%), podatek od nieruchomości (28,1%) oraz pozostałe dochody (20,5%).

W 2010 r. plan dochodów z podatku od nieruchomości został zrealizowany w 100,5% planu, a wykonanie było wyższe w porównaniu z wykonaniem w 2009 r. o 6,7%. Plan pozostałych dochodów został zrealizowany w 90,4% i były one wyższe niż wykonane w 2009 r., o 28,2%.

W strukturze pozostałych dochodów zrealizowanych przez gminy w 2010 r. dominujący udział miały środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin pozyskane z innych źródeł – 19,5%, wpływy z różnych opłat – 10,3%.

W 2010 r. wskaźnik udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w porównaniu do roku 2009, zwiększył się z 36,72% do 36,94%.

Według danych Ministerstwa Finansów – w 2010 r. na rachunki gmin przekazane zostały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 10.080.306 tys. zł, tj. 97,9% kwoty zaplanowanej przez Ministra Finansów z tego tytułu, która wynosiła 10.301.538 tys. zł.

Szczegółowy opis wyliczenia wielkość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych na 2010 r. został omówiony we wprowadzeniu do sprawozdania.

1.2.1. Subwencja ogólna

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie gminy otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną.

Subwencja ogólna dla gmin składa się z części: oświatowej, równoważącej i wyrównawczej oraz od 2005 r. części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin przeznaczonej na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

W 2010 r. – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki gmin przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 22.560.568 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach).

Na powyższą kwotę subwencji ogólnej składały się:

- część oświatowa w wysokości - 16.230.758 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości - 5.985.081 tys. zł,
- część równoważąca w wysokości - 336.315 tys. zł,
- część rekompensująca w wysokości - 8.414 tys. zł.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej na 2010 r. stanowiły dane ze sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych gminy za 2008 r., z uwzględnieniem korekt, złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych, w terminie do dnia 30 czerwca 2009 r. oraz dane o liczbie mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r., ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kwotę podstawową otrzymały gminy, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy był niższy od 92% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju (średni dochód podatkowy na 1 mieszkańca wynosił 1.210,61 zł).

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona była od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju (w 2008 r. średnia gęstość zaludnienia w kraju wynosiła 122 osoby na 1 km²) i dochodów podatkowych gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymały gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r., była niższa od średniej

gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy nie był wyższy od 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

W ustawie budżetowej na rok 2010 ujęta została kwota części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin w wysokości 336.315 tys. zł.

Powyższa kwota została rozdzielona między gminy w sposób określony w art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin - przewidzianą w ustawie z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840 z późn. zm.) - otrzymały gminy uprawnione do rekompensaty z tytułu wyrównania ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych. Część rekompensującą w 2010 r. otrzymało 14 gmin na łączną kwotę 8.414 tys. zł.

Ponadto, w 2010 r. gminy otrzymały środki z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Środki tej rezerwy pochodziły z nienależnie uzyskanych przez jednostki samorządu terytorialnego kwot subwencji w roku budżetowym.

Środki z rezerwy subwencji ogólnej, stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. Nr 123, poz. 835 i Nr 148, poz. 993), zostały przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego dotkniętych skutkami powodzi, jaka miała miejsce w 2010 r.

Sposób podziału omawianej rezerwy został uzgodniony ze stroną samorządową Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Podstawowym kryterium uprawniającym gminy poszkodowane w wyniku powodzi do otrzymania środków z ww. rezerwy subwencji ogólnej było poniesienie strat w infrastrukturze, w wysokości stanowiącej ponad 50% wykonanych dochodów własnych za 2009 r. oraz posiadanie wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca gminy w wysokości niższej od 92% wskaźnika ustalonego łącznie dla wszystkich gmin w kraju.

Środki ww. rezerwy otrzymały 183 gminy w łącznej wysokości 129.234 tys. zł.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez gminy w 2010 r., przekazana została kwota 16.075.528 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich - 7.941.161 tys. zł,
- gmin miejskich - 2.904.091 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich - 5.230.276 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysonował dla poszczególnych gmin środki w wysokości 155.230 tys. zł (60,6% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych gromadzonych w ramach systemu informacji oświatowej (SIO) oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu i weryfikacji danych zgromadzonych w SIO wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2010 – w kwocie 398 tys. zł,
- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań w I półroczu roku budżetowego 2010, polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010 – w kwocie 1.280 tys. zł,
- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2010 r., polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010 – w kwocie 4.799 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 18.750 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela, a także nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 12.412 tys. zł,
- dofinansowanie w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne nowowynbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń

do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji pomieszczeń nie wykorzystywanych na cele dydaktyczne – w kwocie 22.919 tys. zł,

- dofinansowanie wydatków związanych z przeprowadzeniem remontów bieżących w obiektach oświatowych – w kwocie 33.651 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z przeprowadzeniem remontów bieżących w obiektach szkół ogólnodostępnych mających na celu likwidację barier architektonicznych w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych – w kwocie 8.048 tys. zł,
- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z odprawami dla zwalnianych nauczycieli oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 52.973 tys. zł.

W ramach zadań o jednorazowym charakterze zostały przekazane gminnym środkom na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w tym skutków powodzi w kwocie 52.271 tys. zł.

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. na rachunki gmin przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 16.230.758 tys. zł z tego dla:

- gmin wiejskich 8.027.671 tys. zł,
- gmin miejskich 2.930.170 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich 5.272.917 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań gmin wynika, że wydatki wykonane w 2010 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez gminy dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 124,1%, przy czym poziom wydatków na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 70,0% - 80,0% - 1 gmina,
- 80,0% - 90,0% - 27 gmin,
- 90,0% - 100,0% - 144 gminy,
- 100,0% - 110,0% - 452 gminy,
- 110,0% - 120,0% - 615 gmin,
- powyżej 120,0% - 1.175 gmin.

Realizacja przez gminy wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2010 r. kształtowała się średnio na poziomie 97,2% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 85,7% planu.

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Planowane przez gminy na 2010 r. dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich*, w wysokości 18.603.333 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 17.370.295 tys. zł, co stanowiło 93,4% planu, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące:
  - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
  - pozostałe własne,
  - zlecone z zakresu administracji rządowej,
  - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, zrealizowano w kwocie 12.581.375 tys. zł, co stanowiło 97,9% planu (12.857.195 tys. zł),
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
  - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
  - pozostałe własne,
  - zlecone z zakresu administracji rządowej,
  - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, zrealizowano w kwocie 4.102.160 tys. zł, co stanowiło 82,6% planu (4.977.461 tys. zł),
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 203.318 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 195.105 tys. zł, co stanowiło 77,2% planu,

---

* w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2009 r. i podlegające rozliczeniu w 2010 r.

- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 59.769 tys. zł, co stanowiło 92,3% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 228.569 tys. zł, co stanowiło 92,4% planu.

Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie zadań realizowanych przez gminy stanowiły 96,0% (16.683.535 tys. zł) łącznej kwoty przekazanych gminom dotacji.

Plan dochodów z tytułu dotacji z budżetu państwa:

- na zadania własne finansowane z dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
- na pozostałe zadania własne,
- na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej

wynoszący 17.834.656 tys. zł, został wykonany w 93,5%, tj. 16.683.535 tys. zł.

Wykonanie dotacji za 2010 r., w porównaniu do wykonania za 2009 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.		Wykonanie 2010 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł				%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	12 871 052	10 702 098	17 370 295	12 844 461	134,6	120,0
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich**	1 253 072	492 016	3 862 790	789 391	308,3	160,4
- na zadania z zakresu administracji rządowej	7 948 139	7 939 937	9 339 910	9 333 058	117,5	117,5
- na zadania własne	2 805 641	1 933 934	3 417 101	2 401 844	121,8	124,2
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z zakresu adm. rządowej	104 582	94 738	63 734	57 081	60,9	60,3
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	350 703	168 175	398 423	203 318	113,6	120,9
- z funduszy celowych	408 915	73 298	288 337	59 768	70,5	81,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

** w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane gminom do dnia 31 grudnia 2009 r. i podlegające rozliczeniu w 2010 r.

Dochody gmin z tytułu dotacji w 2010 r., w porównaniu do 2009 r., wzrosły o 34,6%. Szczególnie wysoki wzrost, bo o 208,3% nastąpił w dotacjach celowych przekazanych w

ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatnościach z budżetu środków europejskich. W porównaniu do 2009 r. dotacje na zadania własne gmin wzrosły o 21,8%, a na zadania z zakresu administracji rządowej o 17,5%. Obniżenie dochodów nastąpiło w dotacjach na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień (o 39,1%) oraz dotacjach z funduszy celowych (o 29,5%).

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Zaplanowane na 2010 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w wysokości 4.743.733 tys. zł zostały zrealizowane w wysokości 3.862.790 tys. zł, tj. w 81,4%, z czego dotacje na zadania bieżące zostały zrealizowane w wysokości 789.391 tys. zł, a na zadania inwestycyjne w wysokości 3.073.399 tys. zł. Dotacje na zadania bieżące stanowiły 20,4%, a na zadania inwestycyjne 79,6% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według działów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	4:3	4:2	Plan	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	1 253 072	4 743 733	3 862 790	81,4	308,3	890 611	789 391	88,6
z tego:								
Rolnictwo i łowiectwo	42 113	479 693	354 792	74,0	842,5	1 842	787	42,7
Przetwórstwo przemysłowe	6 901	20 536	19 138	93,2	277,3	20 340	18 965	93,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	20 375	53 223	40 306	75,7	197,8	-	-	-
Transport i łączność	248 207	895 239	777 321	86,8	313,2	5 506	5 372	97,6
Turystyka	15 765	148 901	100 868	67,7	639,8	3 898	2 066	53,0
Gospodarka mieszkaniowa	5 335	85 223	62 968	73,9	*	1 890	324	17,1
Działalność usługowa	629	27 888	20 042	71,9	*	4 069	1 477	36,3
Informatyka	501	14 686	4 265	29,0	851,3	2 392	1 553	64,9

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	4:3	4:2	Plan	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Administracja publiczna	19 084	108 892	63 214	58,1	331,2	41 680	24 088	57,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 119	85 181	76 347	89,6	*	1 930	1 550	80,3
Różne rozliczenia	566	82 238	66 184	80,5	*	18 088	16 804	92,9
Oświata i wychowanie	192 890	603 421	502 454	83,3	260,5	248 836	219 120	88,1
Ochrona zdrowia	3 018	19 916	15 595	78,3	516,7	1 859	1 267	68,2
Pomoc społeczna	112 809	124 197	113 787	91,6	100,9	113 640	105 830	93,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	242 731	382 639	358 601	93,7	147,7	375 085	352 988	94,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	12 328	22 443	20 303	90,5	164,7	19 158	18 004	94,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	184 301	1 034 876	846 815	81,8	459,5	8 203	7 288	88,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	61 735	271 630	189 368	69,7	306,7	16 507	7 890	47,8
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	123	783	864	110,3	702,4	17	217	*
Kultura fizyczna i sport	80 542	281 554	229 213	81,4	284,6	5 097	3 456	67,8
pozostałe	-	574	345	60,1	-	574	345	60,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

*) wskaźnik powyżej 1000%

W 2010 roku, w porównaniu do 2009 r. wykonane dochody z tytułu omawianych dotacji wzrosły trzykrotnie.

Z ogólnej kwoty tych dotacji przekazano:

- w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 846.815 tys. zł (21,9%) z przeznaczeniem na inwestycje w gospodarce ściekowej i gospodarce odpadami, a także na ochronę wód i utrzymanie zieleni w miastach i gminach,
- w dziale Transport i łączność 777.321 tys. zł (20,1%) z przeznaczeniem, przede wszystkim, na inwestycje na drogach gminnych,
- w dziale Oświata i wychowanie 502.454 tys. zł (13%), na realizację zadań w gimnazjach, szkołach podstawowych oraz przedszkolach,
- w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej kwotę 358.601 tys. zł (9,3%),
- w dziale Rolnictwo i łowiectwo 354.792 tys. zł (9,2%) z przeznaczeniem przede wszystkim na budowę infrastruktury wodociągowej i sanitacyjnej wsi,

- w dziale Kultura fizyczna i sport 229.213 tys. zł (5,9%) z przeznaczeniem na budowę obiektów sportowych w gminach,
- w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 189.368 tys. zł (4,9%) na działalność domów i ośrodków kultury, a także na działalność świetlic i klubów oraz na ochronę i opiekę nad zabytkami.

Łącznie, na realizację zadań w tych działach gminy otrzymały 3.258.564 tys. zł, tj. 84,3% wszystkich dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej

Według sprawozdań gmin, w 2010 r. z budżetu państwa przekazane zostały dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w kwocie 9.339.910 tys. zł, co stanowiło 99,1% planu rocznego. W dochodach ogółem, zrealizowanych przez gminy w 2010 r., dotacje te stanowiły 12,9% i w porównaniu do 2009 r. udział tych dotacji w dochodach ogółem wzrósł o 0,6%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w 2010 r., według działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem					W tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	4:3	4:2	Plan (po zmianach)	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem z tego:	7 948 139	9 428 382	9 339 910	99,1	117,5	9 421 396	9 333 058	99,1
Rolnictwo i łowiectwo	606 520	615 187	614 455	99,9	101,3	615 087	614 355	99,9
Gospodarka mieszkaniowa	2 276	2 251	2 231	99,1	98,0	1 460	1 440	98,6
Działalność usługowa	1	3	3	100,0	300,0	3	3	100,0
Administracja publiczna	211 251	255 878	255 037	99,7	120,7	255 752	254 911	99,7
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądów	47 486	169 882	144 335	85,0	304,0	169 882	144 335	85,0
Obrona narodowa	236	301	286	95,0	121,2	301	287	95,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	767	11 768	10 118	86,0	*	11 768	10 118	86,0
Różne rozliczenia	49	-	-	-	-	-	-	-
Oświata i wychowanie	1 358	589	514	87,3	37,8	589	514	87,3
Ochrona zdrowia	323	439	418	95,2	129,4	439	418	95,2

Wyszczególnienie	Ogółem					W tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	4:3	4:2	Plan (po zmianach)	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Pomoc społeczna	7 076 112	8 371 254	8 311 713	99,3	117,5	8 365 385	8 305 977	99,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	102	49	39	79,6	38,2	49	39	79,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	523	502	491	97,8	93,9	502	491	97,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	30	70	70	100,0	233,3	70	70	100,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	315	109	100	91,7	31,7	109	100	91,7
Kultura fizyczna i sport	-	100	100	100,0	-	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty omawianych dotacji, przekazano:

- na zadania bieżące 9.333.058 tys. zł, co stanowiło 99,1% planu rocznego (99,9% ogółu dotacji na zadania zlecone),
- na zadania inwestycyjne 6.852 tys. zł, co stanowiło 98,1% planu rocznego (0,1% ogółu dotacji na zadania zlecone).

W strukturze działowej dotacji na finansowanie zadań bieżących zleconych gminom z zakresu administracji rządowej dominują dotacje w takich działach, jak:

- Pomoc społeczna (89% kwoty dotacji) z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń rodzinnych (dodatki i zapomogi z tytułu urodzenia dziecka), świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na opłacenie składek na ubezpieczenia rentowe i emerytalne, a także na pomoc w usuwaniu skutków klęsk żywiołowych,
- Rolnictwo i łowiectwo (6,6%),
- Administracja publiczna (2,7%).

Dotacje ujęte w tych działach stanowiły 98,3% całej kwoty dotacji przekazanych gminom na omawiane zadania.

W ramach powyższej kwoty, na dofinansowanie zadań inwestycyjnych w dziale Pomoc społeczna przekazano dotacje w wysokości 5.736 tys. zł, co stanowiło 83,7% ogólnej kwoty przekazanych gminom dotacji na inwestycje związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Dotacje te, w całości zostały przeznaczone na inwestycje w ośrodkach wsparcia prowadzonych przez gminy.

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, do zadań gmin należy szereg spraw o charakterze administracyjnym, w tym: ewidencja ludności, wydawanie dowodów osobistych i zadania należące do kompetencji kierownika urzędu stanu cywilnego.

Przekazane w 2010 r. dotacje na realizację tych zadań wyniosły 255.037 tys. zł, co stanowiło 99,7% kwoty planowanej.

Udział dotacji celowych na realizowane przez gminy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach, w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne, oraz ich strukturę w 2010 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	0,1
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	6,6	6,6	1,5	100,0	100,0	-
Administracja publiczna	2,7	2,7	1,8	100,0	99,9	0,1
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1,5	1,5	-	100,0	100,0	-
Pomoc społeczna	89,0	89,0	83,7	100,0	99,9	0,1
Pozostałe działy	0,2	0,2	23,0	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2010 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych zrealizowano w wysokości 3.417.101 tys. zł, co stanowiło 95 % planu tych dotacji.

Z ogólnej kwoty dotacji przekazanych gminom w 2010 r., dotacje na zadania bieżące wynosiły 2.401.844 tys. zł, tj. 70,3% ogólnej kwoty omawianych dotacji, a na zadania inwestycyjne 1.015.257 tys. zł (29,7%).

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne gmin w 2010 r., według działów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	4:3	4:2	Plan (po zmianach)	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem z tego:	2 805 641	3 595 548	3 417 101	95,0	121,8	2 486 851	2 401 844	96,6
Rolnictwo i łowiectwo	4 360	13 990	12 055	86,2	276,5	4 048	3 379	83,5
Przetwórstwo przemysłowe	-	34	34	100,0	-	34	34	100,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektr., gaz i wodę	220	627	598	95,3	271,8	75	75	100,0
Transport i łączność	712 753	1 004 068	955 684	95,2	134,1	252 085	238 758	94,7

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	4:3	4:2	Plan (po zmianach)	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Turystyka	113	1 394	256	18,4	226,5	36	25	69,4
Gospodarka mieszkaniowa	10 207	29 158	22 299	76,5	218,5	6 460	5 211	80,7
Działalność usługowa	80	1 318	1 301	98,7	*	80	64	0,8
Informatyka	1 225	1 130	1 113	98,5	90,9	-	-	-
Administracja publiczna	533	1 516	1 195	78,8	188,8	742	724	97,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 227	120 655	115 482	95,7	*	117 261	112 117	95,6
Różne rozliczenia	24 882	544	544	100,0	2,2	10	10	100,0
Oświata i wychowanie	85 882	136 198	119 968	88,1	139,7	46 465	45 299	97,5
Ochrona zdrowia	409	10 264	8 712	84,9	*	8 973	8 636	96,2
Pomoc społeczna	1 376 856	1 641 413	1 627 354	99,1	118,2	1 640 713	1 626 654	99,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	72	531	554	104,3	769,4	529	553	104,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	350 888	395 210	346 768	87,7	98,8	395 210	346 768	87,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 571	62 645	36 160	57,7	287,6	9 228	9 058	98,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	9 231	10 057	8 123	80,8		3 303	2 966	89,8
Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chron. przyr.	75	86	83	96,2		86	83	96,2
Kultura fizyczna i sport	213 057	164 709	158 816	96,4		1 512	1 431	94,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

*) wskaźnik powyżej tysiąca

Udział dotacji celowych na zadania bieżące i inwestycyjne w ogólnej kwocie dotacji na zadania własne gmin, według działów, w 2010 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%					
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	70,3	29,7
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	0,4	0,1	0,9	100,0	28,0	72,0
Transport i łączność	28,0	9,9	70,6	100,0	25,0	75,0
Gospodarka mieszkaniowa	0,7	0,2	1,7	100,0	23,4	76,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3,4	4,7	0,3	100,0	97,1	2,9

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%					
1	2	3	4	5	6	7
Oświata i wychowanie	3,5	1,9	7,4	100,0	37,8	62,2
Pomoc społeczna	47,6	67,7	-	100,0	100,0	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	10,1	14,4	-	100,0	100,0	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,1	0,4	2,7	100,0	25,0	75,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,2	0,1	0,5	100,0	36,5	63,5
Kultura fizyczna i sport	4,6	0,1	15,5	100,0	0,9	99,1
Pozostałe działy	0,4	0,5	0,4	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. największą część dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych, gminy otrzymały na zadania realizowane w działach: Pomoc społeczna (67,7%), Edukacyjna opieka wychowawcza (14,4%), Transport i łączność (9,9%) oraz Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (4,7%). Łącznie, na dofinansowanie zadań własnych realizowanych w ramach tych działów, przeznaczono 86,8% dotacji na bieżące zadania własne gmin.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna przekazane w kwocie 1.626.654 tys. zł, przeznaczone były głównie na wypłatę zasiłków i udzielanie pomocy w naturze oraz na opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny, zasiłki stałe a także na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej.

Przekazane w wysokości 346.768 tys. zł dotacje w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza w całości przeznaczone zostały na pomoc materialną dla uczniów.

Przekazane z budżetu państwa dotacje na własne zadania bieżące w dziale Transport i łączność w wysokości 238.758 tys. zł w 87,2 % przeznaczone zostały na usuwanie skutków powodzi na drogach gminnych, natomiast dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa prawie w 100% przeznaczone zostały na realizację zadań związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych.

Dotacje celowe z budżetu państwa na własne zadania inwestycyjne przekazano gminom w kwocie 1.015.257 tys. zł, co stanowiło 91,6% planu tych dotacji.

W strukturze działowej tych dotacji, najpoważniejszą pozycję stanowiły dotacje na drogi gminne, w tym w szczególności na dofinansowanie zadań własnych gmin w zakresie przebudowy, budowy lub remontu dróg gminnych w ramach „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011” (466.402 tys. zł) i na usuwanie skutków klęsk

żywiolowych na drogach (237.469 tys. zł) oraz dotacje w dziale Kultura fizyczna i sport (157.386 tys. zł) na inwestycje związane z budową obiektów sportowych, w ramach programu „Orlik”.

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami gmin są również:

- dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- dotacje otrzymane z funduszy celowych.

W 2010 r. udział tych dotacji w zrealizowanych przez gminy dochodach ogółem wynosił 1,0%. Ogólna kwota otrzymanych przez gminy dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 750.495 tys. zł, co stanowiło 89,8% planu, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej została przekazana dotacja w wysokości 63.734 tys. zł, co stanowiło 95,1% ich planu rocznego. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań zaliczanych do działów: Pomoc społeczna (72,6%), w ramach której, realizowane były resortowe programy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, m.in. dotyczące wychodzenia z bezdomności, nauki zawodu, organizowania świetlic edukacyjnych oraz w dziale Transport i łączność (7,6% dotacji) na utrzymanie dróg krajowych oraz w dziale Działalność usługowa na opiekę nad cmentarzami,
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 398.423 tys. zł, co stanowiło 87,3% planu tych dotacji. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia, dotyczyły głównie realizacji zadań z zakresu działów: Transport i łączność 199.594 tys. zł (50,1% tych dotacji), Oświata i wychowanie 74.913 tys. zł (18,8% dotacji), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 20.762 tys. zł (5,2 % dotacji), Kultura fizyczna i sport 19.381 tys. zł (4,9% dotacji), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 19.033 tys. zł (4,8%),
- z funduszy celowych została przekazana dotacja w wysokości 288.337 tys. zł, tj. 92,4% planu. W kwocie tej, największy udział miały dotacje w działach: Transport i łączność 76.369 tys. zł (26,5%) głównie na inwestycje na drogach gminnych i wewnętrznych, Kultura fizyczna i sport 53.852 tys. zł (18,7%) z przeznaczeniem głównie na budowę obiektów sportowych, Oświata i wychowanie 51.744 tys. zł (17,9%), Gospodarka

komunalna i ochrona środowiska 48.232 tys. zł (16,7%) na zadania związane z gospodarką ściekową i ochroną wód, gospodarką odpadami, ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu, a także na usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

1.3. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy

W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2010 r. do budżetów gmin nie wpłynęła kwota 3.053.250 tys. zł, co stanowiło 4,2% dochodów ogółem (spadek o 0,4 punktu procentowego w stosunku do 2009 r.) i 9,5% dochodów własnych (spadek o 0,5 punktu procentowego w stosunku do 2009 r.).

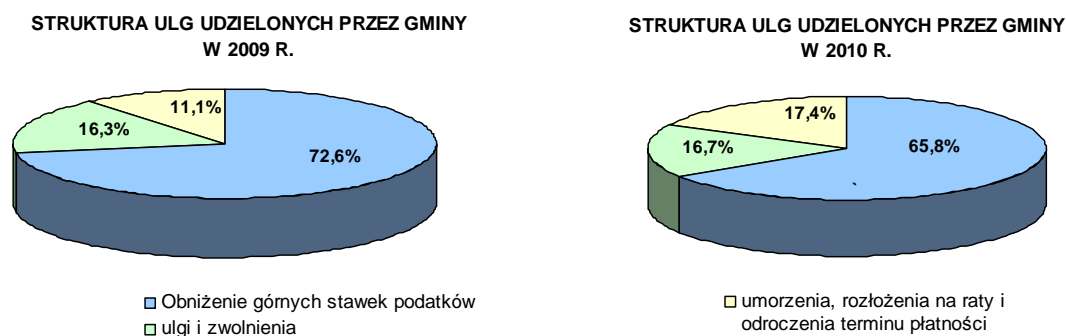
Skutki udzielonych przez gminy w 2010 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżeń górnych stawek podatków oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Obniżenie górných stawek podatków	Ulg i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia	Wskaźnik (4+5+6)/3)
						%%
tys. zł						%%
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	74 812 061	72 310 510	2 010 213	511 156	531 881	4,2
DOCHODY WŁASNE	33 534 369	32 264 384	2 010 213	511 156	531 881	9,5
w tym:						
podatek od nieruchomości	9 016 077	9 060 464	1 629 714	505 136	376 130	27,7
podatek rolny	1 005 975	974 140	39 377	1 986	21 163	6,4
podatek leśny	166 882	163 747	908	319	497	1,1
podatek od środków transportowych	554 187	560 607	327 384	2 983	13 292	61,3
podatek od dział. gosp. osób fiz. opłacany w formie karty podatkowej	45 860	45 774	-	2	287	0,6
podatek od spadków i darowizn	106 611	120 921	-	96	17 858	14,8
podatek od czynności cywilnoprawnych	718 769	791 305	-	0	1 026	0,1
wpływy z opłaty skarbowej	241 564	225 727	-	0	21	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	234 039	228 809	-	-	469	0,2
wpływy z opłaty targowej	147 469	142 504	7 718	0	119	5,5
dochody z majątku	3 206 689	2 628 209	-	60	-	0,0
pozostałe dochody	7 327 391	6 624 507	5 114	576	101 119	1,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

Z łącznej kwoty udzielonych w 2010 r. przez gminy obniżeń górnych stawek podatków, ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) i ulg w spłacie zobowiązań podatkowych skutki:

- obniżenia górnych stawek podatków stanowiły 65,8%,
- ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) stanowiły 16,7%,
- umorzeń, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności stanowiły 17,4%

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych, największy udział miały obniżenia stawek w podatku od nieruchomości (81,1%), w podatku od środków transportowych (16,3%) i w podatku rolnym (2,0%).

Największy udział w łącznej kwocie ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) miały w 2010 r. ulgi i zwolnienia w podatku od nieruchomości – 98,8%, podatku od środków transportowych – 0,6% i podatku rolnym 0,4%.

W łącznej kwocie umorzeń, rozłożeń na raty, odroczeń największy udział miał podatek od nieruchomości (70,7%), pozostałe dochody (19,0%), podatek rolny (4,0%), podatek od spadków i darowizn (3,4%) oraz podatek od środków transportowych (2,5%).

Łączna kwota udzielonych w 2010 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżeń górnych stawek podatkowych oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w porównaniu do dochodów wykonanych z danego tytułu, wyniosła w podatku od środków transportowych – 61,3%, w podatku rolnym – 6,4%, w podatku od nieruchomości – 27,7% oraz w podatku od spadków i darowizn – 14,8%.

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla gmin subwencji wyrównawczej, uwzględniane były skutki – udzielonych przez właściwe organy gmin - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatków. W przeciwnym bowiem razie, budżet państwa refundowałby gminom skutki decyzji jej organów.

1.4. Dochody według działów

Dochody gmin według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	64 882 149	74 812 061	72 310 510	96,7	100,0	111,4
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	995 161	1 802 647	1 423 559	79,0	2,0	143,0
Transport i łączność	1 615 560	2 775 152	2 482 769	89,5	3,4	153,7
Gospodarka mieszkaniowa	2 652 463	3 632 254	2 990 847	82,3	4,1	112,8
Administracja publiczna	459 840	601 037	553 979	92,2	0,8	120,5
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jed. nieposiadających osob. prawnej	23 361 594	23 911 882	23 964 554	100,2	33,1	102,6
Różne rozliczenia	22 498 005	23 213 909	23 212 575	100,0	32,1	103,2
Oświata i wychowanie	1 163 368	1 759 345	1 597 672	90,8	2,2	137,3
Pomoc społeczna	8 803 333	10 345 482	10 275 380	99,3	14,2	116,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	390 809	444 618	392 251	88,2	0,5	100,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 053 367	2 969 123	2 605 793	87,8	3,6	247,4
Kultura fizyczna i sport	822 388	1 003 264	866 386	86,4	1,2	105,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem gmin w 2010 r. najistotniejszą pozycję zajmowały dochody w następujących działach:

- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej - 33,1%,
- Różne rozliczenia - 32,1%,
- Pomoc społeczna - 14,2%,
- Gospodarka mieszkaniowa - 4,1%,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 3,6%,
- Transport i łączność - 3,4%.

W strukturze dochodów ogółem gmin dochody w tych działach stanowiły łącznie 90,5%.

Wysoki udział dochodów w dziale Różne rozliczenia w strukturze dochodów ogółem wiąże się z tym, że w dziale tym ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywanej gminom z budżetu państwa, które stanowiły w tym dziale 97,2%.

Natomiast w dziale Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej, ujmowane są między innymi tak istotne źródła dochodów własnych gmin, jak: udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od osób prawnych, wpływy z podatku: od nieruchomości, rolnego, od czynności

cywilnoprawnych, od środków transportu, dochody z opłaty skarbowej oraz wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, które stanowią w dochodach tego działu 94,7%.

W dziale Pomoc społeczna, 80,9% stanowią dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a 15,8% dotacje na zadania własne.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów gmin według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.5. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Przeciętny dochód ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, osiągnięty przez gminy w 2010 r., wyniósł 2.836,36 zł i był o 11,2% wyższy niż w 2009 r.

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych grup dochodów i w kategoriach gmin

Wyszczególnienie	2009	2010		
	Gminy ogółem	Gminy ogółem	Gminy wiejskie	Gminy pozostałe
	w zł			
1	2	3	4	5
Dochody ogółem, z tego:	2 550,10	2 836,36	2 966,86	2 741,35
Dochody własne	1 179,90	1 265,56	1 064,10	1 421,22
Dotacje ogółem	505,90	681,34	764,88	620,53
Subwencja ogólna	864,20	889,45	1 137,88	708,61

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Dochody ogółem w gminach wiejskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 2.966,86 zł i były większe o 4,6% niż dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla wszystkich gmin w kraju i o 8,2% wyższe niż dochody ogółem w pozostałych gminach w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Dochody gminy o najwyższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca (48.096,11 zł), są ponad 26-krotnie wyższe niż dochody w gminie o najniższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca (1.804,39 zł).

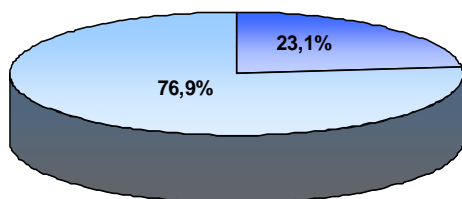
Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w gminach, według województw, zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki gmin

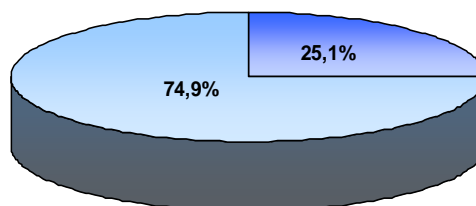
2.1. Struktura wydatków

W strukturze wydatków ogółem zrealizowanych przez gminy w 2010 r., w porównaniu do roku 2009, zwiększył się udział wydatków majątkowych o 2 punkty procentowe.

STRUKTURA WYDATKÓW GMIN W 2009 R.

STRUKTURA WYDATKÓW GMIN W 2010 R.

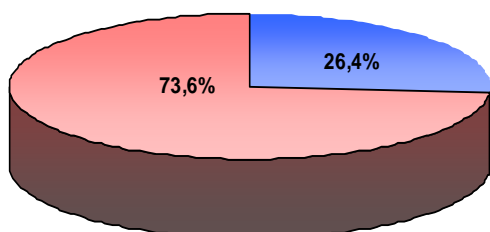
■ Wydatki majątkowe   ■ Wydatki bieżące

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

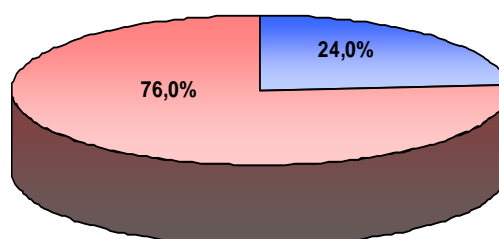
Wydatki majątkowe gmin w 2010 r. stanowiły 25,1% wydatków ogółem.

Również w gminach wiejskich i pozostałych w porównaniu do 2009 r. zwiększył się udział wydatków majątkowych odpowiednio o: 3,1 punktu procentowego i 1 punkt procentowy.

STRUKTURA WYDATKÓW GMIN WIEJSKICH W 2010 R.

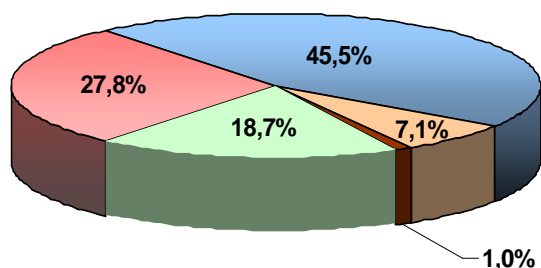
STRUKTURA WYDATKÓW GMIN POZOSTAŁYCH W 2010 R.

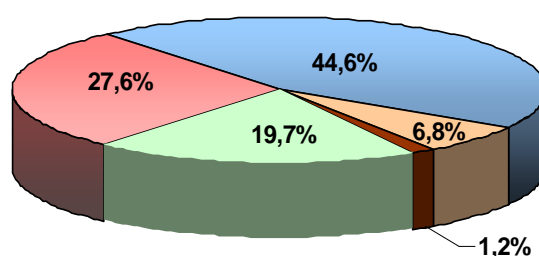
■ Wydatki majątkowe   ■ Wydatki bieżące

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH GMIN W 2009 R.

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH GMIN W 2010 R.

■ Wynagrodzenia i pochodne   ■ Dotacje   ■ Wydatki na obsługę długu   ■ Świadczenia na rzecz osób fizycznych   ■ Pozostałe w wydatki

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r., w porównaniu do 2009 r., w strukturze wydatków bieżących zmniejszył się udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń - o 0,9 punktu procentowego oraz dotacji o 0,3 punktu procentowego. Natomiast zwiększył się udział świadczeń na rzecz osób fizycznych o 1,0 punkt procentowy i udział wydatków gmin na obsługę długu o 0,2 punktu procentowego.

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Łączne wydatki gmin w 2010 r. zostały zrealizowane w wysokości 79.740.609 tys. zł i były o 8,2% niższe, niż zaplanowane na ten rok i o 13,9% wyższe, niż wydatki zrealizowane w 2009 r. Najwyższą dynamiką charakteryzowały się wydatki gmin wiejskich.

Wydatki w poszczególnych kategoriach gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Wydatki ogółem, z tego:	70 002 631	86 826 257	79 740 609	91,8	113,9
Wydatki majątkowe	16 177 834	24 003 508	19 987 995	83,3	123,6
Wydatki bieżące	53 824 797	62 822 750	59 752 615	95,1	111,0
GMINY WIEJSKIE					
Wydatki ogółem, z tego:	30 195 634	38 625 767	35 301 594	91,4	116,9
Wydatki majątkowe	7 036 689	11 245 057	9 328 534	83,0	132,6
Wydatki bieżące	23 158 944	27 380 710	25 973 060	94,9	112,2
GMINY POZOSTAŁE					
Wydatki ogółem, z tego:	39 806 997	48 200 490	44 439 015	92,2	111,6
Wydatki majątkowe	9 141 145	12 758 451	10 659 461	83,5	116,6
Wydatki bieżące	30 665 853	35 442 040	33 779 555	95,3	110,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Wykonane wydatki majątkowe, w stosunku do 2009 r., były wyższe o 23,6%, a wydatki bieżące gmin w omawianym okresie były wyższe o 11,0%.

Wydatki gmin według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem z tego:	70 002 631	86 826 257	79 740 609	91,8	113,9
Wydatki majątkowe	16 177 834	24 003 508	19 987 995	83,3	123,6
w tym: wydatki na inwestycje	15 776 821	23 668 476	19 690 218	83,2	124,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki bieżące z tego:	53 824 797	62 822 750	59 752 615	95,1	111,0
Wydatki na wynagrodzenia	20 894 431	23 283 793	22 760 859	97,8	108,9
w tym: wynagrodzenia osobowe	18 866 587	20 867 116	20 453 750	98,0	108,4
Pochodne od wynagrodzeń	3 607 299	4 096 557	3 910 114	95,4	108,4
Dotacje	3 816 162	4 194 347	4 080 427	97,3	106,9
Wydatki na obsługę długu	501 847	824 617	698 353	84,7	139,2
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	16 371	96 437	12 398	12,9	75,7
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	10 041 731	12 044 145	11 779 714	97,8	117,3
Pozostałe wydatki	14 946 956	18 282 853	16 510 749	90,3	110,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. gminy zrealizowały wydatki majątkowe w 83,3% kwoty zaplanowanej, a wydatki inwestycyjne w 83,2% planu.

Wydatki bieżące w odniesieniu do kwoty planowanej na 2010 r. zostały zrealizowane w 95,1%.

W 2010 r. gminy zrealizowały wydatki na obsługę długu w kwocie 698.353 tys. zł, tj. 84,7% planu. Wydatki te stanowiły 0,9% wydatków ogółem oraz 1,2% wydatków bieżących i były wyższe o 39,2% od wydatków poniesionych na ten cel w 2009 r.

Najniżej został wykonany plan wydatków z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji – 12,9%. Wydatki te w strukturze wydatków ogółem gmin miały nieznaczny udział.

2.3. Wydatki według działań

W strukturze działowej wydatków gmin przeważały wydatki w działach: Oświata i wychowanie – 33,3%, Pomoc społeczna – 15,9%, Transport i łączność – 11,1%, Administracja publiczna – 9,2%, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 8,3%. Wydatki w tych działach stanowiły razem 77,8% wydatków ogółem.

Wydatki gmin według ważniejszych działań

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM	70 002 631	86 826 257	79 740 609	91,8	113,9
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	2 097 735	4 228 994	3 523 848	83,3	168,0
Transport i łączność	7 862 582	9 946 594	8 855 447	89,0	112,6

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Gospodarka mieszkaniowa	2 331 968	2 827 109	2 447 065	86,6	104,9
Administracja publiczna	6 969 175	7 860 463	7 333 775	93,3	105,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	909 925	1 382 249	1 242 994	89,9	136,6
Różne rozliczenia	241 255	425 632	267 121	62,8	110,7
Oświata i wychowanie	24 470 209	27 531 927	26 517 889	96,3	108,4
Pomoc społeczna	10 979 697	12 916 429	12 680 350	98,2	115,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	864 725	1 040 318	950 615	91,4	109,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 445 435	8 006 177	6 654 699	83,1	122,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 400 359	3 406 978	3 091 658	90,7	128,8
Kultura fizyczna i sport	2 978 290	3 270 740	2 878 055	88,0	96,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane w dziale Oświata i wychowanie w 2010 r., wzrosły w stosunku do 2009 r., o 8,4%. W tym dziale wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników stanowiły 53,1%, a składki na ubezpieczenia społeczne 8,8%. W dziale tym realizacja planu wydatków wyniosła 96,3%.

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2010 r. zwiększyły się, w stosunku do 2009 r., o 15,5%. Na co istotny wpływ miały m.in. wydatki na zasiłki i udzielanie pomocy w naturze, na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej, wypłatę świadczeń rodzinnych (dodatki i zapomogi z tytułu urodzenia dziecka), świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia rentowe i emerytalne, a także na pomoc w usuwaniu skutków klęsk żywiołowych. W tym dziale 79,3% wydatków stanowiły świadczenia społeczne, 9,5% wynagrodzenia osobowe pracowników, a realizacja planu wydatków wyniosła 98,2%.

Wydatki zrealizowane w dziale Administracja publiczna w 2010 r. wzrosły, w stosunku do 2009 r., o 5,2%. W tym dziale 54,3% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników, 8,3% składki na ubezpieczenia społeczne, 8,1% zakup usług pozostałych, a realizacja planu wydatków wyniosła 93,3%.

W 2010 r. 93 gminy dokonały wpłat do budżetu państwa, przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej w kwocie 204.776 tys. zł. Wydatki te stanowiły 76,7% wydatków działu Różne rozliczenia.

Wykaz gmin dokonujących wpłat do budżetu państwa zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Strukturę wydatków gmin w 2010 r. według ważniejszych działów i kategorii gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	%%		
1	2	3	4
WYDATKI OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Rolnictwo i łowiectwo	4,4	7,6	1,9
Transport i łączność	11,1	11,1	11,1
Gospodarka mieszkaniowa	3,1	1,7	4,1
Administracja publiczna	9,2	9,6	8,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,6	1,7	1,4
Różne rozliczenia	0,3	0,4	0,3
Oświata i wychowanie	33,3	34,1	32,6
Pomoc społeczna	15,9	15,8	16,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,2	1,2	1,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8,3	7,3	9,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,9	3,4	4,2
Kultura fizyczna i sport	3,6	2,5	4,5

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

Szczegółowe dane dotyczące wydatków gmin według działów i rodzajów zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

Wydatki gmin na wynagrodzenia według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	20 894 431	23 283 793	22 760 859	97,8	100,0	108,9
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	20 164	24 324	23 152	95,2	0,1	114,8
Transport i łączność	55 275	74 402	66 542	89,4	0,3	120,4
Gospodarka mieszkaniowa	69 431	77 981	73 354	94,1	0,3	105,6
Administracja publiczna	4 076 751	4 508 500	4 359 709	96,7	19,2	106,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	211 758	244 778	236 105	96,5	1,0	111,5
Oświata i wychowanie	14 014 680	15 524 392	15 288 356	98,5	67,2	109,1
Pomoc społeczna	1 268 703	1 387 115	1 351 677	97,4	5,9	106,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	324 028	367 595	353 298	96,1	1,6	109,0

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
1	2	3	4	5	6	7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	185 697	228 579	211 644	92,6	0,9	114,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	34 940	41 427	37 806	91,3	0,2	108,2
Kultura fizyczna i sport	201 324	235 697	229 998	97,6	1,0	114,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Wydatki gmin na wynagrodzenia w trzech działach, tj. Oświata i wychowanie, Administracja publiczna oraz Pomoc społeczna, stanowiły 92,3% ogółu wydatków na wynagrodzenia, przy czym wydatki na wynagrodzenia w dziale Oświata i wychowanie stanowiły 67,2%, w dziale Administracja publiczna 19,2%, a w dziale Pomoc społeczna 5,9% wszystkich wydatków na wynagrodzenia w gminach.

W 2010 r., w stosunku do 2009 r., wydatki na wynagrodzenia wzrosły średnio o 8,9%, przy czym w działach Administracja publiczna, Oświata i wychowanie i Pomoc społeczna odpowiednio o 6,9%, 9,1% i 6,5%.

Najwyższy wzrost wydatków na wynagrodzenia w 2010 r., w stosunku do 2009 r., był w dziale Transport i łączność o 20,4%. W strukturze wydatków na wynagrodzenia udział tego działu wynosił 0,3%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia w poszczególnych działach zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Struktura wykonanych wydatków majątkowych gmin w 2010 r. według ważniejszych działów i kategorii gmin

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	%%		
1	2	3	4
Ogółem w tym:	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	13,5	22,6	5,5
Transport i łączność	30,5	28,8	31,9
Gospodarka mieszkaniowa	4,7	3,2	6,1
Administracja publiczna	1,3	1,1	1,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,1	2,6	1,6
Różne rozliczenia	0,1	0,1	0,2
Oświata i wychowanie	10,3	10,6	10,1

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	%%		
1	2	3	4
Pomoc społeczna	0,3	0,2	0,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,1	0,1	0,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	18,5	15,7	21,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5,4	5,2	5,5
Kultura fizyczna i sport	9,2	7,1	10,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych w gminach ogółem na wydatki majątkowe dotyczyła działu Transport i łączność (30,5%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (18,5%), Rolnictwo i łowiectwo (13,5%), Oświata i wychowanie (10,3%) oraz działu Kultura fizyczna i sport (9,2%).

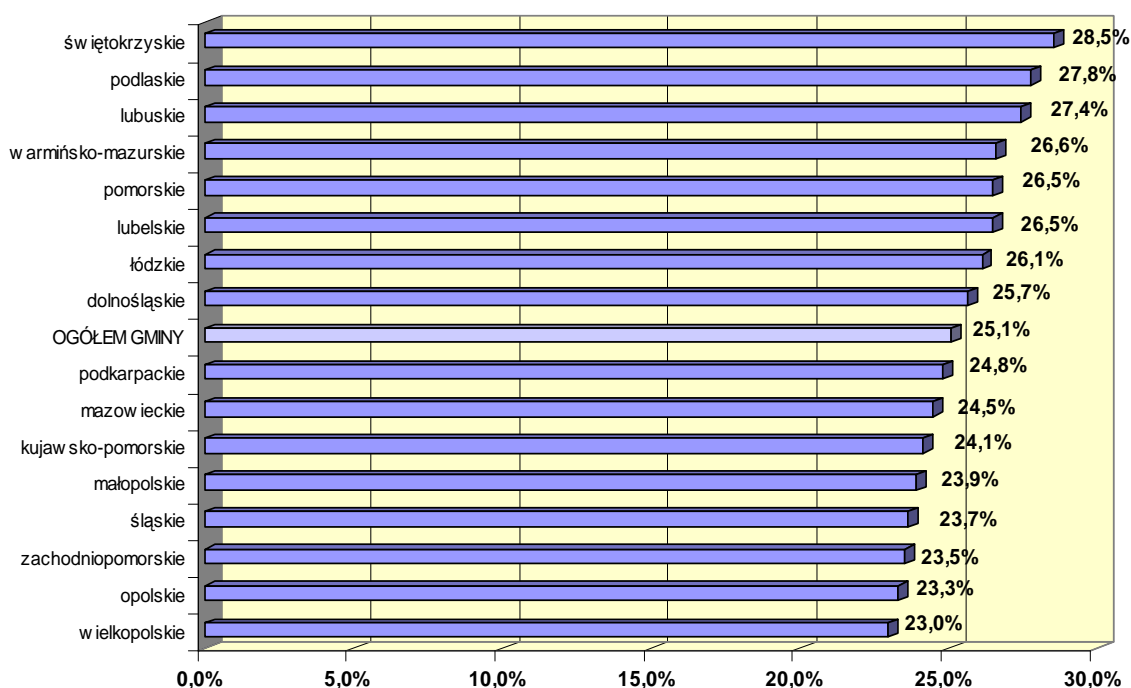
Wydatki majątkowe według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	16 177 834	24 003 508	19 987 995	83,3	123,6
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	1 309 538	3 358 447	2 690 206	80,1	205,4
Transport i łączność	5 442 338	6 926 399	6 092 356	88,0	111,9
Gospodarka mieszkaniowa	916 006	1 156 621	946 192	81,8	103,3
Administracja publiczna	313 113	350 141	258 976	74,0	82,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	290 144	471 383	411 168	87,2	141,7
Różne rozliczenia	22 309	54 302	29 764	54,8	133,4
Oświata i wychowanie	1 830 558	2 388 459	2 062 428	86,3	112,7
Pomoc społeczna	55 720	65 776	55 427	84,3	99,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	10 638	14 749	12 563	85,2	118,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 931 310	4 700 798	3 706 426	78,8	126,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	566 345	1 317 701	1 071 635	81,3	189,2
Kultura fizyczna i sport	2 024 416	2 175 934	1 831 132	84,2	90,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

Realizacja planu wydatków majątkowych w ważniejszych działach wahała się od 54,8% w dziale Różne rozliczenia do 88,0% w dziale Transport i łączność.

UDZIAŁ WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W WYDATKACH OGÓŁEM W GMINACH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

Zestawienie wydatków majątkowych i inwestycyjnych gmin według województw przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2010 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach, według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)			
	2009	2010		
	Gminy ogółem	Gminy ogółem	Gminy wiejskie	Gminy pozostałe
1	2	3	4	5
Wydatki ogółem				
z tego:				
Wydatki majątkowe	635,8	784,02	868,55	722,49
w tym: wydatki na inwestycje	620,1	772,34	862,84	706,46
Wydatki bieżące	2 115,4	2 343,78	2 418,26	2 289,56
z tego:				
Wydatki na wynagrodzenia,	821,2	892,79	939,70	858,64
w tym: wynagrodzenia osobowe	741,5	802,29	840,53	774,45
Pochodne od wynagrodzeń	141,8	153,37	163,69	145,86

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)			
	2009	2010		
	Gminy ogółem	Gminy ogółem	Gminy wiejskie	Gminy pozostałe
1	2	3	4	5
Dotacje	150,0	160,05	119,77	189,38
Wydatki na obsługę długu	19,7	27,39	23,20	30,44
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,6	0,49	0,16	0,72
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	394,7	462,06	518,16	421,21
Pozostałe wydatki	587,4	647,63	653,56	643,31

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2009 r.

Przeciętne wydatki ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, osiągnięte przez gminy w 2010 roku wyniosły 3.127,80 zł i były o 13,7% wyższe niż w 2009 r.

W 2010 roku, wydatki majątkowe gmin ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca były w porównaniu z rokiem poprzednim, wyższe o 23,3%, a wydatki bieżące o 10,8%. Zarówno wydatki majątkowe, jak i bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca były najwyższe w gminach wiejskich.

W 2010 r. najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie wyniosły 36.888,88 zł, a najniższe 1.967,87 zł.

Najwyższe wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach wiejskich wyniosły 36.888,88 zł, a najniższe 2.018,50 zł. Zaś w pozostałych gminach najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 13.108,40 zł, a najniższe 1.967,87 zł.

Zestawienie wydatków na 1 mieszkańca w 2010 r. w gminach w układzie wojewódzkim zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów gmin

W 2010 r. budżety gmin zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 7.430.099 tys. zł, przy planowanym deficycie w kwocie 12.014.197 tys. zł. Nadwyżkę budżetową wypracowało 261 gmin, tj. 10,8% ogólnej liczby gmin. Deficyt wystąpił w 2153 gminach (tj. 89,2% ogólnej liczby gmin).

Liczbę gmin, z uwzględnieniem zrealizowanego przez nie wyniku w 2010 r., przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	w zł		
1	2	3	4
Gminy ogółem	2414	1576	838
Gminy z nadwyżką budżetową	261	171	90
Gminy z deficytem budżetowym	2153	1405	748
Udział gmin deficytowych w ogólnej liczbie gmin dla danej kategorii gmin (w %)	89,2	89,1	89,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. budżety gmin, które zamknęły się deficytem stanowiły 89,2% a w 2009 r. takich gmin było 74,8%.

Liczbę gmin, według relacji wyniku do ich dochodów w 2010 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów gmin					
	Razem	poniżej 5%	5%-10%	10%-15%	15%-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Gminy z nadwyżką budżetową	261	178	54	17	7	5
Gminy z deficytem budżetowym	2153	378	509	472	365	429

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

Wśród gmin, które wypracowały nadwyżkę, najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów poniżej 5%. Natomiast wśród gmin, których budżety zamknęły się deficytem, najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów powyżej 10%.

Poniższe zestawienie przedstawia przychody i rozchody gmin ogółem, gmin wiejskich i gmin pozostałych w 2010 r.:

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	w tys. zł		
1	2	3	4
Przychody ogółem, z tego:	16 026 729	7 940 149	8 087 580
kredyty i pożyczki	8 934 633	4 328 301	4 607 332
spłata pożyczek udzielonych	28 528	8 411	20 117
nadwyżka z lat ubiegłych w tym:	1 528 667	1 135 750	392 917
środki na pokrycie deficytu	420 473	301 609	118 864
papiery wartościowe	124 413	12 463	111 950
Obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych	1 560 221	287 065	1 273 156
prywatyzacja majątku jst	33 305	0	33 305
inne źródła w tym:	3 816 962	2 168 160	1 648 802
środki na pokrycie deficytu	824 754	340 551	484 203

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	w tys. zł		
1	2	3	4
Rozchody ogółem, z tego:	4 922 560	2 801 077	2 121 483
spłaty kredytów i pożyczek	3 048 114	1 292 002	1 756 112
pożyczki (udzielone)	53 547	26 696	26 851
wykup papierów wartościowych	11 225	850	10 375
wykup obligacji samorządowych	240 229	39 783	200 446
inne cele	1 569 444	1 441 746	127 698

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. gminy osiągnęły przychody w łącznej kwocie 16.026.729 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 4.922.560 tys. zł.

Struktura przychodów i rozchodów gmin, z uwzględnieniem podziału na gminy wiejskie i pozostałe kształtuje się następująco:

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	%%		
1	2	3	4
Przychody ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0
kredyty i pożyczki	55,7	54,5	57,0
spłata pożyczek udzielonych	0,2	0,1	0,2
nadwyżka z lat ubiegłych w tym:	9,5	14,3	4,9
środki na pokrycie deficytu	2,6	3,8	1,5
papiery wartościowe	0,8	0,2	1,4
obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych	9,7	3,6	15,7
prywatyzacja majątku jst	0,2	-	0,4
inne źródła w tym:	23,8	27,3	20,4
środki na pokrycie deficytu	5,1	4,3	6,0
Rozchody ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0
spłaty kredytów i pożyczek	61,9	46,1	82,8
pożyczki (udzielone)	1,1	1,0	1,3
wykup papierów wartościowych	0,2	0,0	0,5
wykup obligacji samorządowych	4,9	1,4	9,4
inne cele	31,9	51,5	9,4

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. w gminach przychody z tytułu kredytów i pożyczek stanowiły 55,7% przychodów ogółem.

Również w gminach wiejskich, głównym źródłem przychodów w 2009 r. były kredyty i pożyczki, które stanowiły 54,5% przychodów ogółem.

W strukturze przychodów ogółem gmin, nadwyżka z lat ubiegłych stanowiła 9,5%, zaś w gminach wiejskich –14,3% przychodów ogółem.

W strukturze rozchodów gmin środki na spłaty kredytów i pożyczek stanowiły 61,9% rozchodów ogółem.

W przypadku gmin wiejskich, w strukturze rozchodów, środki na spłaty kredytów i pożyczek stanowiły 46,1% rozchodów ogółem.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin

Zobowiązania według kategorii gmin

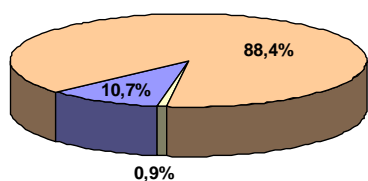
Wyszczególnienie	2009	2010	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
GMINY OGÓŁEM	14 611 051	21 929 612	150,1
GMINY WIEJSKIE	5 197 831	8 460 611	162,8
GMINY POZOSTAŁE	9 413 220	13 469 001	143,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

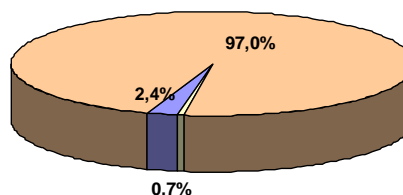
W 2010 r. w porównaniu do 2009 r. zadłużenie ogółem gmin wzrosło o 50,1%, a gmin wiejskich o 62,8% i gmin pozostałych o 43,1%.

W strukturze zobowiązań gmin zmniejszył się udział papierów wartościowych z 10,7% w 2009 r. do 2,4% w 2010 r. oraz zobowiązań wymagalnych z 0,9% w 2009 r. do 0,7% w 2010 r., a zwiększył się udział kredytów i pożyczek z 88,4% w 2009 r. do 97,0% w 2010 r.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ GMIN W 2009 R.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ GMIN W 2010 R.

■ Papiery wartościowe   ■ Kredyty i pożyczki   □ Wymagalne zobowiązania

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania gmin według tytułów dłużnych w latach 2009 – 2010 przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2009	2010	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych, z tego:	14 611 051	21 929 612	150,1
Papiery wartościowe	1 562 050	519 037	33,2
w tym: długoterminowe	1 559 250	517 037	33,2
Kredyty i pożyczki	12 923 091	21 261 402	164,5
w tym: długoterminowe	12 813 995	20 839 160	162,6
Wymagalne zobowiązania	125 911	149 174	118,5
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	96 575	114 172	118,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Wzrost zobowiązań gmin nastąpił z tytułu kredytów i pożyczek oraz wymagalnych zobowiązań. Natomiast zobowiązania z tytułu papierów wartościowych w stosunku do 2009 r. zmniejszyły się o 66,8%

Zobowiązania w 2010 r. wystąpiły w 97,3% gmin i w stosunku do 2009 r. liczba gmin zadłużonych wzrosła o 79 jednostek. W 2010 r. wskaźnik zadłużenia, liczony jako udział zobowiązań ogółem w wykonanych dochodach ogółem, wyniósł 30,3% i był wyższy w porównaniu do 2009 r. o 7,8 punktu procentowego. Natomiast wskaźnik zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych, w dochodach wykonanych ogółem, ukształtował się na poziomie 26,9% i w porównaniu z 2009 r. był wyższy o 5,8 punktu procentowego.

Liczba gmin według poziomu zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	Ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
2009	2 413	2 272	579	607	504	339	165	64	14
2010	2 414	2 351	280	428	523	483	386	183	68

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Liczba gmin według poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	Ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2009	2 413	2 245	624	607	473	333	146	55	7
2010	2 414	2 276	406	467	501	433	313	139	17

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Najliczniejsza grupa gmin znajduje się w przedziale o zadłużeniu do 40% dochodów ogółem. Liczba gmin w tej grupie stanowiła 72,9% liczby gmin zadłużonych. W grupie powyżej 60% znalazło się 68 gmin. Natomiast, po pomniejszeniu zobowiązań o zobowiązania na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych, dopuszczalny próg zadłużenia (60% wykonanych dochodów) przekroczyło 17 gmin.

5. Przychody i koszty zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych gminnych jednostek budżetowych.

Na podstawie art. 87, ust.1 pkt 2 i 3 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych do końca 2010 r. likwidacji podlegały zakłady budżetowe które prowadziły działalność w innym zakresie niż określona w art. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz gospodarstwa pomocnicze.

Dane ze sprawozdań rocznych gmin za 2010 r. z wykonania planów finansowych likwidowanych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych wskazują, że w tych formach prowadzono szkoły i przedszkola, jednostki gospodarki komunalnej i realizowano zadania z zakresu pomocy społecznej.

Przychody i koszty zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych funkcjonujących w gminach, w 2010 roku, przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	4 124 156	4 126 311	100,1
w tym: dotacje z budżetu	835 659	785 912	94,0
2. Koszty	4 098 627	4 121 768	100,6
Wpłaty do budżetu gmin	6 238	20 916	335,3
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	4 042 616	4 051 743	100,2
w tym: dotacje z budżetu	823 215	774 627	94,1
2. Koszty	4 017 068	4 046 801	100,7
Wpłaty do budżetu gmin	6 125	20 361	332,4
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	81 540	74 568	91,4
w tym: dotacje z budżetu	12 444	11 286	90,7
2. Koszty	81 559	74 967	91,9
Wpłaty do budżetów gmin	113	555	490,4

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych za 2010 r. (Min. Fin.)

5.1. Zakłady budżetowe

W 2010 r. w formie zakładów budżetowych gminy prowadziły głównie: przedszkola, zakłady gospodarki komunalnej, zakłady gospodarki mieszkaniowej, szkoły podstawowe i zakłady dostarczające wodę.

Przychody gminnych zakładów budżetowych w 2010 r. wyniosły 4.051.743 tys. zł, w tym dotacje z budżetu stanowiły 774.627 tys. zł. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 100,2%, a dotacje w 94,1%.

Koszty gminnych zakładów budżetowych wyniosły 4.046.801 tys. zł, a wpłaty do budżetu wyniosły 20.361 tys. zł, przy zaplanowanej kwocie 6.125 tys. zł. Wynika to z faktu likwidacji w 2010 r. zakładów budżetowych w niektórych rodzajach działalności i wynikających z tego wpłat do budżetu.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (3:2)	Wskaźnik (3:1)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Przychody	4 070 865	4 042 616	4 051 743	100,2	99,5
w tym dotacje:	829 585	823 215	774 627	94,1	93,4
2. Koszty	4 049 388	4 017 068	4 046 801	100,7	99,9
w tym : wpłaty do budżetu	15 885	6 125	20 361	332,4	128,2

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2009 r. przychody zakładów budżetowych w 2010 r. były niższe o 0,5%, a poniesione koszty o 0,1%.

Stan środków obrotowych gminnych zakładów budżetowych zmniejszył się z 39.387 tys. zł na początku roku do 8.806 tys. zł na koniec roku.

Na mocy przepisów art. 16, ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w 2010 r. tworzono samorządowe zakłady budżetowe. Z danych sprawozdawczych wynika, że zostały one utworzone w 903 gminach, co stanowi 37,4 ogółu gmin.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze gminnych jednostek budżetowych

Do końca 2010 r. w gminach mogły funkcjonować gospodarstwa pomocnicze.

Z dniem 31 grudnia 2010 r. w oparciu o art. 87 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych zakończeniu uległa likwidacja gminnych gospodarstw pomocniczych. Pozostałe po likwidacji składniki majątkowe, należności i zobowiązania zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego przejęła jednostka budżetowa, przy której funkcjonowało gospodarstwo.

W formie gospodarstw pomocniczych w gminach funkcjonowały m.in.: oczyszczalnie ścieków, stołówki szkolne, zakłady komunalne oraz jednostki wspomagające realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, zakłady gospodarki mieszkaniowej czy warsztaty szkolne.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Przychody	84 252	81 540	74 568	91,4	88,5
w tym dotacje:	11 263	12 444	11 286	90,7	100,2
2. Koszty	83 886	81 559	74 967	91,9	89,4
w tym : wpłaty do budżetu	638	113	555	490,4	88,1

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 74.568 tys. zł, tj. 91,4% planu.

Koszty gospodarstw pomocniczych wyniosły 74.967 tys. zł, a wpłata do budżetu 555 tys. zł, przy planie 113 tys. zł. Gospodarstwa pomocnicze w gminach zakończyły działalność stratą w wysokości 1.867 tys. zł wobec planowanej straty w kwocie 359 tys. zł.

Stan środków obrotowych zmniejszył się w gminnych gospodarstwach pomocniczych z 378 tys. zł na początku roku do - 1.146 tys. zł na koniec roku.

6. Fundusze celowe

W 2010 r. gminy dysponowały środkami następujących funduszy celowych:

- Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Gminnego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,

Przychody i wydatki funduszy celowych gmin w 2010 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan środków obrotowych na początek roku	Przychody ogółem	Wydatki i inne obciążenia		Stan środków obrotowych na koniec roku
			Ogółem	w tym: dotacje	
w tys. zł					
1	2	3	4	5	6
Ogółem za 2009 r.	365 181	565 772	452 813	50 940	478 114
Ogółem za 2010 r.	3 156	2 087	4 222	0	1 019
z tego:					
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	87	0	86	0	0
Gminny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	3 069	2 087	4 136	0	1 019

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych funduszy celowych nieposiadających osobowości prawnej za 2010 r. (Min. Fin.)

Przychody gminnych funduszy celowych ogółem wyniosły w 2010 r. 2.087 tys. zł. Natomiast wydatki wyniosły 4.222 tys. zł.

Stan środków obrotowych gminnych funduszy celowych w 2010 r. wynosił na początek 2010 r. 3.156 tys. zł i zmniejszył się do 1.019 tys. zł na koniec 2010 r., tj. o 32,3%.

Z dniem 31 grudnia 2010 r. gminne fundusze celowe uległy likwidacji. Środki zlikwidowanych funduszy celowych stały się dochodami budżetów gmin.

7. Rachunek dochodów własnych gminnych jednostek budżetowych

Zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych rachunki dochodów własnych jednostek budżetowych gmin mogły funkcjonować do 31 grudnia 2010 r.

W ramach rachunku dochodów własnych, zostały zrealizowane dochody w wysokości 353.136 tys. zł. W stosunku do planu zostały one wykonane w 86,2%.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Dochody	324 169	409 828	353 136	86,2	108,9
w tym: dotacje	132	145	144	99,2	109,1
2. Wydatki	321 956	440 359	389 598	88,5	121,0
w tym : wpłaty do budżetu	1 397	2 395	10 047	419,6	719,2

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

Zrealizowane wydatki wyniosły 389.598 tys. zł i były niższe o 11,5% niż planowano.

Stan środków pieniężnych zmniejszył się z 49.058 tys. zł na początku roku do 12.258 tys. zł na koniec roku 2010 r.

Z rachunku dochodów własnych największe środki przeznaczono na realizację zadań w działach oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza - 84,3% ogólnej kwoty wydatków dotyczy stołówek szkolnych, przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i świetlic szkolnych.

Po 31 grudnia 2010 r. nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania przejęła jednostka budżetowa, przy której funkcjonował rachunek dochodów własnych a środki pieniężne zostały odprowadzone na rachunek pomocniczy samorządowej jednostki budżetowej.

III. Wykonanie budżetów powiatów

Z danych przedstawionych przez powiaty w rocznych sprawozdaniach budżetowych za 2010 r. wynika, że jednostki te planowały dochody w wysokości 22.965.985 tys. zł, natomiast wydatki w wysokości 25.352.286 tys. zł i deficyt w kwocie 2.386.301 tys. zł.

W 2010 r., powiaty osiągnęły dochody w kwocie 22.496.473 tys. zł, co stanowiło 98,0% planu rocznego. Wydatki w tym okresie powiaty zrealizowały w wysokości 23.826.369 tys. zł, tj. 94,0% planu rocznego.

W rezultacie budżety powiatów zamknęły się deficytem w wysokości 1.329.896 tys. zł.

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów powiatów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	20 084 495	22 965 985	22 496 473	98,0	112,0
Wydatki	21 155 789	25 352 286	23 826 369	94,0	112,6
Wynik	- 1 071 294	- 2 386 301	- 1 329 896	-	-

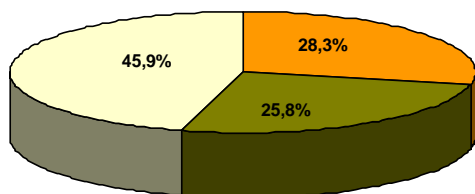
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

1. Dochody powiatów

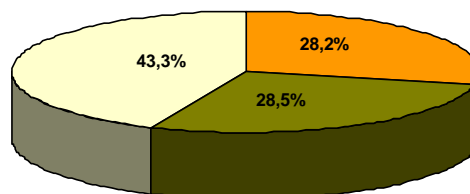
1.1. Struktura dochodów

W strukturze dochodów ogółem, dochody własne stanowiły w 2010 r. 28,2%, a dotacje i subwencja ogólna odpowiednio: 28,5% i 43,3%.

STRUKTURA DOCHODÓW POWIATÓW
W 2009 R.

STRUKTURA DOCHODÓW POWIATÓW
W 2010 R.

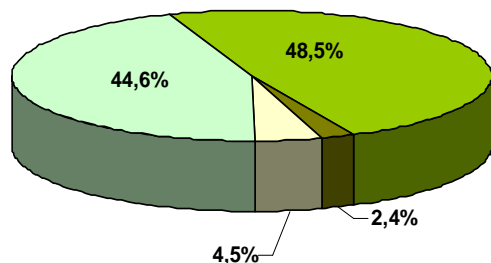

■ Dochody własne   ■ Dotacje   □ Subwencja ogólna

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

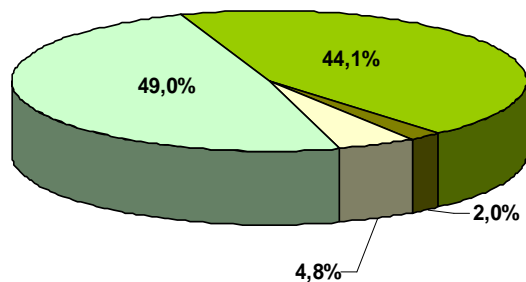
W 2010 r., w stosunku do roku 2009, wzrósł udział dotacji w dochodach ogółem o 2,7 punktu procentowego, a zmniejszył się udział dochodów własnych o 0,1 punktu procentowego i udział subwencji o 2,6 punktu procentowego.

STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH POWIATÓW W 2009 R.

■ Podatek dochodowy od osób fizycznych
■ Podatek dochodowy od osób prawnych

STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH POWIATÓW W 2010 R.

□ Dochody z majątku
□ Pozostałe dochody

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych powiatów w 2010 r., dominującym źródłem dochodów był udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (44,1%). Udział tego źródła dochodu, w dochodach własnych, zmniejszył się o 4,4 punktu procentowego w porównaniu do 2009 r.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

W 2010 r. na poziomie niższym niż planowane zostały wykonane dochody własne i dotacje odpowiednio o 0,7% i 6,3%.

Dochody ogółem powiatów w roku 2010, w porównaniu do 2009 r., były wyższe o 12,0%.

W porównaniu do 2009 roku, dochody własne powiatów wzrosły o 11,2%, dotacje o 23,9% i subwencje o 5,8%.

Dochody powiatów według źródeł ich pochodzenia przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	20 084 495	22 965 985	22 496 473	98,0	100,0	112,0
1. Dochody własne	5 698 648	6 379 118	6 336 704	99,3	28,2	111,2
z tego:						
- podatek dochodowy od osób fizycznych	2 765 373	2 763 194	2 797 197	101,2	12,4	101,2
- podatek dochodowy od osób prawnych	135 678	111 419	128 232	115,1	0,6	94,5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
- dochody z majątku powiatu	255 067	386 377	305 465	79,1	1,4	119,8
- pozostałe dochody	2 542 530	3 118 128	3 105 810	99,6	13,8	122,2
2. Dotacje ogółem	5 174 024	6 838 670	6 410 132	93,7	28,5	123,9
z tego:						
Dotacje celowe	4 509 218	4 775 376	4 683 827	98,1	20,8	103,9
z tego na zadania:						
- z zakresu administracji rządowej	2 270 783	2 419 981	2 408 272	99,5	10,7	106,1
- własne	1 625 688	1 767 247	1 726 277	97,7	7,7	106,2
- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	20 731	43 587	18 658	42,8	0,1	90,0
- realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	505 099	461 635	454 949	98,6	2,0	90,1
- otrzymane z funduszy celowych	86 918	82 926	75 671	91,3	0,3	87,1
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	664 806	2 063 293	1 726 305	83,7	7,7	259,7
3. Subwencja ogólna	9 211 823	9 748 197	9 749 636	100,0	43,3	105,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W grupie dochodów własnych, w stosunku do kwot zaplanowanych na 2010 r., w najwyższym stopniu zostały wykonane dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – 115,1% planu.

W stosunku do 2009 r., wśród dochodów własnych powiatów, dochody z tytułu udziału powiatów w podatku dochodowym od osób fizycznych wzrosły o 1,2%, dochody z tytułu udziału powiatów w podatku dochodowym od osób prawnych zmalały o 5,5%, dochody te stanowiły odpowiednio 44,1% i 2,0% dochodów własnych.

W 2010 r., w porównaniu do 2009 r., pozostałe dochody wzrosły o 22,2%.

W strukturze pozostałych dochodów zrealizowanych przez powiaty w 2010 r. dominujący udział miały: wpływy z usług (25,2%), wpływy z opłaty komunikacyjnej (17,0%), wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych (16,0%) oraz wpływy z różnych dochodów (10,1%).

W 2010 roku – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki powiatów przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 2.797.197 tys. zł, co stanowiło 97,8% kwoty zaplanowanej przez Ministra Finansów w wysokości 2.858.668 tys. zł.

1.2.1. Subwencja ogólna

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie powiaty otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną. Subwencja ogólna dla powiatu składa się z części: oświatowej, równoważącej i wyrównawczej.

W 2010 roku – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki powiatów przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 9.586.863 tys. zł, z tego z tytułu:

- części oświatowej subwencji ogólnej - 7.359.752 tys. zł,
- części wyrównawczej subwencji ogólnej - 1.693.372 tys. zł,
- części równoważącej subwencji ogólnej - 533.739 tys. zł.

Oznacza to, że na rachunki powiatów przekazano 100,0% środków zaplanowanych na ten cel dla tych jednostek.

Ponadto, w 2010 r. powiaty otrzymały środki z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Środki tej rezerwy pochodziły z nienależnie uzyskanych przez jednostki samorządu terytorialnego kwot subwencji w roku budżetowym.

Środki z rezerwy subwencji ogólnej, stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. Nr 123, poz. 835 i Nr 148, poz. 993), zostały przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego dotkniętych skutkami powodzi, jaka miała miejsce w 2010 r.

Sposób podziału omawianej rezerwy został uzgodniony ze stroną samorządową Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Podstawowym kryterium uprawniającym powiaty poszkodowane w wyniku powodzi do otrzymania środków z ww. rezerwy subwencji ogólnej było poniesienie strat w infrastrukturze komunalnej, w odniesieniu do dochodów własnych za 2009 r. oraz wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w odniesieniu do analogicznego wskaźnika ustalonego łącznie dla danej grupy jednostek w kraju.

Środki ww. rezerwy otrzymało 41 powiatów w łącznej wysokości 80.538 tys. zł.

Ponadto, w 2010 r. na rachunki budżetów powiatów została przekazana kwota:

- 82.236 tys. zł - z rezerwy subwencji ogólnej, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj. na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych, obejmujących budowę lub przebudowę obiektów inżynierskich, a także zadań inwestycyjnych obejmujących budowę lub przebudowę ciągów drogowych, przebiegających przez obszar co najmniej dwóch jednostek samorządowych (powiatów, województw).

Rezerwa ta została rozdysponowana w sposób uzgodniony z Ministrem Infrastruktury i stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Środki z ww. rezerwy otrzymało 98 powiatów na łączną kwotę 82.236 tys. zł.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez powiaty w 2010 roku, przekazana została kwota 7.301.780 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysponował dla poszczególnych powiatów środki w wysokości 57.972 tys. zł (22,7% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych gromadzonych w ramach systemu informacji oświatowej (SIO) oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu i weryfikacji danych zgromadzonych w SIO wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2010 – w kwocie 133 tys. zł,
- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań w I półroczu roku budżetowego 2010, polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010 – w kwocie 1.567 tys. zł,
- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2010 r., polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010 – w kwocie 5.185 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 8.776 tys. zł,

- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela, a także nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 4.227 tys. zł,
- dofinansowanie w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji pomieszczeń nie wykorzystywanych na cele dydaktyczne – w kwocie 10.792 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z przeprowadzeniem remontów bieżących w obiektach oświatowych – w kwocie 10.321 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z przeprowadzeniem remontów bieżących w obiektach szkół ogólnodostępnych mających na celu likwidację barier architektonicznych w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych – w kwocie 830 tys. zł,
- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z odprawami dla zwalnianych nauczycieli oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 16.141 tys. zł.

W ramach zadań o jednorazowym charakterze zostały przekazane jednostkom samorządu terytorialnego środki na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym skutków powodzi w kwocie 16.122 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. na rachunki powiatów przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 7.359.752 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań powiatów wynika, że wydatki wykonane w 2010 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez powiaty dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 102,7%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

– 50,0% - 60,0%	- 1 powiat,
– 70,0% - 80,0%	- 1 powiat,
– 80,0% - 90,0%	- 7 powiatów,
– 90,0% - 100,0%	- 93 powiaty,
– 100,0% - 110,0%	- 158 powiatów,
– 110,0% - 120,0%	- 42 powiaty,
– powyżej 120,0%	- 12 powiatów.

Realizacja przez powiaty wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2010 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,3% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 79,4% planu.

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Zaplanowane przez powiaty na 2010 r. dochody z tytułu dotacji, w tym dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich^{*}, wynosiły 6.838.670 tys. zł, a zostały zrealizowane w wysokości 6.410.132 tys. zł, czyli w 93,7%, z tego:

- dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
  - własne finansowane z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
  - pozostałe własne,
  - zlecone z zakresu administracji rządowej,
  - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, zrealizowano w kwocie 3.901.893 tys. zł, co stanowiło 97,9% planu,
- dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
  - własne finansowane z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
  - pozostałe własne,
  - zlecone z zakresu administracji rządowej
  - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, zrealizowano w kwocie 1.977.619 tys. zł, co stanowiło 85,7% planu,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 338.003 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu,

---

^{*} w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2009 r. i podlegające rozliczeniu 2010 r.

- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 116.946 tys. zł, co stanowiło 95,7% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 32.790 tys. zł, co stanowiło 94,1% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 42.881 tys. zł, co stanowiło 89,2% planu.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji, na dotacje na zadania bieżące przypadała kwota 4.272.686 tys. zł, co stanowiło 66,7% otrzymanych przez powiaty dotacji. Dotacje na zadania inwestycyjne (2.137.446 tys. zł) stanowiły 33,3% łącznej kwoty dotacji.

W zrealizowanych przez powiaty w 2010 r. dochodach ogółem, dotacje celowe stanowiły 28,5%, z tego:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich –7,7%,
- dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań powiatów (własne, zlecone z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) –18,5%,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – 2,0%,
- dotacje z funduszy celowych – 0,3 %.

Wykonanie dotacji za 2010 r. w porównaniu do wykonania za 2009 r. przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.		Wykonanie 2010 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	5 174 024	3 834 138	6 410 132	4 272 686	123,9	111,4
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich**	664 806	246 433	1 726 305	420 710	259,7	170,7
- na zadania z zakresu administracji rządowej	2 270 783	2 154 721	2 408 272	2 329 047	106,1	108,1

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.		Wykonanie 2010 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
- na zadania własne	1 625 687	946 858	1 726 277	1 140 739	106,2	120,5
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z zakresu administracji rządowej	20 731	15 184	18 658	11 397	90,0	75,1
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	505 099	435 135	454 949	338 003	90,1	77,7
- z funduszy celowych	86 918	35 807	75 671	32 790	87,1	91,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

** w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane powiatom do dnia 31 grudnia 2009 r. i podlegające rozliczeniu w 2010 r.

Dochody powiatów z tytułu dotacji zwiększyły się w 2010 r., w porównaniu do 2009 r., o 23,9%. Wzrost dotacji nastąpił przede wszystkim w dotacjach celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatnościach z budżetu środków europejskich o 159,7%. Dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej wzrosły o 6,1%, zadań własnych o 6,2%, natomiast dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień uległy zmniejszeniu o 10%, zmniejszeniu uległy również dotacje z funduszy celowych o prawie 13%.

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Zaplanowane na 2010 r. dochody powiatów z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w wysokości 2.063.293 tys. zł zrealizowane zostały w wysokości 1.726.305 tys. zł, tj. w 83,7%, z czego na zadania bieżące przeznaczono 24,4%, a na zadania inwestycyjne 75,6% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					W tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	4:3	4:2	Plan (po zmianach)	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem z tego:	664 806	2 063 293	1 726 305	83,7	259,7	464 616	420 710	90,6
Rolnictwo i łowiectwo	-	388	11	2,8	-	388	11	2,8
Przetwórstwo przemysłowe	10 570	17 847	16 183	90,7	153,1	17 792	16 127	90,6
Transport i łączność	326 073	1 058 440	908 101	85,8	278,5	1 260	1 602	127,1
Turystyka	1 481	28 771	15 842	55,1	*	4 365	2 943	67,4
Gospodarka mieszkaniowa	614	20 882	11 336	54,3	*	-	-	-
Działalność usługowa	176	3 812	2 683	70,4	*	760	36	4,8
Informatyka	215	21 368	18 230	85,3	*	2 062	1 758	85,3
Administracja publiczna	8 559	56 885	40 000	70,3	467,3	21 350	15 552	72,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	88	22 875	14 083	61,6	*	379	342	90,2
Różne rozliczenia	161	39 474	35 800	90,7	*	6 320	5 881	93,1
Oświata i wychowanie	72 705	245 057	185 006	75,5	254,5	93 010	81 352	87,5
Ochrona zdrowia	35 335	84 044	75 483	89,8	213,6	2 417	2 323	96,1
Szkolnictwo wyższe	-	87	87	100,0	-	87	87	100,0
Pomoc społeczna	50 816	93 703	75 666	80,8	148,9	45 314	42 257	93,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	148 159	266 339	248 310	93,2	167,6	259 289	242 396	93,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	5 788	25 872	19 916	77,0	344,1	5 934	5 095	85,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1250	32 964	27 115	82,3	*	719	383	53,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 578	30 151	20 837	69,1	*	3 020	2 499	82,7
Kultura fizyczna i sport	1 238	14 334	11 616	81,0	938,3	150	66	44,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

*) wskaźnik powyżej 1000%

Z ogólnej kwoty omawianych dotacji w 2010 r. przeznaczono na realizację zadań w dziale:

- Transport i łączność – 908.101 tys. zł, tj. 52,6% dotacji z przeznaczeniem na realizację zadań na drogach publicznych powiatowych i krajowych,

- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 248.310 tys. zł, tj. 14,4% dotacji, które zostały przeznaczone, między innymi, na realizację zadań przez powiatowe urzędy pracy,
- Oświata i wychowanie – 185.006 tys. zł, tj. 10,7% dotacji, przeznaczono na realizację zadań w zakresie szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, podstawowych szkół specjalnych oraz na realizację zadań przez centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki dokształcania zawodowego,
- Pomoc społeczna – 75.666 tys. zł, tj. 4,4% dotacji, które przeznaczono między innymi na działalność placówek opiekuńczo – wychowawczych i na działalność powiatowych centrów pomocy rodzinie,
- Ochrona zdrowia – 75.483 tys. zł, tj. 4,4% dotacji przeznaczone zostały przede wszystkim na inwestycje w szpitalach ogólnych.

Na realizację zadań w tych działach powiaty przeznaczyły 1.492.566 tys. zł, tj. 86,5% otrzymanych w 2010 r. dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi i płatności z budżetu środków europejskich.

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej

Planowane w 2010 r. przez powiaty dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zrealizowano ogółem w wysokości 2.408.272 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu rocznego.

W ogólnej kwocie dochodów zrealizowanych przez powiaty, dotacje te stanowiły 10,7%, z tego dotacje na zadania bieżące – 10,4%, a na zadania inwestycyjne - 0,3%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej w 2010 r., według działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010r.	Wykonanie 2010r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2010r.	Wykonanie 2010r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem z tego:	2 270 783	2 419 981	2 408 272	99,5	106,1	2 336 859	2 329 046	99,7
Rolnictwo i łowiectwo	27 341	43 866	42 680	97,3	156,1	37 340	36 216	97,0
Leśnictwo	115	252	170	67,5	147,8	252	170	67,5
Gospodarka mieszkaniowa	65 788	57 771	56 437	97,7	85,8	57 112	55 781	97,7
Działalność usługowa	153 367	153 900	152 986	99,4	99,8	153 559	152 646	99,4

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010r.	Wykonanie 2010r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2010r.	Wykonanie 2010r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Administracja publiczna	81 245	79 003	78 824	99,8	97,0	79 003	78 824	99,8
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa i sądownictwa	-	7 210	6 749	93,6	-	7 210	6 749	93,6
Obrona narodowa	406	469	429	91,5	105,7	469	429	91,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 141 360	1 116 628	1 112 917	99,7	97,5	1 043 937	1 043 894	100,0
Różne rozliczenia	10							
Oświata i wychowanie	108	36	30	83,3	27,8	36	30	83,3
Ochrona zdrowia	673 053	832 648	829 581	99,6	123,3	832 648	829 581	99,6
Pomoc społeczna	82 423	82 709	82 045	99,2	99,5	79 955	79 453	99,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	44 502	45 188	45 129	99,9	101,4	45 188	45 129	99,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	152	150	144	96,0	94,7	150	144	96,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	-	151	151	100,0	-	-	-	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3	-	-	-	-	-	-	-
Kultura fizyczna i sport	910	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze wykonania dominowały dotacje na zadania bieżące, których udział wynosił 96,7% ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej.

W dotacjach na zadania bieżące, największy udział miały dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (44,8%), w dziale Ochrona zdrowia (35,6%) i w dziale Działalność usługowa (6,6%). Łącznie na zadania realizowane w tych działach przekazano dotacje w kwocie 2.026.121 tys. zł, co stanowiło 87% zrealizowanych dotacji na zadania bieżące.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa przekazano w łącznej kwocie 1.043.894 tys. zł, co stanowiło 100% ich planu rocznego.

Dotacje na zadania bieżące w tym dziale były przeznaczone na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej (98,8%) oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych i na obronę cywilną (1,2%).

Dotacje na zadania bieżące w dziale Ochrona zdrowia przekazane zostały w wysokości 829.581 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu. Dotacje te przeznaczone były na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

W ramach dotacji na zadania inwestycyjne z zakresu administracji rządowej, przekazano powiatom 79.225 tys. zł. Z kwoty tej 69.023 tys. zł, tj. 87,1% przeznaczono na wydatki w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa na inwestycje w komendach powiatowych Państwowej Straży Pożarnej i na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, a na wydatki w dziale Rolnictwo i łowiectwo 6.464 tys. zł, tj. 8,2% z przeznaczeniem na prace geodezyjno-urządzeniowe.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania z zakresu administracji rządowej w 2010 r. w poszczególnych działach do ogółem kwoty dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej, w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne, oraz strukturę dotacji przedstawia tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	96,7	3,3
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	1,8	1,6	8,2	100,0	84,9	15,1
Gospodarka mieszkaniowa	2,3	2,4	0,8	100,0	98,8	1,2
Działalność usługowa	6,4	6,6	0,4	100,0	99,8	0,2
Administracja publiczna	3,3	3,4	-	100,0	100,0	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	46,2	44,8	87,1	100,0	93,8	6,2
Ochrona zdrowia	34,4	35,6	-	100,0	100,0	-
Pomoc społeczna	3,4	3,4	3,3	100,0	96,8	3,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,9	1,9	-	100,0	100,0	-
Pozostałe działy	0,3	0,3	0,2	100,0	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2010 r. (Min. Fin.)

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Planowane dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów zrealizowano ogółem w wysokości 1.726.277 tys. zł, co stanowiło 97,7% planu rocznego.

W ogólnej kwocie dotacji na zadania własne, dotacje do zadań bieżących w wysokości 1.140.739 tys. zł stanowiły 66,1% tych dotacji, a dotacje do zadań inwestycyjnych w kwocie 585.538 tys. zł, stanowiły analogicznie 33,9%.

Dotacje na zadania własne stanowiły 7,7% zrealizowanych dochodów ogółem, z tego dotacje do zadań bieżących 5,1%, a do zadań inwestycyjnych 2,6%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizowane zadania własne powiatów, według działów klasyfikacji budżetowej w 2009 r. i 2010 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010r.	Wykonanie 2010r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2010r.	Wykonanie 2010r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem z tego:	1 625 688	1 767 247	1 726 277	97,7	106,2	1 151 224	1 140 739	99,1
Transport i łączność	587 089	755 561	722 802	95,7	123,1	229 312	221 846	96,7
Turystyka	7	1 414	1 414	100,0	*	-	-	-
Gospodarka mieszkaniowa	-	237	237	100,0	-	237	237	100,0
Informatyka	1 936	1 694	1 690	99,8	87,3	390	386	99,0
Administracja publiczna	1 184	3 331	125	3,8	10,6	108	117	108,3
Obrona narodowa	4	8	4	50,0	100,0	8	4	50,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	15	12 680	11 054	87,2	*	12 380	10 814	87,4
Różne rozliczenia	841	1	1	100,0	0,1	1	1	100,0
Oświata i wychowanie	17 949	11 483	10 065	87,7	56,1	1 977	1 946	98,4
Ochrona zdrowia	169 829	160 580	159 732	99,5	94,1	122 176	121 453	99,4
Pomoc społeczna	830 154	799 532	798 637	99,9	96,2	784 174	783 474	99,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	53	70	-	-	-	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 053	752	704	93,6	66,9	436	436	100,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	300	-	-	-	-	-	-	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20	132	132	100,0	660,0	25	25	100,0
Kultura fizyczna i sport	15 254	19 772	19 680	99,5	129,0	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

* ponad 1000%

Dotacje na zadania bieżące zrealizowano w kwocie 1.140.739 tys. zł, co stanowiło 99,1% planu rocznego. Największy udział w przekazanych dotacjach miały dotacje dla działu Pomoc społeczna stanowiące 68,7% dotacji na zadania bieżące.

Przekazane dotacje na zadania bieżące w tym dziale wynosiły 783.474 tys. zł i przeznaczone zostały głównie na utrzymanie domów pomocy społecznej. W 2010 r. na ten cel przekazano z budżetu państwa dotacje w kwocie 776.251 tys. zł (99,9% planu rocznego). Powiaty otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na pensjonariuszy, którzy zostali przyjęci do domów pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. lub na podstawie skierowań wystawionych przed tym dniem.

Dotacje celowe na realizację inwestycji własnych powiatów przekazano w kwocie 585.538 tys. zł, co stanowiło 95,1% planu rocznego.

Największa część tych dotacji została przekazana w działach:

- Transport i łączność 85,6%. Na inwestycje na drogach powiatowych i inwestycje związane z usuwaniem klęsk żywiołowych przekazano dotacje w kwocie 500.956 tys. zł, przy planowanej kwocie 526.249 tys. zł, tj. 95,2%,
- Ochrona zdrowia 6,4%. Na inwestycje realizowane w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 38.279 tys. zł, przy planowanej kwocie 38.404 tys. zł, przeznaczone przede wszystkim na finansowanie inwestycji realizowanych w szpitalach ogólnych. Wykonanie planowanych dotacji wyniosło 99,7%,
- Kultura fizyczna i sport 3,4%. Na inwestycje realizowane w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 19.680 tys. zł, (plan 19.772 tys. zł). Dotacje zostały przeznaczone na budowę obiektów sportowych.
- Pomoc społeczna 2,6%. Na inwestycje realizowane w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 15.163 tys. zł, (plan 15.359 tys. zł), przeznaczone przede wszystkim, na realizację inwestycji związanych z podnoszeniem standardów w domach opieki społecznej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania własne w poszczególnych działach do kwoty ogółem dotacji na zadania własne w 2010 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	66,1	33,9
z tego:						
Transport i łączność	41,9	19,4	85,6	100,0	31,7	68,3
Turystyka	0,1	-	0,2	100,0	-	100,0

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,6	0,9	-	100,0	-	100,0
Oświata i wychowanie	0,6	0,2	1,4	100,0	97,8	2,2
Ochrona zdrowia	9,3	10,6	6,4	100,0	76,0	24,0
Pomoc społeczna	46,3	68,7	2,6	100,0	98,1	1,9
Kultura fizyczna i sport	1,1	-	3,4	100,0	-	100,0
Pozostałe działy	0,1	0,2	0,4	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2010 r. (Min. Fin.)

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Poza omówionymi wyżej dotacjami celowymi z budżetu państwa, dochodami powiatów były również dotacje na zadania realizowane przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej i z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. Udział tych dotacji w zrealizowanych przez powiaty dochodach ogółem wynosił 2,4%.

Ogólna kwota otrzymanych przez powiaty w 2010 r. dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 549.278 tys. zł, co stanowiło 93,4% planu, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej powiaty otrzymały 18.658 tys. zł, co stanowiło 42,8% ich planu rocznego. Porozumienia z organami administracji rządowej obejmowały głównie zadania z zakresu; działu Pomoc społeczna 4.483 tys. zł (24%), działu Transport i łączność 3.886 tys. zł (20,8%) i działu Oświata i wychowanie – 3.209 tys. zł (17,2%),
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego powiaty otrzymały 454.949 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu tych dotacji. Zawierane porozumienia między jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły przede wszystkim zadań realizowanych w zakresie działów: Pomoc społeczna 181.703 tys. zł (39,9% tych dotacji), szczególnie w zakresie zadań związanych z funkcjonowaniem placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych, Transport i łączność 139.042 tys. zł (30,6%) w zakresie realizacji zadań na drogach powiatowych i wojewódzkich, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 56.194 tys. zł (12,4%) szczególnie na realizację zadań przez powiatowe urzędy pracy,
- z funduszy celowych powiaty otrzymały 75.671 tys. zł, co stanowiło 91,3% kwoty planowanej. W kwocie tej największy udział miały dotacje w dziale; Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 13.562 tys. zł (17,9%) szczególnie na zadania realizowane

przez powiatowe urzędy pracy, Oświata i wychowanie 10.993 tys. zł (14,5%) z przeznaczeniem dla liceów ogólnokształcących i szkół zawodowych oraz Gospodarka mieszkaniowa 10.176 tys. zł (13,4%) z przeznaczeniem na gospodarkę gruntami i nieruchomościami.

1.3. Dochody według działów

Dochody powiatów według ważniejszych działów w 2010 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem w tym:	20 084 495	22 965 985	22 496 473	98,0	100,0	112,0
Transport i łączność	1 636 422	2 753 057	2 486 626	90,3	11,1	152,0
Administracja publiczna	366 109	418 813	397 166	94,8	1,8	108,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 170 928	1 181 552	1 166 097	98,7	5,2	99,6
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	3 283 913	3 301 742	3 367 993	102,0	15,0	102,6
Różne rozliczenia	9 302 251	9 895 622	9 879 200	99,8	43,9	106,2
Ochrona zdrowia	931 577	1 146 907	1 103 656	96,2	4,9	118,5
Pomoc społeczna	1 768 330	1 864 696	1 851 999	99,3	8,2	104,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2010 r. przez powiaty, najwyższy udział miały dochody w następujących działach: Różne rozliczenia - 43,9%, Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej -15,0% oraz Transport i łączność -11,1%.

Dochody zrealizowane w 2010 r. w tych trzech działach stanowiły 70,0% łącznej kwoty zrealizowanych przez powiaty dochodów ogółem.

Dochody w dziale Różne rozliczenia zostały zrealizowane na poziomie o 6,2% wyższym niż w 2009 r. W dziale Różne rozliczenia ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywane powiatom z budżetu państwa, które w tym dziale stanowiły 98,7%.

W stosunku do 2009 r., dochody wykonane w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej zwiększyły się o 2,6%. W dziale tym ujmowane są dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz od osób prawnych, które stanowiły 86,9% dochodów tego działu oraz wpływy z opłaty komunikacyjnej stanowiące 16,2% dochodów tego działu.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2009	2010
DOCHODY OGÓŁEM	789,40	882,42
DOCHODY WŁASNE	224,00	248,56
DOTACJE	203,40	251,44
SUBWENCJA OGÓLNA	362,00	382,43

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2009 r.

W 2010 r. dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 882,42 zł i wzrosły w stosunku do 2009 r. o 11,8%, przy czym dotacje wzrosły o 23,6%, dochody własne wzrosły o 11,0% i subwencje wzrosły o 5,6%.

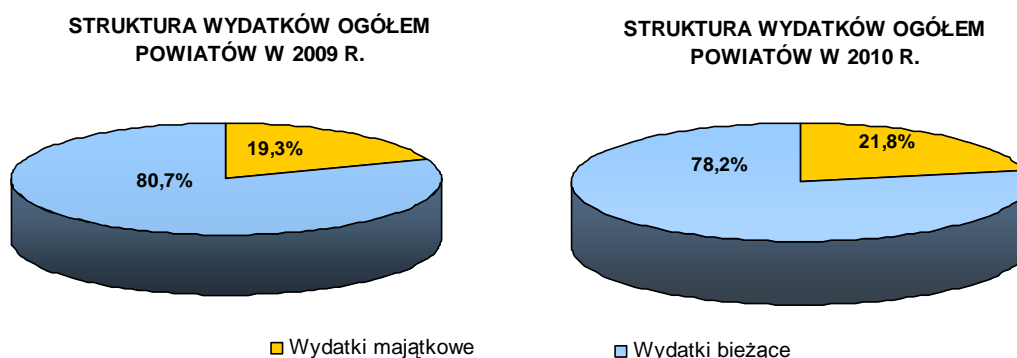
Rozpiętość w poziomie dochodów na 1 mieszkańca była znaczna. Najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi 1.652,98 zł, zaś najniższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi 456,86 zł.

Dochody powiatów na 1 mieszkańca w 2010 r. według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki powiatów

2.1. Struktura wydatków

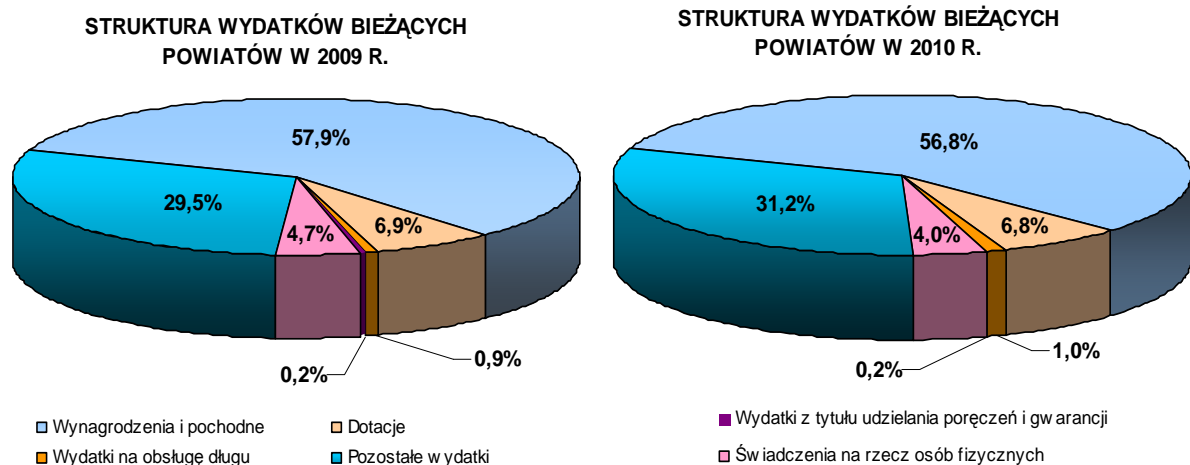
W strukturze wydatków ogółem wydatki majątkowe stanowiły 21,8%, a wydatki bieżące 78,2%. Wydatki majątkowe niemal w całości przeznaczone zostały na realizację zadań inwestycyjnych.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 roku udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem powiatów był wyższy o 2,5 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

2.2 Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wydatki powiatów w 2010 r. według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem	21 155 789	25 352 285	23 826 369	94,0	100,0	112,6
z tego:						
Wydatki majątkowe	4 075 664	6 024 666	5 200 803	86,3	21,8	127,6
w tym: wydatki na inwestycje	4 054 447	6 004 990	5 181 208	86,3	21,7	127,8
Wydatki bieżące	17 080 125	19 327 619	18 625 566	96,4	78,2	109,0
z tego:						
wydatki na wynagrodzenia	8 571 056	9 263 448	9 169 818	99,0	38,5	107,0
w tym: wynagrodzenia osobowe	7 764 480	8 329 644	8 255 952	99,1	34,7	106,3
pochodne od wynagrodzeń	1 313 110	1 428 888	1 400 674	98,0	5,9	106,7
dotacje	1 174 489	1 318 156	1 272 063	96,5	5,3	108,3
wydatki na obsługę długu	150 580	229 948	194 159	84,4	0,8	128,9
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	36 358	94 014	42 083	44,8	0,2	115,7
świadczenia na rzecz osób fizycznych	801 346	768 044	736 926	95,9	3,1	92,0
pozostałe wydatki	5 033 186	6 225 121	5 809 843	93,3	24,4	115,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r., w porównaniu do roku 2009, wydatki ogółem powiatów zwiększyły się o 12,6%, a plan został wykonany w 94%.

Wydatki bieżące powiatów zostały zrealizowane w 96,4% planu, a wydatki majątkowe w 86,3% planu.

Na wzrost wydatków ogółem w 2010 roku, w stosunku do 2009 r., miał wpływ zarówno wzrost wydatków majątkowych o 27,6%, jak i wydatków bieżących o 9,0%.

W wydatkach ogółem największy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia (38,5%) i pozostałe wydatki (24,4%). W grupie pozostałe wydatki znajdują się m.in. wydatki na zakup usług, materiałów, wyposażenia, usług remontowych, zakup energii i świadczenia społeczne.

W 2010 r., w porównaniu do 2009 r., wzrosły wydatki na obsługę długu o 28,9%, wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji o 15,7%, dotacje o 8,3%, pozostałe wydatki o 15,4%, wydatki na wynagrodzenia o 7,0%. Natomiast zmniejszyły się świadczenia na rzecz osób fizycznych o 8,0%.

2.3. Wydatki według działów

Wydatki powiatów w 2010 r. według ważniejszych działów zawiera poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	21 155 789	25 352 286	23 826 369	94,0	100,0	112,6
w tym:						
Transport i łączność	4 001 466	5 630 305	5 162 048	91,7	21,7	129,0
Administracja publiczna	2 301 579	2 591 887	2 406 686	92,9	10,1	104,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 206 946	1 243 221	1 221 182	98,2	5,1	101,2
Różne rozliczenia	132 677	255 259	153 987	60,3	0,6	116,1
Oświata i wychowanie	6 299 832	7 013 779	6 780 294	96,7	28,5	107,6
Ochrona zdrowia	1 173 387	1 487 116	1 394 719	93,8	5,9	118,9
Pomoc społeczna	2 914 600	3 142 265	3 052 557	97,1	12,8	104,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	841 602	1 044 152	1 009 146	96,6	4,2	119,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 399 355	1 456 729	1 419 565	97,4	6,0	101,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków powiatów przeważały wydatki w działach: Oświata i wychowanie – 28,5%, Transport i łączność – 21,7%, Pomoc społeczna – 12,8%, Administracja publiczna – 10,1%. Wydatki w tych działach stanowiły razem 73,1% wydatków ogółem.

Wydatki w ważniejszych działach zostały zrealizowane poniżej kwot planowanych na 2010 r. Pomimo niewykonania planu w 2010 r., wydatki zrealizowane w tych działach były wyższe niż wykonane w 2009 r. W dziale Oświata i wychowanie w stosunku do 2009 r., wydatki

wzrosły o 7,6%, przy czym 55,4% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników, a 8,9% składki na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki zrealizowane w dziale Transport i łączność w 2010 r., były wyższe w porównaniu do 2009 r. o 29,0% i głównie przeznaczone na realizację zadań na drogach publicznych powiatowych i krajowych. W tym dziale 67,5% wydatków stanowiły wydatki inwestycyjne, a 14,3% - zakupy usług remontowych.

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2010 r. zwiększyły się, w stosunku do 2009 r., o 4,7%. W tym dziale 36,7% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników oraz 6,1% świadczenia społeczne.

Wydatki zrealizowane w dziale Administracja publiczna w 2010 r. wzrosły, w stosunku do 2009 r., o 4,6%, przy czym 48,7% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników a 12,7% zakup materiałów, wyposażenia i usług pozostałych.

W 2010 r. zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wpłat dokonują powiaty, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest wyższy od 110% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

W 2010 r. 19 powiatów dokonało wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej w kwocie 137.627 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2010 r. Wydatki te stanowiły 89,4% wykonanych wydatków w dziale Różne rozliczenia.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

Plan wydatków powiatów na wynagrodzenia we wszystkich działach łącznie wykonany został w 99,0% i w porównaniu do roku 2009, były one wyższe o 7,0%.

Wydatki na wynagrodzenia w powiatach w 2010 r., według ważniejszych działów, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	8 571 056	9 263 448	9 169 818	99,0	100,0	107,0
Transport i łączność	216 088	237 893	235 926	99,2	2,6	109,2
Administracja publiczna	1 179 202	1 312 738	1 277 763	97,3	13,9	108,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	853 208	873 760	872 891	99,9	9,5	102,3

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Oświata i wychowanie	3 835 740	4 119 952	4 090 018	99,3	44,6	106,6
Pomoc społeczna	1 182 336	1 262 943	1 253 674	99,3	13,7	106,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	516 288	594 010	586 455	98,7	6,4	113,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	666 924	732 085	725 639	99,1	7,9	108,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków na wynagrodzenia najwyższy udział stanowiły wydatki w działach: Oświata i wychowanie (44,6%), Administracja publiczna (13,9%), Pomoc społeczna (13,7%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (9,5%), Edukacyjna opieka wychowawcza (7,9%). Łącznie w tych działach powiaty zrealizowały 89,6% ogółu wydatków na wynagrodzenia.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków powiatów na wynagrodzenia według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Wydatki majątkowe w powiatach w 2010 r. według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	4 075 664	6 024 666	5 200 803	86,3	100,0	127,6
Transport i łączność	2 648 805	3 883 442	3 486 361	89,8	67,0	131,6
Administracja publiczna	172 099	187 479	138 332	73,8	2,7	80,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	151 438	153 237	138 845	90,6	2,7	91,7
Oświata i wychowanie	370 453	600 077	474 606	79,1	9,1	128,1
Ochrona zdrowia	389 190	401 537	356 511	88,8	6,9	91,6
Pomoc społeczna	113 041	158 403	131 772	83,2	2,5	116,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	16 080	34 114	27 600	80,9	0,5	171,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	57 808	83 952	68 275	81,3	1,3	118,1

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków majątkowych powiatów przeważały wydatki w działach: Transport i łączność – 67,0%, Oświata i wychowanie – 9,1%, Ochrona zdrowia – 6,9%. Wydatki w tych działach stanowiły razem 83,0% wydatków majątkowych ogółem powiatów.

Plan wydatków majątkowych, w tych działach został zrealizowany następująco: Transport i łączność – 89,8%, Oświata i wychowanie – 79,1%, Ochrona zdrowia – 88,8%.

W 2010 r., w porównaniu do 2009 r., wydatki majątkowe wzrosły w dziale Transport i łączność – o 31,6%, Oświata i wychowanie – o 28,1%, natomiast w dziale Ochrona Zdrowia zmniejszyły się o 8,4%.

W 2010 r. najwyższą dynamiką charakteryzowały się wydatki w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, które w porównaniu do 2009 r. wzrosły o 71,6%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2010 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiatach, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2009	2010
1	2	3
Wydatki ogółem	831,47	934,58
z tego:		
Wydatki majątkowe	160,18	204,00
w tym: wydatki na inwestycje	159,35	203,23
Wydatki bieżące	671,29	730,58
z tego:		
Wydatki na wynagrodzenia	336,86	359,68
w tym: wynagrodzenia osobowe	305,16	323,84
Pochodne od wynagrodzeń	51,61	54,94
Dotacje	46,16	49,90
Wydatki na obsługę długu	5,92	7,62
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	1,43	1,65
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	31,49	28,91
Pozostałe wydatki	197,82	227,89

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2009 r.

W 2010 r. wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 934,58 zł i wzrosły w stosunku do 2009 r. o 12,4%, z tego wydatki majątkowe o 27,4% i wydatki bieżące o 8,8%.

Wydatki ogółem poniesione na 1 mieszkańca w powiecie o najwyższym wskaźniku wynosiły w 2010 r. 1.717,47 zł, a w powiecie o najniższym wskaźniku – 448,90 zł.

Wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów powiatów

W 2010 r. powiaty planowały deficyt w wysokości 2.386.301 tys. zł, w rezultacie ich budżety zamknęły się zbiorczo deficytem w kwocie 1.329.896 tys. zł.

W 2010 roku budżety 263 powiatów zamknęły się deficytem. Nadwyżka wystąpiła w 51 powiatach, tj. 16,2% ogólnej liczby powiatów.

Liczbę powiatów, według relacji wyniku do dochodów w 2010 r., przedstawia tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów powiatów					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Powiaty z nadwyżką budżetową	51	41	8	2	0	0
Powiaty z deficytem budżetowym	263	98	84	61	17	3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2010 r. (Min. Fin.)

Wśród powiatów, które osiągnęły nadwyżkę budżetową, 80,4% łącznej liczby tych powiatów stanowią powiaty, w których wynik w relacji do dochodów jest poniżej 5%,

Natomiast, wśród powiatów z deficytem budżetowym, powiaty, których wynik w relacji do dochodów wynosi poniżej 5%, stanowią 69,2% łącznej liczby powiatów z deficytem budżetowym.

Powiaty w 2010 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 3.313.401 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 955.160 tys. zł.

Poniższe zestawienie przedstawia przychody i rozchody powiatów oraz ich strukturę w 2010 r:

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Przychody ogółem z tego:	3 313 401	100,0
kredyty i pożyczki	1 957 832	59,1
spłata pożyczek udzielonych	18 598	0,6
nadwyżka z lat ubiegłych w tym:	141 252	4,3
środki na pokrycie deficytu	36 840	1,1
papiery wartościowe	11 000	0,3
obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych	369 807	11,2
prywatyzacja majątku jst	31	0,0
inne źródła w tym:	814 882	24,6
środki na pokrycie deficytu	231 458	7,0
Rozchody ogółem z tego:	955 160	100,0

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
spłaty kredytów i pożyczek	771 871	80,8
Pożyczki (udzielone)	27 161	2,8
wykup papierów wartościowych	11 500	1,2
wykup obligacji samorządowych	85 720	9,0
inne cele	58 909	6,2

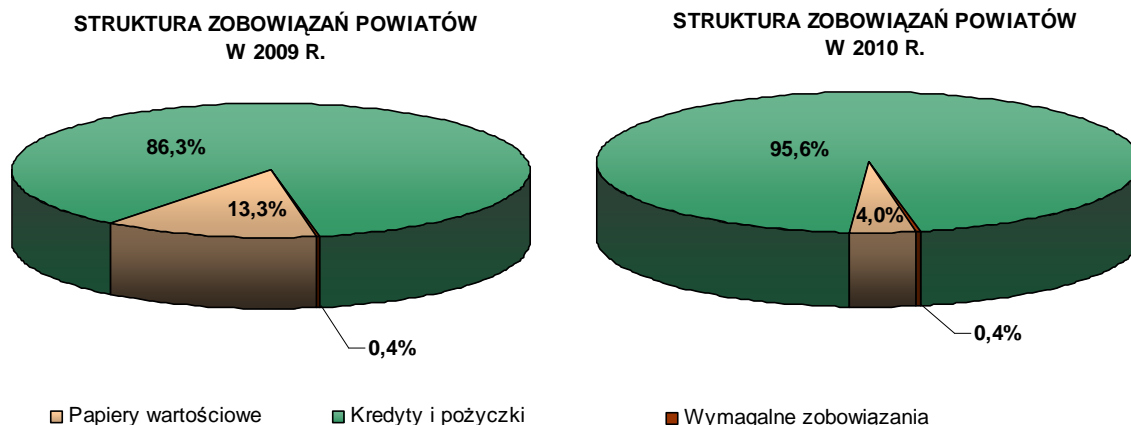
Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów powiatów za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. powiaty wykazały największe przychody z tytułu kredytów i pożyczek, tj. 59,1% przychodów ogółem. Nadwyżka z lat ubiegłych stanowiła 4,3% przychodów.

W rozchodach powiatów największy udział miały spłaty kredytów i pożyczek, które stanowiły 80,8% rozchodów ogółem.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów

W strukturze zobowiązań powiatów w 2010 r., największy udział miały kredyty i pożyczki (95,6%) oraz papiery wartościowe (4,0%).

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania powiatów według tytułów dłużnych w latach 2009 – 2010 przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2009	2010	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych w tym:	3 907 312	5 435 587	139,1
papiery wartościowe	517 871	217 854	42,1
w tym: długoterminowe	514 671	212 854	41,4
kredyty i pożyczki	3 373 592	5 196 496	154,0

Wyszczególnienie	2009	2010	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
w tym: długoterminowe	3 357 116	5 175 014	154,2
wymagalne zobowiązania	15 849	21 230	134,0
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	2 160	903	41,8

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów powiatów za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do roku 2009, w 2010 roku zadłużenie ogółem powiatów wzrosło o 39,1%, w tym z tytułu kredytów i pożyczek o 54,0%, zaś z tytułu papierów wartościowych uległo zmniejszeniu o 57,9%.

Zobowiązania wystąpiły w 311 powiatach.

Wskaźnik zadłużenia powiatów, liczony jako udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem powiatów w 2010 r., wynosił 24,2%. W 2009 r. wskaźnik ten wynosił 19,5%.

Natomiast wskaźnik zadłużenia bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach wykonanych ogółem wyniósł 23,1%.

Z łącznej kwoty zobowiązań, w 2010 r. na zobowiązania wymagalne przypadało 21.230 tys. zł, tj. 0,4% kwoty zobowiązań ogółem.

Liczba powiatów wg poziomu zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2009	314	311	72	102	69	44	20	3	1
2010	314	311	47	78	85	57	33	11	0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów powiatów za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

Liczba powiatów wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2009	314	311	76	105	68	44	14	4	0
2010	314	310	54	80	83	57	25	11	0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów powiatów za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

Liczba powiatów w 2010 r., wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek, zadłużonych poniżej 30% dochodów ogółem stanowiła 69,1% łącznej liczby powiatów.

W 2010 r. żaden powiat nie przekroczył progu zadłużenia 60% swoich dochodów.

5. Przychody i koszty zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych powiatowych jednostek budżetowych.

Na podstawie art. 87 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych do końca 2010 r. likwidacji podlegały zakłady budżetowe które prowadziły działalność w innym zakresie niż określona w art. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz gospodarstwa pomocnicze.

Dane ze sprawozdań powiatów za 2010 r. z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych wskazują, że w tych formach prowadzono szkoły i centra praktycznej nauki zawodu, ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, szkoły zawodowe i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz wykonywano prace z zakresu dróg publicznych.

Przychody i koszty powiatowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych, w 2010 roku, przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	320 896	300 208	93,6
w tym: dotacje z budżetu	102 771	102 028	99,3
2. Koszty	324 145	304 368	96,1
Wpłaty do budżetu powiatu	625	2 505	400,6
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	155 656	152 671	98,1
w tym: dotacje z budżetu	101 317	100 566	99,3
2. Koszty	157 708	151 493	96,1
Wpłaty do budżetu powiatu	10	1 405	14 047,6
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	165 239	147 537	89,3
w tym: dotacje z budżetu	1 454	1 462	100,5
2. Koszty	166 436	152 876	91,9
Wpłaty do budżetów powiatu	615	1 100	178,8

Zródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych za 2010 r. (Min. Fin.)

5.1. Zakłady budżetowe

Powiatowe zakłady budżetowe w 2010 r. wykonywały głównie działalność w działach oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza oraz transport i łączność.

Przychody powiatowych zakładów budżetowych w 2010 r. wyniosły 152.671 tys. zł, w tym dotacje stanowiły 100.566 tys. zł. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 98,1%,

a dotacje w 99,3%. Koszty gminnych zakładów budżetowych wyniosły 130.082 tys. zł, a wpłaty do budżetu wyniosły 1.274 tys. zł.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Przychody	163 802	155 656	152 671	98,1	93,2
w tym dotacje:	117 010	101 317	100 566	99,3	85,9
2. Koszty	162 998	157 708	151 493	96,1	92,9
w tym : wpłaty do budżetu	2 006	10	1 405	14 047,6	70,0

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

W stosunku do 2009 r. przychody zakładów budżetowych w 2010 r. były niższe o 6,8% a koszty o 7,1%.

Stan środków obrotowych gminnych zakładów budżetowych wynosił na początku 2010 roku -5.219 tys. zł, a na koniec roku wyniósł -5.254 tys. zł.

Na mocy przepisów art. 16 ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w 2010 r. samorządowe zakłady budżetowe utworzyło 8 powiatów, co stanowi 2,5% ogółu powiatów.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze powiatowych jednostek budżetowych

Do końca 2010 r. w powiatach mogły funkcjonować gospodarstwa pomocnicze.

Z dniem 31 grudnia 2010 r. w oparciu o art. 87 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych zakończeniu uległa likwidacja powiatowych gospodarstw pomocniczych. Pozostałe po likwidacji składniki majątkowe, należności i zobowiązania zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego przejęła jednostka budżetowa, przy której funkcjonowało gospodarstwo.

Gospodarstwa pomocnicze w powiatach działały najczęściej w zakresie oświaty, działalności usługowej, oraz pomocy społecznej.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Przychody	168 385	165 239	147 537	89,3	87,6
w tym dotacje:	2 647	1 454	1 462	100,5	55,2
2. Koszty	167 414	166 436	152 876	91,9	91,3
w tym : wpłaty do budżetu	1 544	615	1 100	178,8	71,2

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. gospodarstwa pomocnicze powiatowych jednostek budżetowych zrealizowały przychody w wysokości 147.537 tys. zł, tj. 89,3% planu. Stanowiły one 49,1% łącznych przychodów powiatowych zakładów budżetowych, i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych. Przychody gospodarstw pomocniczych w 2010 r. w stosunku do 2009 r. uległy obniżeniu o 12,3%, a poniesione koszty uległy obniżeniu o 8,7%.

Koszty gospodarstw pomocniczych wyniosły 152.876 tys. zł, a wpłata do budżetu 1.100 tys. zł, przy planie 615 tys. zł. Gospodarstwa pomocnicze w powiatach zakończyły działalność stratą w wysokości 8.558 tys. zł wobec planowanej straty w kwocie 2.124 tys. zł.

Stratę wykazały gospodarstwa pomocnicze w 117 powiatach spośród 181, które złożyły sprawozdanie za 2010 r. Zgodnie z art. 89 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241 z późn zm.) pozostałe po likwidacji środki pieniężne, należności i zobowiązania zlikwidowanego zakładu budżetowego przejmuje organ, który przeprowadza likwidację, albo nowo utworzona jednostka organizacyjna.

Stan środków obrotowych zmniejszył się w powiatowych gospodarstwach pomocniczych z 16.542 tys. zł na początku roku do 3.112 tys. zł na koniec roku, tj. o 80,2%.

6. Fundusze celowe

W 2010 roku powiaty dysponowały środkami następujących funduszy celowych:

- Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
- Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Przychody i wydatki powiatowych funduszy celowych w 2010 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Przychody ogółem	Wydatki i inne obciążenia		Stan na koniec roku
			Ogółem	w tym: dotacje	
w tys. zł					
1	2	3	4	5	6
Ogółem za 2009 r.	244 860	342 538	346 383	52 932	241 016
Ogółem za 2010 r.	156 017	222 020	295 662	5	80 644
z tego:					
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	325	163	489	0	0
Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	155 692	221 856	295 173	5	80 644

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych funduszy celowych nieposiadających osobowości prawnej za 2010 r. (Min. Fin.)

Przychody powiatowych funduszy celowych ogółem wyniosły w 2010 r. 222.020 tys. zł, natomiast wydatki wyniosły 295.662 tys. zł.

Stan środków obrotowych powiatowych funduszy celowych w 2010 r. wynosił na początek roku 156.017 tys. zł i zmniejszył się do 80.644 tys. zł na koniec 2010 r., tj. o 51,7%.

Z dniem 31 grudnia 2010 r. powiatowe fundusze celowe uległy likwidacji. Środki zlikwidowanych funduszy celowych stały się dochodami budżetów powiatów.

7. Rachunek dochodów własnych powiatowych jednostek budżetowych

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych rachunki dochodów własnych powiatowych jednostek budżetowych funkcjonowały do 31 grudnia 2010 r.

W ramach rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych dochody w powiatach zostały zrealizowane w wysokości 109.081 tys. zł. W stosunku do planu zostały one zrealizowane w 88,5%.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Wskaźnik (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Dochody	105 892	123 224	109 081	88,5	103,0
w tym dotacje:	30	0	0	-	-
2. Wydatki	105 872	145 407	129 463	89,0	122,3
w tym : wpłaty do budżetu	1 607	2 572	4 913	191,0	305,7

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

Zrealizowane wydatki wyniosły 129.463 tys. zł i były niższe o 11,0% w stosunku do zaplanowanej kwoty. Stan środków pieniężnych zmniejszył się z 28.150 tys. zł na początku roku do 7.677 tys. zł na koniec roku 2010 tj. o 72,7%.

Ze środków zgromadzonych na rachunku dochodów własnych w powiatach największe kwoty wydatkowano na działalność w zakresie oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej takich jak bursy i internaty, szkoły zawodowe, drogi powiatowe, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, domy pomocy społecznej licea ogólnokształcące oraz centra kształcenia ustawicznego i praktycznego i placówki opiekuńczo wychowawcze. Te rodzaje działalności stanowiły 83,3% dochodów na rachunkach dochodów własnych powiatów.

Po 31 grudnia 2010 r. nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania przejmuje jednostka budżetowa, przy której funkcjonowały rachunki dochodów własnych a środki pieniężne podlegają odprowadzeniu na rachunek pomocniczy samorządowej jednostki budżetowej.

IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu

Miasta na prawach powiatu na rok 2010 planowały dochody ogółem w wysokości 54.660.840 tys. zł, wydatki w wysokości 63.502.718 tys. zł oraz deficyt w kwocie 8.841.878 tys. zł.

W 2010 r., miasta na prawach powiatu osiągnęły dochody w kwocie 53.885.584 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu rocznego. Jednostki te zrealizowały w tym okresie wydatki w wysokości 58.954.148 tys. zł, tj. na poziomie 92,8% planu. W rezultacie budżety miast na prawach powiatu zamknęły się deficytem w wysokości 5.068.564 tys. zł.

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów miast na prawach powiatu w 2010 r. przedstawia poniższe zestawienie:

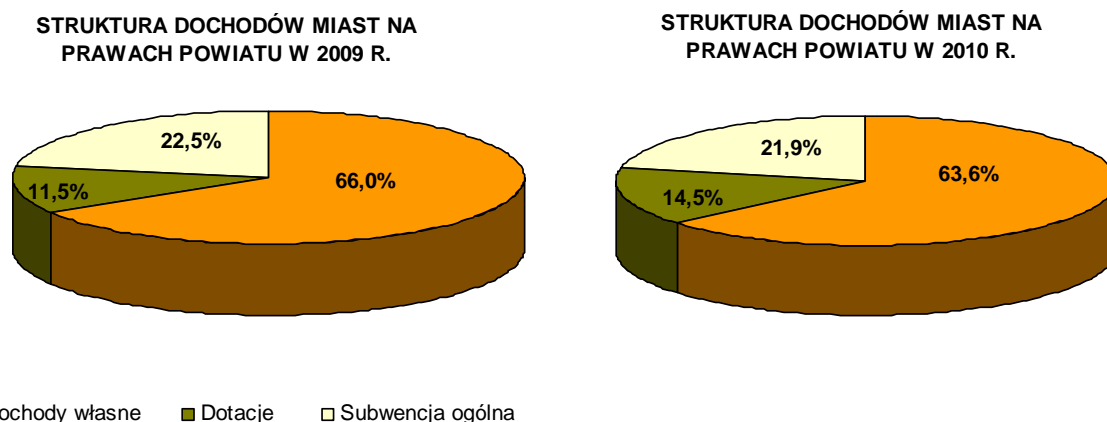
Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	50 327 507	54 660 840	53 885 584	98,6	107,1
Wydatki	56 201 086	63 502 718	58 954 148	92,8	104,9
Wynik	- 5 873 579	- 8 841 878	- 5 068 564	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

1. Dochody miast na prawach powiatu

1.1. Struktura dochodów

W strukturze dochodów ogółem miast na prawach powiatu, dochody własne stanowiły 63,6%, dotacje – 14,5%, a subwencja ogólna – 21,9%.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r., w stosunku do roku 2009, zmniejszył się udział w dochodach ogółem dochodów własnych o 2,4 punktu procentowego i udział subwencji ogólnej o 0,6 punktu procentowego, natomiast udział dotacji zwiększył się o 3,0 punktu procentowego.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody ogółem miast na prawach powiatu w 2010 r., w porównaniu do 2009 r., wzrosły o 7,1%. Dynamika dochodów własnych, dotacji i subwencji wynosiła odpowiednio 103,1%, 135,3% i 104,4%.

Dochody własne miast na prawach powiatu zrealizowane zostały w 99,6% planu rocznego, dochody z tytułu dotacji w 92,6% planu, a z tytułu przekazanej z budżetu państwa łącznej kwoty subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0% rocznych kwot zaplanowanych przez te jednostki.

Dochody miast na prawach powiatu, według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	50 327 507	54 660 840	53 885 584	98,6	100,0	107,1
z tego:						
1. Dochody własne	33 262 151	34 437 829	34 283 796	99,6	63,6	103,1
z tego:						
podatek dochodowy od osób prawnych	1 650 770	1 404 183	1 407 987	100,3	2,6	85,3
podatek dochodowy od osób fizycznych	13 416 721	13 371 447	13 134 910	98,2	24,4	97,9
podatek rolny	23 184	16 875	15 308	90,7	0,0	66,0
podatek od nieruchomości	5 701 673	5 960 165	6 061 673	101,7	11,2	106,3
podatek leśny	1 657	1 524	1 513	99,3	0,0	91,3
podatek od środków transportowych	308 499	306 417	296 308	96,7	0,5	96,0
podatek od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą opłacaną w formie karty podatkowej	45 786	45 065	43 454	96,4	0,1	94,9
podatek od spadków i darowizn	181 729	170 063	170 849	100,5	0,3	94,0
podatek od czynności cywilnoprawnych	991 569	910 504	1 101 974	121,0	2,0	111,1
opłata skarbową	290 156	298 453	283 216	94,9	0,5	97,6
opłata eksploatacyjna	6 654	5 816	5 852	100,6	0,0	87,9
opłata targowa	71 404	67 850	63 384	93,4	0,1	88,8
dochody z majątku	2 939 744	3 476 333	3 276 443	94,2	6,1	111,5
pozostałe dochody	7 632 605	8 403 133	8 420 925	100,2	15,6	110,3
2. Dotacje ogółem	5 762 970	8 419 223	7 797 977	92,6	14,5	135,3
z tego:						

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje celowe ogółem z tego na zadania:	4 928 909	5 577 388	5 451 593	97,7	10,1	110,6
z zakresu administracji rządowej	3 349 771	3 603 730	3 579 924	99,3	6,6	106,9
własne	1 199 173	1 528 986	1 468 743	96,1	2,7	122,5
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	14 503	24 731	23 640	95,6	0,0	163,0
realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	237 624	279 899	257 801	92,1	0,5	108,5
otrzymane z funduszy celowych	127 837	140 042	121 485	86,7	0,2	95,0
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	834 061	2 841 835	2 346 384	82,6	4,4	281,3
3. Subwencja ogólna	11 302 386	11 803 788	11 803 811	100,0	21,9	104,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Szczegółowe dane dotyczące źródeł dochodów ogółem miast na prawach powiatu zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

Istotne w strukturze dochodów własnych, dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochody z majątku, zostały wykonane poniżej kwot planowanych na 2010 r. odpowiednio w 98,2% i 94,2% planu.

Ważnymi źródłami dochodów własnych w miastach na prawach powiatu są dochody z podatku od nieruchomości, które zostały wykonane w 101,7% planu, a w porównaniu do 2009 r. dochody te były wyższe o 6,3%.

Pozostałe dochody zostały wykonane w 100,2% planu i w porównaniu do 2009 r. były wyższe o 10,3%.

W strukturze pozostałych dochodów zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu w 2010 r. dominujący udział miały: wpływy z usług (31,8%), wpływy z różnych dochodów (16,4%), wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości (9,1%), środki na dofinansowanie własnych inwestycji jednostek samorządu terytorialnego pozyskane z innych źródeł (8,7%), wpływy z różnych opłat (7,1%), wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw (4,6%).

Dochody z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych w strukturze dochodów własnych stanowiły 3,2%, plan został wykonany w 121% i dochody te były wyższe od wykonanych w 2009 r. o 11%.

W 2010 r. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowiły 24,4% dochodów ogółem.

W 2010 r. udział miast na prawach powiatu we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosił w części gminnej 36,94%, w części powiatowej 10,25%.

W 2010 r. na rachunki miast na prawach powiatu – zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów - przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej kwocie 13.134.910 tys. zł. Przekazane środki stanowiły 97,8% kwoty zaplanowanej przez Ministra Finansów w wysokości 13.425.696 tys. zł.

Szczegółowy opis wyliczenia wielkość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych dla części gminnej miast na prawach powiatu na 2010 r. został omówiony we wprowadzeniu do sprawozdania.

1.2.1. Subwencja ogólna

W 2010 r. z tytułu subwencji ogólnej na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki w łącznej wysokości 11.575.404 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu.

Na powyższą kwotę składały się środki z tytułu:

- części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości - 10.733.175 tys. zł,
- części wyrównawczej subwencji ogólnej w wysokości - 124.011 tys. zł,
- części równoważącej subwencji ogólnej w wysokości - 718.218 tys. zł.

Miasta na prawach powiatu, na obszarze których znajdują się specjalne strefy ekonomiczne - na mocy ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw - otrzymały rekompensatę z tytułu wyrównania ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych. Według danych Ministerstwa Finansów w 2010 r. z tego tytułu na rachunki 5 miast na prawach powiatu została przekazana kwota 7.304 tys. zł.

W 2010 r. miasta na prawach powiatu otrzymały także środki z:

- 1) rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – 4.197 tys. zł,
- 2) rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego:
  - 166.361 tys. zł - na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu,
  - 28.546 tys. zł - na dofinansowanie remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu,
  - 22.000 tys. zł - na utrzymanie rzecznej przeprawy promowej w Świnoujściu.

Środki rezerwy, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, pochodziły z nienależnie uzyskanych przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty subwencji w roku budżetowym. Środki z tej rezerwy, stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. Nr 123, poz. 835 i Nr 148, poz. 993), zostały przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego dotkniętych skutkami powodzi, jaka miała miejsce w 2010 r.

Sposób podziału omawianej rezerwy został uzgodniony ze stroną samorządową Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Podstawowym kryterium uprawniającym powiaty poszkodowane w wyniku powodzi do otrzymania środków z ww. rezerwy subwencji ogólnej było poniesienie strat w infrastrukturze komunalnej, w odniesieniu do dochodów własnych za 2009 r. oraz wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w odniesieniu do analogicznego wskaźnika ustalonego łącznie dla danej grupy jednostek w kraju.

Środki rezerwy, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zostały rozdysponowane w sposób uzgodniony z Ministrem Infrastruktury i stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez miasta na prawach powiatu w 2010 roku, przekazana została kwota 10.695.142 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysponował dla poszczególnych miast na prawach powiatu środki w wysokości 38.033 tys. zł (14,9% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych gromadzonych w ramach systemu informacji oświatowej (SIO) oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu i weryfikacji danych zgromadzonych w SIO wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2010 – w kwocie 650 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 1.942 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela, a także nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 17.778 tys. zł,
- dofinansowanie w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne nowowynbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji pomieszczeń nie wykorzystywanych na cele dydaktyczne – w kwocie 6.219 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z przeprowadzeniem remontów bieżących w obiektach oświatowych – w kwocie 6.557 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z przeprowadzeniem remontów bieżących w obiektach szkół ogólnodostępnych mających na celu likwidację barier architektonicznych w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych – w kwocie 395 tys. zł,
- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z odprawami dla zwalnianych nauczycieli oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 4.492 tys. zł.

W ramach zadań o jednorazowym charakterze zostały przekazane jednostkom samorządu terytorialnego środki na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym skutków powodzi w kwocie 4.340 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 10.733.175 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań miast na prawach powiatu wynika, że wydatki wykonane w 2010 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 131,6%,

przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 100,0% - 110,0% - 7 miast,
- 110,0% - 120,0% - 9 miast,
- powyżej 120,0% - 49 miast.

Realizacja przez miasta na prawach powiatu wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2010 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,4% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 86,0% planu.

1.2.3 Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Planowane przez miasta na prawach powiatu dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich^{*}, w wysokości 8.419.223 tys. zł w 2010 roku zostały zrealizowane w kwocie 7.797.977 tys. zł, co stanowiło 92,6% planu rocznego, z tego:

- dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
  - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
  - pozostałe własne,
  - zlecone z zakresu administracji rządowej
  - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,zrealizowano w kwocie 4.957.604 tys. zł, co stanowiło 97,7% planu,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne zrealizowano w kwocie 2.461.086 tys. zł, co stanowiło 84,2% planu,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 236.607 tys. zł, co stanowiło 101,5% planu,

---

^{*} w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2009 r. i podlegające rozliczeniu 2010 r.

- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 21.195 tys. zł, co stanowiło 45,2% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 23.100 tys. zł, co stanowiło 86,9% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 98.385 tys. zł, co stanowiło 86,7% planu.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji, 95,1% (7.418.691 tys. zł) stanowiły dotacje z budżetu państwa. W 2010 roku dotacje z budżetu państwa były wyższe o 35,3 % niż wykonane w 2009 roku.

Wykonanie dotacji za 2010 r. w porównaniu do wykonania za 2009 r. przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.		Wykonanie 2010 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	5 762 970	4 605 542	7 797 977	5 217 311	135,3	113,3
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich**	834 061	185 369	2 346 384	376 371	281,3	203,0
- na zadania z zakresu administracji rządowej	3 349 771	3 283 651	3 579 924	3 547 355	105,9	108,0
- na zadania własne	1 199 174	882 875	1 468 743	1 022 799	122,5	115,8
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	14 503	9 762	23 640	11 079	163,0	113,5
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	237 624	215 667	257 801	236 607	108,5	109,7
- z funduszy celowych	127 837	28 218	121 485	23 100	95,0	81,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

** w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane miastom na prawach powiatu do dnia 31 grudnia 2009 r. i podlegające rozliczeniu w 2010 r.

Dochody miast na prawach powiatu z tytułu dotacji zwiększyły się w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. o 35,3%. Szczególnie wysoki wzrost, bo prawie trzykrotny nastąpił w dotacjach celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatnościach z budżetu środków europejskich. Wzrost dotacji nastąpił również na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (o 63,0%), w dotacjach na realizację zadań własnych (o 22,5%), na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego (o 8,5%) oraz na zadania z zakresu administracji rządowej (o 5,9%).

W 2010 r., w porównaniu do 2009 r. nastąpił spadek jedynie dotacji na zadania realizowane z funduszy celowych (95,5%).

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Zaplanowane na 2010 r. dochody miast na prawach powiatu z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w wysokości 2.841.835 tys. zł, zrealizowane zostały w wysokości 2.346.384 tys. zł, tj. w 82,6 %, z czego dotacje na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 376.371 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 1.970.013 tys. zł.

Dotacje na zadania bieżące stanowiły 16,0%, a na zadania inwestycyjne 84,0% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2	Plan 2010	Wykonanie 2010	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	834 061	2 841 835	2 346 384	82,6	281,3	444 906	376 371	84,6
z tego:								
Rolnictwo i łowiectwo	-	34 753	35 583	102,4	-	0	0	-
Przetwórstwo przemysłowe	5 138	12 254	10 659	87,0	207,4	9 746	9 020	92,6

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2	Plan 2010	Wykonanie 2010	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Transport i łączność	370 107	1 470 428	1 164 918	79,2	314,7	448	188	41,9
Turystyka	100 672	47 069	40 296	85,6	40,0	1 741	295	17,0
Gospodarka mieszkaniowa	-	10 426	6 112	58,6	-	38	0	0
Działalność usługowa	35 530	118 481	87 460	73,8	246,1	17 569	5 803	33,0
Informatyka	133	22 064	13 653	61,9	10,3	623	169	27,1
Nauka	-	0	15	-	-	0	15	-
Administracja publiczna	3 291	49 765	27 875	56,0	847,0	28 994	20 829	71,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	5	14 735	11 559	78,4	*	60	17	28,9
Różne rozliczenia	-	30 996	25 855	83,4	-	3 019	2 853	94,5
Oświata i wychowanie	71 998	247 835	209 432	84,5	290,9	126 913	103 643	81,7
Szkolnictwo wyższe	-	270	289	107,0	-	100	108	108,0
Ochrona zdrowia	1 881	10 745	12 475	116,1	663,2	1 508	1 148	76,1
Pomoc społeczna	52 372	73 730	61 899	83,9	118,2	56 479	52 741	93,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	82 163	185 281	167 527	90,4	203,9	178 297	162 453	91,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	5 677	19 804	9 772	49,3	172,1	8 159	6 613	81,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 759	82 611	66 193	80,1	*	1 170	2 850	243,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	77 552	305 351	314 534	103,0	405,6	8 916	7 092	79,5
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	-	7 053	3 354	47,6	-	30	28	93,8
Kultura fizyczna	21 783	98 184	76 924	78,3	353,1	1 096	506	46,1

*) wskaźnik powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009r. i 2010r. (Min. Fin.)

W 2010 r. najwięcej tych środków przekazano w działach:

- Transport i łączność – 1.164.918 tys. zł (49,6% dotacji) z przeznaczeniem na inwestycje na drogach publicznych i krajowych w miastach na prawach powiatu oraz na organizację lokalnego transportu zbiorowego,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 314.534 tys. zł (13,4% dotacji) z przeznaczeniem przede wszystkim na inwestycje związane z działalnością domów i ośrodków kultury, muzeów, teatrów oraz innych instytucji kultury, a także na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami,

- Oświata i wychowanie – 209.432 tys. zł (8,9%) z przeznaczeniem dla szkół zawodowych, szkół podstawowych specjalnych, szkół artystycznych oraz przedszkoli,
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 167.527 tys. zł (7,1%).

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, według działów oraz w podziale na zadania gminne i powiatowe w 2010 r., przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009 r.	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	3 349 771	3 603 730	3 579 924	99,3	106,9	3 570 468	3 547 355	99,3
z tego:								
Zadania gminne	2 170 259	2 344 804	2 325 784	99,2	107,2	2 343 160	2 324 141	99,2
Rolnictwo i łowiectwo	1 858	1 956	1 937	99,0	104,2	1 956	1 936	99,0
Gospodarka mieszkaniowa	338	413	379	91,8	112,1	413	379	91,8
Administracja publiczna	66 772	69 341	69 284	99,9	103,8	69 306	69 249	99,9
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	17 195	59 162	51 931	87,8	302,0	59 162	51 931	87,8
Obrona narodowa	15	40	40	100,0	266,7	40	40	100,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	189	951	729	76,7	385,7	951	729	76,7
Oświata i wychowanie	381	402	369	91,7	96,8	402	369	91,7
Ochrona zdrowia	1 543	1 468	1 430	97,4	92,7	1 468	1 430	97,4
Pomoc społeczna	2 081 501	2 210 657	2 199 286	99,5	105,6	2 209 048	2 197 678	99,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	92	49	49	100,0	53,3	49	49	100,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	235	209	203	97,5	86,4	209	203	97,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	33	49	49	100,0	148,5	49	49	100,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	107	107	98	91,3	91,6	107	98	91,6

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009 r.	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Zadania powiatowe	1 179 512	1 258 926	1 254 140	99,6	106,3	1 227 308	1 223 214	99,7
Rolnictwo i łowiectwo	60	71	71	100,0	118,3	71	71	100,0
Leśnictwo	1	1	1	100,0	100,0	1	1	100,0
Gospodarka mieszkaniowa	52 673	104 720	103 789	99,1	197,0	103 515	102 584	99,1
Działalność usługowa	46 110	46 362	45 871	98,9	99,5	46 254	45 763	98,9
Administracja publiczna	36 177	35 220	35 165	99,8	97,2	35 219	35 165	99,8
Obrona narodowa	44	49	48	99,8	109,1	49	48	99,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	803 667	777 623	777 145	99,9	96,7	747 759	747 645	99,9
Różne rozliczenia	7 512	10 333	9 890	95,7	131,7	10 333	9 890	95,7
Oświata i wychowanie	136	150	106	70,4	77,9	150	106	70,6
Ochrona zdrowia	179 184	232 817	231 548	99,4	129,2	232 817	231 548	99,4
Pomoc społeczna	31 382	28 927	28 061	97,0	89,4	28 497	27 958	98,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	22 543	22 627	22 420	99,1	99,4	22 617	22 410	99,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	9	11	10	97,0	111,1	11	10	90,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	6	7	7	100,0	116,6	7	7	100,0
Kultura fizyczna i sport	8	8	8	100,0	100,0	8	8	100,0

*) wskaźnik powyżej 1000

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Z powyższego zestawienia wynika, iż w 2010 r. uzyskane dochody z tytułu dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej wynosiły 99,3 % planu rocznego, przy czym:

- dotacje na zadania bieżące przekazano w 99,3 % planu rocznego,
- dotacje na zadania inwestycyjne przekazano w 99,9 % planu rocznego.

W dotacjach na realizację zadań gminnych, najwięcej środków przeznaczono na zadania z zakresu Pomocy społecznej (94,6%). W 2010 r. dotacje te przekazano w kwocie 2 199 286 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu rocznego.

Dotacje te przeznaczone zostały głównie na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

z ubezpieczenia społecznego oraz na działalność ośrodków wsparcia, świadczenie usług opiekuńczych, a także na usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Na realizację zadań z zakresu administracji rządowej na zadania w dziale Administracja publiczna przekazano z budżetu państwa 69.284 tys. zł, co stanowiło 99% planu.

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej, do zadań gminnych należy szereg spraw o charakterze administracyjnym z zakresu działania urzędów wojewódzkich. W 2010 r. zadaniem gmin z zakresu administracji rządowej było przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i przeprowadzenie wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików wojewódzkich, wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Na ten cel miasta na prawach powiatu na zadania gminne otrzymały 48.497 tys. zł (70% tych dotacji).

Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej w części powiatowej zrealizowano w kwocie 1.254.140 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu rocznego, przy czym na zadania bieżące dotacje wyniosły 1.223.214 tys. zł, tj. 99,7% planowanej kwoty dotacji przeznaczonych na te zadania, a na zadania inwestycyjne 30.925 tys. zł (97,8% planu).

W dotacjach na zadania z zakresu administracji rządowej w części powiatowej, najwięcej stanowiły dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (62%), które przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 777.145 tys. zł, co stanowiło 99,9% rocznego planu. Były one przeznaczone na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej.

Następną pozycję stanowiły dotacje w dziale Ochrona zdrowia (18,5%), które przekazano w kwocie 231.548 tys. zł, z przeznaczeniem na składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

W dziale Gospodarka mieszkaniowa przekazano dotacje w wysokości 103.789 tys. zł (8,4% tych dotacji), które przeznaczone zostały na uporządkowanie gospodarki gruntami i nieruchomościami.

Udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej, w poszczególnych działach gospodarki narodowej, w kwocie ogółem dotacji na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej, wykonywane przez miasta na prawach powiatu w 2010 r., w podziale na zadania gminne i powiatowe przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	0,1
Administracja publiczna	3,0	3,0	2,1	100,0	99,9	0,1
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2,2	2,2	-	100,0	100,0	-

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Pomoc społeczna	94,6	94,6	97,9	100,0	99,9	0,1
Pozostałe działy	0,2	0,2	-	100,0	-	-
Zadania powiatowe	100,0	100,0	100,0	100,0	97,5	2,5
Gospodarka mieszkaniowa	8,3	8,4	3,9	100,0	98,9	110
Działalność usługowa	3,6	3,7	0,3	100,0	99,8	0,2
Administracja publiczna	2,8	2,9	-	100,0	100	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	62,0	61,1	95,4	100,0	96,2	3,8
Różne rozliczenia	0,8	0,8	-	100,0	100,0	-
Ochrona zdrowia	18,5	18,9	-	100,0	100,0	-
Pomoc społeczna	2,2	2,3	0,3	100,0	99,6	0,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,8	1,8	-	100,0	100,0	-
Pozostałe działy	0	0,1	0,1	100,0	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2010 r. (Min. Fin.)

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych miast na prawach powiatu w 2010 r., według działów oraz w podziale na zadania gminy i powiatu, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009 r.	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach)	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	7
Ogółem	1 199 174	1 528 986	1 468 743	96,1	122,5	1 047 838	1 022 799	97,6
z tego:								
Zadania gminne	775 415	1 136 614	1 080 517	95,1	139,3	827 254	802 613	97,0
Transport i łączność	29 969	29 262	20 915	71,5	69,8	12 669	6 733	53,2
Gospodarka mieszkaniowa	2 957	9	9	100,0	0,3	9	9	100,0
Informatyka	2 366	1 148	1 105	96,2	46,7	20	20	100,0
Administracja publiczna	1	3	2	66,7	100,0	3	2	66,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	12	6 963	6 715	96,4	*	6 963	6 715	96,4
Różne rozliczenia	3 442							
Oświata i wychowanie	9 210	30 920	28 12	90,6	304,1	10 960	10 836	98,9
Ochrona zdrowia	2 712	25 244	23 841	94,4	879,1	988	971	98,3
Pomoc społeczna	567 125	716 331	714 153	99,7	126,0	716 331	714 153	99,7

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009 r.	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach)	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%	tys. zł		%%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7	140	140	100,0	*	140	140	100,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	61 802	77 673	61 962	79,8	100,3	77 673	61 962	79,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	165	1 436	1 010	70,3	612,1	1 436	1 010	70,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	670	48	48	100,0	7,2	48	48	100,0
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0	14	14	100,0	-	14	14	100,0
Kultura fizyczna i sport	94 975	247 423	222 591	90,0	234,4	-	-	-
Pozostałe	2							
Zadania powiatowe	423 759	392 372	388 226	98,9	91,6	220 584	220 186	99,8
Transport i łączność	159 118	169 977	166 374	97,9	104,6	7 801	7 785	99,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	-	2 154	2 141	99,4	-	2 123	2 110	99,4
Oświata i wychowanie	6 678	876	792	90,4	11,9	571	553	96,9
Ochrona zdrowia	33 562	268	254	94,9	0,8	14	-	-
Pomoc społeczna	224 298	219 091	218 659	99,8	97,5	210 069	209 732	99,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	103	6	6	100,0	5,8	6	6	100,0

*) wskaźnik powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009r i 2010 r. (Min. Fin.)

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu w 2010 r. dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne wyniosły 1.468.743 tys. zł, co stanowiło 96,1 % planu rocznego.

Z kwoty tej 1.022.799 tys. zł tj. 69,6% stanowiły dotacje na zadania bieżące, a dotacje na zadania inwestycyjne – 445.944 tys. zł (30,4%).

Biorąc pod uwagę strukturę otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji pod względem podziału na zadania gminne i powiatowe 73,6% dotacji dotyczyło zadań gminnych, a 26,4% zadań powiatowych.

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu dotacje na bieżące zadania własne w kwocie 1.022.799 tys. zł, przeznaczone były przede wszystkim na Pomoc społeczną – 923.885 tys. zł (90,3% kwoty dotacji na bieżące zadania własne). Dotacje te, w ramach

dotacji na zadania gminne, stanowiły 89% łącznej kwoty tych dotacji, natomiast w ramach dotacji na zadania powiatowe 95,3%.

Dotacje na zadania gminne przeznaczone zostały przede wszystkim na wypłatę zasiłków stałych z pomocy społecznej, opłatę składek na ubezpieczenia społeczne, a także na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna na zadania powiatowe przeznaczone były głównie na utrzymanie ponadgminnych domów pomocy społecznej (95,3% tej dotacji).

Dotacje na własne zadania inwestycyjne przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 445.944 tys. zł, co stanowiło 92,7% planu rocznego, z tego:

- na zadania gminne 277.904 tys. zł, co stanowiło 89,8% planu rocznego - najpoważniejszą pozycję stanowiły środki przeznaczone na dofinansowanie inwestycji w dziale Kultura fizyczna i sport (80,1%) na inwestycje związane z budową obiektów sportowych w ramach programu „Orlik”, a także na realizację zadań w zakresie kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży, w dziale Ochrona zdrowia (8,2%) na realizację rządowego programu wieloletniego pod nazwą „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia”, w dziale Oświata i wychowanie (6,2%) dla szkół podstawowych na realizację programu „Przyjazna, radosna szkoła”, oraz w dziale Transport i łączność (5,1%) na dofinansowanie zadań własnych gmin w zakresie przebudowy, budowy lub remontu dróg gminnych w ramach „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2010”,
- na zadania powiatowe 168.040 tys. zł, co stanowiło 97,8% planu rocznego. W ogólnej kwocie dotacji do własnych zadań inwestycyjnych powiatu 94,4% stanowiły dotacje w dziale Transport i łączność oraz dotacje w dziale Pomoc społeczna – 5,3%. Były to głównie dotacje przeznaczone na inwestycje na drogach publicznych w miastach na prawach powiatów, a także inwestycje związane z osiągnięciem wymaganych standardów w domach opieki społecznej i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Strukturę dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu oraz udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		Bieżące	inwestycyjne		Bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	100,0	100,0	100,0	100,0	74,3	25,7
Transport i łączność	1,9	0,8	5,1	100,0	32,2	67,8
Informatyka	0,1	-	0,4	100,0	-	100,0

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		Bieżące	inwestycyjne		Bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,6	0,8	-	100,0	100,0	-
Oświata i wychowanie	2,6	1,3	6,2	100,0	38,9	61,1
Ochrona zdrowia	2,2	0,1	8,2	100,0	4,0	96,0
Pomoc społeczna	66,1	89,0	-	100,0	100,0	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	5,7	7,7	-	100,0	100,0	-
Kultura fizyczna i sport	20,6	-	80,1	100,0	-	100,0
Pozostałe działy	0,1	0,3	0	-	-	-
Zadania powiatowe	100,0	100,0	100,0	100,0	56,7	43,3
Transport i łączność	42,9	3,5	94,4	100,0	4,7	95,3
Oświata i wychowanie	0,2	0,3	-	100,0	100,0	-
Pomoc społeczna	56,3	95,3	5,3	100,0	95,9	4,1
Pozostałe działy	0,6	0,9	0,3	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2010 r. (Min. Fin.)

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami miast na prawach powiatu są również dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. W 2010 r. udział tych dotacji w dochodach zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu wynosił 0,7 %.

Ogólna kwota otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji, o których mowa wyżej, wyniosła 402.926 tys. zł, co stanowiło 90,6% planu (444.671 tys. zł), z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej została przekazana dotacja w wysokości 23.640 tys. zł, co stanowiło 95,6% ich planu rocznego. Porozumienia te dotyczyły głównie zadań z zakresu Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (24% dotacji), Transportu i łączności 21,2% oraz Bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej 16,2%,
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego została przekazana dotacja w wysokości 257.801 tys. zł, co stanowiło 92,1% planu tych dotacji. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia dotyczyły głównie realizacji zadań z zakresu działań: Transportu i łączności (39,5% tych dotacji) porozumienia dotyczyły przede wszystkim zadań związanych z organizowaniem lokalnego transportu zbiorowego, Pomocy społecznej (22,5%) dotacje przeznaczone były na pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych,

Oświaty i wychowania (10,8%) przeznaczonych głównie dla przedszkoli oraz Pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (9,6%) przeznaczonych na realizację zadań przez Powiatowe Urzędy Pracy,

– z funduszy celowych została przekazana dotacja w wysokości 121.485 tys. zł, tj. 86,8 % planu. W kwocie tej dotacji, największy udział miały dotacje w dziale Kultura fizyczna i sport (72,9%) przeznaczone przede wszystkim na budowę obiektów sportowych, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (6,8%) przeznaczone na gospodarkę ściekową i ochronę wód oraz na utrzymanie zieleni w miastach i gminach, Oświata i wychowanie (6,6%).

1.3. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy

W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2010 r. do budżetów miast na prawach powiatu nie wpłynęła kwota 714.824 tys. zł, co stanowiło 1,3% dochodów ogółem (spadek o 0,1 punktu procentowego w porównaniu do roku 2009). Natomiast w odniesieniu do wykonanych dochodów własnych stanowiło 2,1% (wzrost o 0,1 punktu procentowego w porównaniu do roku 2009).

Skutki udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2010 r. obniżeń górnych stawek podatków, ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych prezentuje poniższe zestawienie:

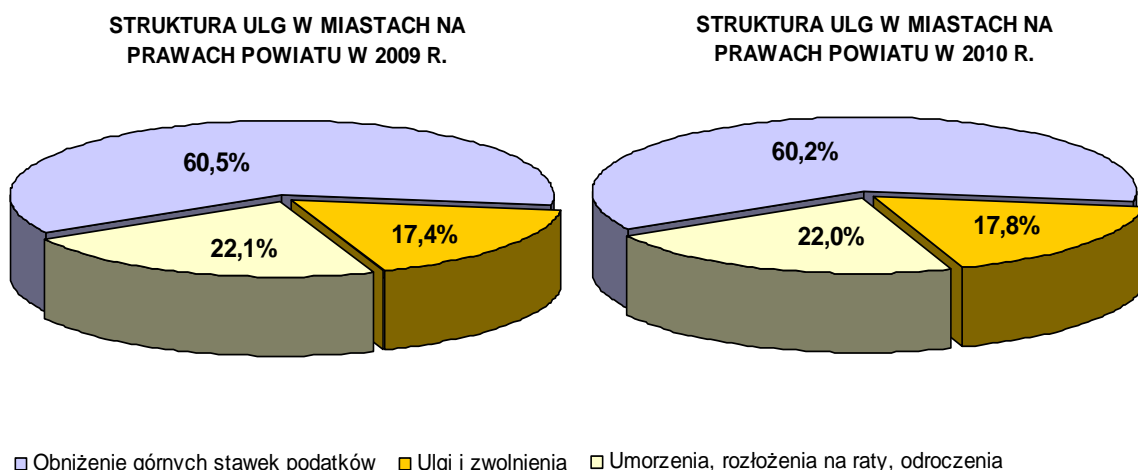
Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Obniżenie górných stawek podatków	Ulg i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia	Wskaźnik
						(4+5+6):(3)
tys. zł						%%
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	54 660 840	53 885 584	430 029	127 440	157 355	1,3
DOCHODY WŁASNE	34 437 829	34 283 796	430 029	127 440	157 355	2,1
w tym:						
podatek rolny	16 875	15 308	233	144	406	5,1
podatek od nieruchomości	5 960 165	6 061 673	308 620	126 805	102 086	8,9
podatek leśny	1 524	1 513	0	20	1	1,4
podatek od środków transportowych	306 417	296 308	118 981	29	3 405	41,3
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	45 065	43 454	0	0	284	0,7
podatek od spadków i darowizn	170 063	170 849	0	66	12 760	7,5
podatek od czynności cywilnoprawnych	910 504	1 101 974	0	0	338	0,0

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Obniżenie górných stawek podatków	Ulgi i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia	Wskaźnik (4+5+6):(3)
1	2	3	4	5	6	7
wpływy z opłaty skarbowej	298 453	283 216	0	0	60	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	582	5 852	0	0	0	0,0
wpływy z opłaty targowej	67 850	63 384	0	7	15	0,0
dochody z majątku	3 476 333	3 276 443	0	151	0	0,0
pozostałe dochody	8 403 133	8 420 925	2 195	219	38 001	0,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2010 r. (Min. Fin.)

Z łącznej kwoty udzielonych w 2010 r. przez miasta na prawach powiatu obniżeń górnych stawek podatków, ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) i ulg w spłacie zobowiązań podatkowych skutki:

- obniżenia górnych stawek podatków stanowiły 60,2%,
- ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) stanowiły 17,8%,
- umorzeń, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności stanowiły 22,0%.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. największy udział w łącznej kwocie wynikającej z obniżenia górnych stawek podatków, ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) i ulg w spłacie zobowiązań podatkowych dotyczył podatku od nieruchomości – 71,8% i podatku od środków transportowych – 27,7%.

Łączna kwota udzielonych w 2010 r. obniżeń górnych stawek podatków, ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) i ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w stosunku do dochodów wykonanych z danego tytułu stanowiła dla: podatku od środków transportowych – 41,3%, podatku od nieruchomości – 8,9%, podatku rolnego – 5,1% i podatku leśnego – 1,4%.

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla miast na prawach powiatu subwencji wyrównawczej, uwzględniane były skutki - udzielonych przez właściwe organy miast - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatków. W przeciwnym, bowiem razie budżet państwa refundowałby miastu skutki decyzji jej organów.

1.4. Dochody według działów

Dochody miast na prawach powiatu w roku 2010, według ważniejszych działów przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	50 327 507	54 660 840	53 885 584	98,6	100,0	107,1
w tym:						
Transport i łączność	3 095 731	4 126 663	3 719 555	90,1	6,9	119,9
Gospodarka mieszkaniowa	4 367 363	4 996 090	4 886 374	97,8	9,1	111,9
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	23 609 719	23 529 167	23 612 453	100,4	43,8	100,0
Różne rozliczenia	11 706 026	12 253 660	12 283 021	100,2	22,8	104,9
Pomoc społeczna	3 299 293	3 601 552	3 589 382	99,7	6,7	108,8

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2010 roku przez miasta na prawach powiatu, najwyższy udział miały następujące działy: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (43,8%), Różne rozliczenia (22,8%), Gospodarka mieszkaniowa (9,1%), Pomoc społeczna (6,7%), Transport i łączność (6,9%). Dochody zrealizowane w tych działach stanowiły 89,2% łącznej kwoty zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu dochodów.

W 2010 r. miasta na prawach powiatu zrealizowały dochody w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej na poziomie roku 2009 r. W tym dziale 55,6% dochodów stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych oraz 25,7% podatek od nieruchomości.

Dochody zrealizowane w dziale Różne rozliczenia w 2010 r. wzrosły, w stosunku do 2009 r., o 4,9%. W tym dziale 96,1% dochodów stanowiła subwencja ogólna z budżetu państwa.

W 2010 r. dochody zrealizowane w dziale Gospodarka mieszkaniowa wzrosły, w stosunku do 2009 r., o 11,9%. W dziale tym:

- wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiły 33,0%,
- dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze stanowiły 26,6%,
- wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiły 15,7%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

1.5. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2009	2010
OGÓŁEM	3 965,29	4 251,94
z tego:		
DOCHODY WŁASNE	2 620,71	2 705,22
DOTACJE	454,06	615,31
SUBWENCJA OGÓLNA	890,51	931,40

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2009 r.

Dochody miast na prawach powiatu w 2010 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły w stosunku do roku 2009 o 7,2%, przy czym dochody własne wzrosły o 3,2%, subwencje wzrosły o 4,6% a dotacje wzrosły o 35,5%.

Zrealizowane dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu o najwyższym wskaźniku wynosiły 8.623,46 zł, zaś o najniższym wskaźniku wynosiły 2.487,80 zł.

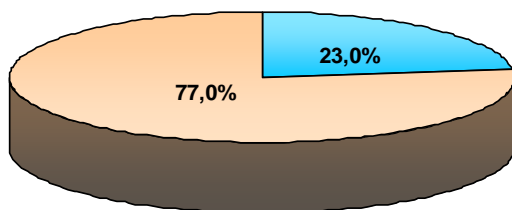
Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki miast na prawach powiatu

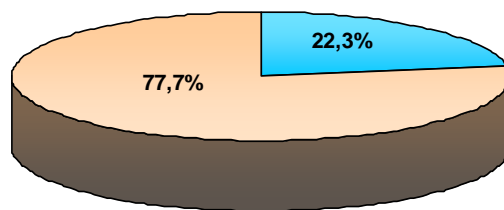
2.1. Struktura wydatków

W strukturze wydatków ogółem, wydatki majątkowe stanowiły w 2010 r. 22,3%, a wydatki bieżące - 77,7%. Wydatki majątkowe niemal w całości (96,8%) dotyczyły realizacji zadań inwestycyjnych.

**STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM MIAST
NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.**

**STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM MIAST
NA PRAWACH POWIATU W 2010 R.**

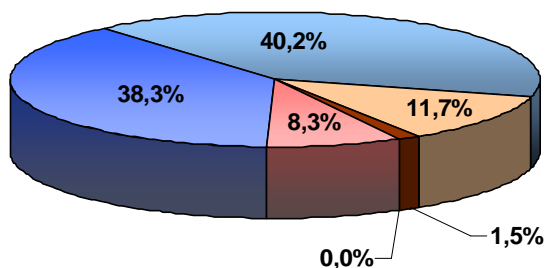

■ Wydatki majątkowe   ■ Wydatki bieżące

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

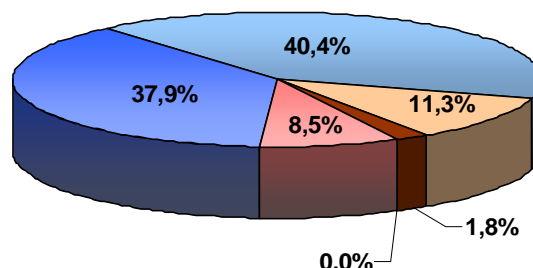
W 2010 roku udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem miast na prawach powiatu był niższy o 0,7 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego.

**STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH MIAST
NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.**

■ Wynagrodzenia i pochodne   ■ Dotacje
■ Wydatki na obsługę długu   ■ Pozostałe wydatki

**STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH MIAST
NA PRAWACH POWIATU W 2010 R.**

■ Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji
■ Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2009 r. (Min. Fin.)

W 2010 roku dominujące w wydatkach bieżących były wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (40,4%) oraz pozostałe wydatki (37,9%).

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Łączne wydatki miast na prawach powiatu w 2010 r. zostały zrealizowane w wysokości 58.954.148 tys. zł. Kwota ta stanowiła 92,8% łącznej kwoty wydatków zaplanowanych na ten rok i była wyższa o 4,9% od wydatków zrealizowanych w 2009 r.

Wydatki miast na prawach powiatu w 2010 r. według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem	56 201 086	63 502 718	58 954 148	92,8	100,0	104,9
z tego:						
Wydatki majątkowe	12 913 591	15 818 099	13 117 828	82,9	22,3	101,6
w tym: inwestycyjne	12 081 370	15 325 607	12 698 083	82,9	21,5	105,1
Wydatki bieżące	43 287 495	47 684 619	45 836 321	96,1	77,7	105,9
z tego:						
wynagrodzenia	14 979 342	16 137 004	15 975 413	99,0	27,1	106,6
w tym: wynagrodzenia osobowe	13 705 066	14 677 537	14 554 880	99,2	24,7	106,2
pochodne od wynagrodzeń	2 415 628	2 617 378	2 556 818	97,7	4,3	105,8
dotacje	5 082 640	5 309 905	5 194 881	97,8	8,8	102,2
wydatki na obsługę długu	632 296	1 106 500	819 412	74,1	1,4	129,6
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	13 948	97 030	15 670	16,1	0,0	112,3
świadczenia na rzecz osób fizycznych	3 602 917	3 997 448	3 916 424	98,0	6,6	108,7
pozostałe wydatki	16 560 725	18 419 354	17 357 701	94,2	29,4	104,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Realizacja wydatków majątkowych w 2010 r., w stosunku do 2009 r., była wyższa o 1,6%. Wydatki majątkowe zrealizowano w 82,9% kwoty zaplanowanej na 2010 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 96,8% wydatków majątkowych oraz 21,5% wydatków ogółem.

Wydatki bieżące w odniesieniu do kwoty planowanej na 2010 r. zostały zrealizowane w 96,1%, a w porównaniu z 2009 r., były wyższe o 5,9%.

W 2010 r. miasta na prawach powiatu poniosły wydatki na obsługę długu o 29,6% wyższe niż wykonane w 2009 r. Wydatki te stanowiły 1,4% wydatków ogółem.

2.3. Wydatki według działów

Wydatki miast na prawach powiatu w 2010 r. według ważniejszych działów zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	56 201 086	63 502 718	58 954 148	92,8	100,0	104,9
w tym:						
Transport i łączność	10 584 858	13 220 493	11 945 577	90,4	20,3	112,9
Gospodarka mieszkaniowa	3 391 041	3 597 042	3 297 111	91,7	5,6	97,2
Administracja publiczna	3 868 125	4 179 065	3 907 773	93,5	6,6	101,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 435 643	1 481 927	1 449 072	97,8	2,5	100,9

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Różne rozliczenia	1 621 387	1 832 732	1 620 231	88,4	2,7	99,9
Oświata i wychowanie	15 577 869	16 731 105	16 369 713	97,8	27,8	105,1
Pomoc społeczna	6 030 131	6 508 178	6 395 360	98,3	10,8	106,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 478 238	1 658 006	1 597 026	96,3	2,7	108,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 840 305	3 768 838	3 244 263	86,1	5,5	84,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 285 063	2 758 102	2 482 251	90,0	4,2	108,6
Kultura fizyczna i sport	2 908 626	3 271 966	2 907 490	88,9	4,9	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków ogółem miast na prawach powiatu przeważają wydatki w następujących działach: Oświata i wychowanie (27,8%), Transport i łączność (20,3%), Pomoc społeczna (10,8%), Administracja publiczna (6,6%). Wydatki miast na prawach powiatu w tych działach stanowiły 65,5% wydatków ogółem.

Wydatki w dziale Oświata i wychowanie, zrealizowane w 97,8% planu, wzrosły w stosunku do 2009 r., o 5,1% i w większości przeznaczone zostały na wynagrodzenia osobowe dla nauczycieli oraz pracowników zatrudnionych w administracji i obsłudze szkół i placówek oświatowych i wychowawczych.

W 2010 r. w dziale Transport i łączność zrealizowano plan wydatków w 90,4% i były one w stosunku do 2009 r., wyższe o 12,9%. W tym dziale 85,2% wydatków stanowiły łącznie wydatki na inwestycje oraz zakup usług pozostałych.

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2010 r. wzrosły, w stosunku do 2009 r., o 6,1%. a plan został wykonany w 98,3%. W tym dziale 55,5% wydatków dotyczyło świadczeń społecznych na rzecz osób fizycznych.

Miasta na prawach powiatu od 2004 r. dokonują wpłat, przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej, zarówno w części gminnej jak i powiatowej.

W 2010 r. obowiązkiem dokonywania wpłat do budżetu państwa było objęte 45 miast na prawach powiatu. Jednostki te dokonały wpłat w kwocie 1.428.202 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2010 r. Wydatki te stanowiły 88,1% wydatków w dziale Różne rozliczenia.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

Zrealizowane w 2010 r. przez miasta na prawach powiatu wydatki na wynagrodzenia w ważniejszych działach prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	14 979 342	16 137 004	15 975 413	99,0	100,0	106,6
Transport i łączność	195 725	220 113	215 365	97,8	1,3	110,0
Gospodarka mieszkaniowa	231 353	231 032	226 654	98,1	1,4	98,0
Działalność usługowa	127 232	136 647	133 775	97,9	0,8	105,1
Administracja publiczna	2 088 951	2 261 312	2 198 047	97,2	13,8	105,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	911 560	939 484	937 079	99,7	5,9	102,8
Oświata i wychowanie	8 650 602	9 336 943	9 287 845	99,5	58,1	107,4
Pomoc społeczna	1 254 902	1 321 505	1 312 096	99,3	8,2	104,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	292 400	338 832	332 809	98,2	2,1	113,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	804 900	883 046	877 441	99,4	5,5	109,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	150 319	160 259	155 922	97,3	1,0	103,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	9 679	12 081	10 864	89,9	0,1	112,2
Kultura fizyczna i sport	125 893	148 318	145 492	98,1	0,9	115,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków na wynagrodzenia miast na prawach powiatu przeważają wydatki w działach: Oświata i wychowanie (58,1%), Administracja publiczna (13,8%), Pomoc społeczna (8,2%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (5,9%) oraz Edukacyjna opieka wychowawcza (5,5%). Łącznie w tych działach miasta na prawach powiatu zrealizowały 91,5% wszystkich wydatków na wynagrodzenia.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Wykonanie i strukturę wydatków majątkowych w ważniejszych działach prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan po zmianach 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	12 913 591	15 818 099	13 117 828	82,9	100,0	101,6
Transport i łączność	4 158 126	6 290 426	5 201 612	82,7	39,7	125,1
Gospodarka mieszkaniowa	998 071	1 067 040	897 165	84,1	6,8	89,9
Administracja publiczna	284 235	281 788	235 411	83,5	1,8	82,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	199 055	202 843	182 990	90,2	1,4	91,9
Oświata i wychowanie	1 005 339	1 044 384	916 530	87,8	7,0	91,2
Ochrona zdrowia	414 355	479 185	423 723	88,4	3,2	102,3
Pomoc społeczna	205 882	190 712	163 185	85,6	1,2	79,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 311 222	1 786 850	1 423 348	79,7	10,9	61,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	718 741	1 131 012	875 159	77,4	6,7	121,8
Kultura fizyczna i sport	2 150 488	2 510 888	2 174 748	86,6	16,6	101,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez miasta na prawach powiatu na wydatki majątkowe dotyczyła działań: Transport i łączność (39,7%), Kultura fizyczna (16,6%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (10,9%), Oświata i wychowanie (7,0%) oraz Gospodarka mieszkaniowa (6,8%). Łącznie, wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 81,0% wszystkich wydatków majątkowych tych jednostek.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2010 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2009	2010
1	2	3
Wydatki ogółem z tego:	4 428,06	4 651,88
Wydatki majątkowe	1 017,46	1 035,09
w tym: wydatki na inwestycje	951,89	1 001,96
Wydatki bieżące z tego:	3 410,61	3 616,80
Wydatki na wynagrodzenia	1 180,22	1 260,57
w tym: wynagrodzenia osobowe	1 079,82	1 148,48
Pochodne od wynagrodzeń	190,33	201,75

Wyszczególnienie	Wydatki wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2009	2010
1	2	3
Dotacje	400,46	409,91
Wydatki na obsługę długu	49,82	64,66
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	1,10	1,24
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	283,87	309,03
Pozostałe wydatki	1 304,81	1 369,64

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na dzień 31 grudnia 2009 r.

W 2010 r. wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 4.651,88 zł i wzrosły, w stosunku do 2009 r., o 5,1%, z tego wydatki majątkowe wzrosły o 1,7% a wydatki bieżące o 6,0%.

Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu w 2010 r. o najwyższym wskaźniku ukształtowały się na poziomie 10.374,58 zł, a w mieście na prawach powiatu o najniższym wskaźniku – 2.667,66 zł.

Wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2010 r. według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu

W 2010 roku budżety miast na prawach powiatu zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 5.068.564 tys. zł.

Nadwyżkę budżetową wypracowało 6 miast na prawach powiatu, zaś deficyt wystąpił w 59 miastach na prawach powiatu.

Liczbę miast na prawach powiatu w 2010 r., według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów miast na prawach powiatu					
	Razem	poniżej 5%	5 - 10%	10 - 15%	15 – 20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Miasta na prawach powiatu z nadwyżką budżetową	6	5	1	0	0	0
Miasta na prawach powiatu z deficytem budżetowym	59	16	18	18	3	4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2010 r. (Min. Fin.)

Wśród 59 miast na prawach powiatu, których budżety zamknęły się deficytem budżetowym 57,6% tych jednostek stanowiły miasta, których wynik w relacji do dochodów ogółem wyniósł nie więcej niż 10,0%.

Miasta na prawach powiatu w 2010 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 11.576.213 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 2.843.254 tys. zł.

Poniżej zestawiono przychody i rozchody miast na prawach powiatu w 2010 roku oraz ich strukturę:

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Przychody ogółem	11 576 213	100,0
z tego:		
kredyty i pożyczki	5 000 830	43,2
spłata pożyczek udzielonych	35 304	0,3
nadwyżka z lat ubiegłych w tym:	431 996	3,7
środki na pokrycie deficytu	124 450	1,1
obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych	2 391 864	20,7
prywatyzacja majątku jst	162 762	1,4
inne źródła w tym:	3 553 458	30,7
środki na pokrycie deficytu	548 635	4,7
Rozchody ogółem	2 843 254	100,0
z tego:		
spłaty kredytów i pożyczek	2 305 890	81,1
pożyczki (udzielone)	31 784	1,1
wykup papierów wartościowych	4 000	0,1
wykup obligacji samorządowych	379 100	13,3
inne cele	122 480	4,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. w miastach na prawach powiatu przychody z tytułu kredytów i pożyczek stanowiły 43,2% przychodów ogółem.

Przychody z emisji obligacji stanowiły w miastach na prawach powiatu, w 2010 r., 20,7% przychodów ogółem (w 2009 r. – 22,7%).

W rozchodach miast na prawach powiatu udział spłat kredytów i pożyczek wyniósł 81,1%.

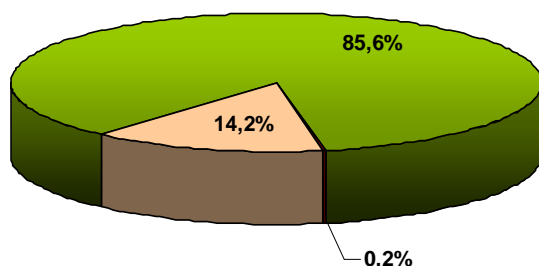
Drugą istotną pozycją rozchodów był wykup obligacji – 13,3% rozchodów ogółem.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu

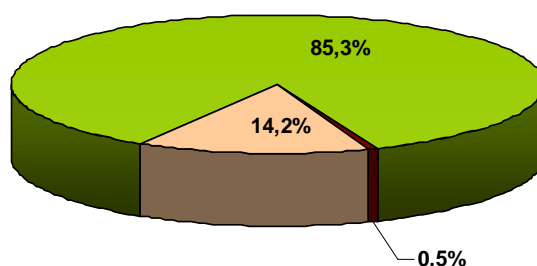
W strukturze zobowiązań miast na prawach powiatu w 2010 r. udział kredytów i pożyczek zmniejszył się o 0,3 punktu procentowego.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2010 R.

■ Papiery wartościowe
 ■ Kredyty i pożyczki
 ■ Wymagalne zobowiązania

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania miast na prawach powiatu według tytułów dłużnych w latach 2009–2010 przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2009	2010	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych	18 729 819	23 437 523	125,1
z tego:			
papiery wartościowe	2 653 190	3 336 521	125,8
w tym: długoterminowe	2 653 190	3 336 521	125,8
kredyty i pożyczki	16 029 120	19 997 295	124,8
w tym: długoterminowe	15 989 193	19 921 186	124,6
wymagalne zobowiązania	47 509	103 706	218,3
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	32 892	76 569	232,8

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 roku zadłużenie ogółem miast na prawach powiatu wyniosło 23.437.523 tys. zł, w porównaniu do roku 2009, wzrosło o 25,1%.

Wskaźnik zadłużenia w dochodach wykonanych ogółem miast na prawach powiatu w 2010 r. wynosił 43,5% i w porównaniu z rokiem 2009 wzrósł o 6,3 punktu procentowego.

Natomiast wskaźnik zadłużenia bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych w dochodach wykonanych ogółem wyniósł 39,7%, i w porównaniu do roku 2009, wzrósł o 5,0 punktów procentowych.

Z łącznej kwoty zobowiązań, na zobowiązania wymagalne przypadało 103.706 tys. zł, tj. 0,5% kwoty zobowiązań ogółem. Zobowiązania wymagalne w 73,8% dotyczyły zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług.

Liczba miast na prawach powiatu wg poziomu zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2009	65	65	3	8	18	16	14	4	2
2010	65	65	3	3	13	20	16	8	2

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

Liczba miast na prawach powiatu wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2009	65	65	5	13	15	14	15	3	0
2010	65	65	4	8	15	17	15	6	0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. wszystkie miasta na prawach powiatu wykazały w sprawozdaniach zadłużenie, w tym w 2 miastach na prawach powiatu relacja zadłużenia do wykonanych dochodów przekroczyła 60%. Natomiast po pomniejszeniu zobowiązań, o zobowiązania na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych żadne miasto na prawach powiatu nie przekroczyło wskaźnika 60%.

5. Przychody i koszty zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu.

Na podstawie art. 87 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych do końca 2010 r. likwidacji podlegały zakłady budżetowe które prowadziły działalność w innym zakresie niż określona w art. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz gospodarstwa pomocnicze.

W sprawozdaniach rocznych z wykonania planów finansowych likwidowanych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych za 2010 r. miasta na prawach powiatu wykazały, że w tych formach realizowano głównie zadania z zakresu oświaty, transportu, administracji publicznej, opieki społecznej i gospodarki komunalnej.

Przychody i koszty ww. jednostek organizacyjnych w miastach na prawach powiatu, w 2010 roku, przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	4 627 989	4 563 325	98,6
w tym: dotacje z budżetu	1 295 471	1 240 466	95,8
2. Koszty	4 579 244	4 586 171	100,2
Wpłaty do budżetu gmin	1 471	21 001	1 427,8
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	4 460 298	4 409 476	98,9
w tym: dotacje z budżetu	1 279 888	1 225 878	95,8
2. Koszty	4 412 088	4 432 648	100,5
Wpłaty do budżetu gmin	562	19 257	3 425,8
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	167 692	153 849	91,7
w tym: dotacje z budżetu	15 582	14 588	93,6
2. Koszty	167 156	153 523	91,8
Wpłaty do budżetów gmin	909	1 744	191,9

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych za 2010 r. (Min. Fin.)

5.1. Zakłady budżetowe w miastach na prawach powiatu

Według danych ze sprawozdań miast na prawach powiatu za 2010 r. do głównego zakresu działalności zakładów budżetowych można zaliczyć: prowadzenie przedszkoli, lokalny transport zbiorowy, prowadzenie żłobków, szkół oraz utrzymanie zieleni.

W 2010 r. przychody zakładów budżetowych w miastach na prawach powiatu wyniosły 4.409.476 tys. zł, w tym dotacje stanowiły 1.225.878 tys. zł. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 98,9%, a dotacje w 95,8%.

Koszty zakładów budżetowych wyniosły 4.432.648 tys. zł, a wpłaty do budżetu wyniosły 19.257 tys. zł.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Wskaźnik (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Przychody	4 175 745	4 460 298	4 409 476	98,9	105,6
w tym dotacje:	1 315 888	1 279 888	1 225 878	95,8	93,2
2. Koszty	4 142 478	4 412 088	4 432 648	100,5	107,0
w tym : wpłaty do budżetu	17 524	562	19 257	3 425,8	109,9

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2009 r. przychody zakładów budżetowych były w 2010 r. wyższe o 5,6%, a poniesione koszty uległy zwiększeniu o 7,0%.

Stan środków obrotowych zakładów budżetowych w miastach na prawach powiatu zmniejszył się z 20.824 tys. zł na początku roku do -39.450 tys. zł na koniec roku.

Na mocy przepisów art. 16, ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w 2010 r. 46 miast na prawach powiatu (70,7%) utworzyło samorządowe zakłady budżetowe.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu

Do końca 2010 r. w miastach na prawach powiatu mogły funkcjonować gospodarstwa pomocnicze. Z dniem 31 grudnia 2010 r. w oparciu o art. 87, ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych zakończeniu uległa likwidacja powiatowych gospodarstw pomocniczych. Pozostałe po likwidacji składniki majątkowe, należności i zobowiązania zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego przejęła jednostka budżetowa, przy której funkcjonowało gospodarstwo.

Gospodarstwa pomocnicze w miastach na prawach powiatu działały w administracji publicznej, transporcie, oświacie, pomocy społecznej, gospodarce komunalnej oraz w kulturze fizycznej i sporcie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Wskaźnik (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Przychody	167 582	167 692	153 849	91,7	91,0
w tym dotacje:	13 420	15 582	14 588	93,6	108,7
2. Koszty	165 093	167 156	153 523	91,8	93,0
w tym : wpłaty do budżetu	1 225	909	1 744	191,9	142,4

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 153.849 tys. zł, tj. 91,7% planu.

Koszty gospodarstw pomocniczych wyniosły 153.523 tys. zł, a wpłata do budżetu 1.744 tys. zł, przy planie 909 tys. zł.

Stan środków obrotowych zmniejszył się w gospodarstwach pomocniczych miast na prawach powiatu z 5.854 tys. zł na początku roku do 655 tys. zł na koniec roku, tj. o 88,7%.

6. Fundusze celowe

W 2010 r. w miastach na prawach powiatu funkcjonowały następujące fundusze celowe:

- Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Przychody i wydatki funduszy celowych miast na prawach powiatu w 2010 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Przychody ogółem	Wydatki i inne obciążenia		Stan na koniec roku
			Ogółem	w tym: dotacje	
	w tys. zł				
1	2	3	4	5	6
Ogółem za 2009 r.	411 237	444 059	413 945	63 472	441 351
Ogółem za 2010 r.	76 978	55 368	108 298	0	24 048
z tego:					
Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	68.624	54 972	99 549	0	24 048
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1 132	206	1 338	0	0
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	7.221	190	7 411	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych funduszy celowych nieposiadających osobowości prawnej za 2010 r. (Min. Fin.)

Przychody funduszy celowych w miastach na prawach powiatu ogółem wyniosły w 2010 r. 55.368 tys. zł. Natomiast wydatki wyniosły 108.298 tys. zł.

Stan środków obrotowych funduszy celowych miast na prawach powiatu w 2010 r. wynosił na początek roku 76.978 tys. zł i zmniejszył się do 24.048 tys. zł na koniec 2010 r., tj. o 31,2%.

Z dniem 31 grudnia 2010 r. fundusze celowe w miastach na prawach powiatu uległy likwidacji.

7. Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu

Zgodnie z przepisami art. 93, ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241 z późn zm.) rachunki dochodów własnych jednostek budżetowych miast na prawach powiatów funkcjonowały do 31 grudnia 2010 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Dochody	601 969	743 839	644 419	86,6	107,5
w tym dotacje:	0	0	0	-	-
2. Wydatki	600 937	859 446	729 277	84,9	121,3
w tym : wpłaty do budżetu	1 950	2 871	8 838	307,8	453,2

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

Dochody w ramach rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych miast na prawach powiatu zostały zrealizowane w wysokości 644.419 tys. zł. W stosunku do planu zostały one zrealizowane w 86,6%.

Zrealizowane wydatki wyniosły 729.277 tys. zł i były niższe o 15,1% w stosunku do planu.

Stan środków pieniężnych zmniejszył się z 128.332 tys. zł na początku roku do 43.473 tys. zł na koniec 2010 r.

Analogicznie jak w powiatach, najwięcej środków zgromadzonych na rachunku dochodów własnych, wydatkowano głównie na działalność dotyczącą oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej – w tych rodzajach wydatki stanowiły 86,2% kwoty dochodów ogółem.

Po 31 grudnia 2010 r. nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania przejęła jednostka budżetowa, przy której funkcjonował rachunek dochodów własnych, a środki pieniężne zostały odprowadzone na rachunek pomocniczy samorządowej jednostki budżetowej.

V. Wykonanie budżetów województw

Województwa na 2010 r. planowały dochody ogółem w wysokości 14.350.405 tys. zł, wydatki w wysokości 16.866.167 tys. zł oraz deficyt w wysokości 2.515.763 tys. zł.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2010 r., jednostki te faktycznie osiągnęły dochody ogółem w kwocie 14.104.017 tys. zł, co stanowiło 98,3% kwot zaplanowanych na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 15.245.027 tys. zł, tj. 90,4% planu rocznego. W rezultacie budżety województw zamknęły się deficytem w wysokości 1.141.009 tys. zł.

Wykonanie budżetów województw w 2010 r.

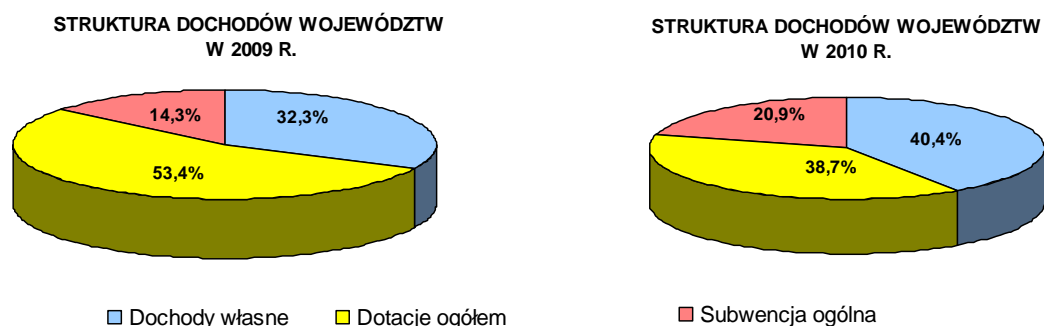
Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	19 548 310	14 350 405	14 104 017	98,3	72,1
Wydatki	20 468 690	16 866 167	15 245 027	90,4	74,5
Wynik	-920 380	-2 515 763	-1 141 009	45,4	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2009 r., realizacja zarówno dochodów jak i wydatków była niższa odpowiednio o 27,9% i 25,5%.

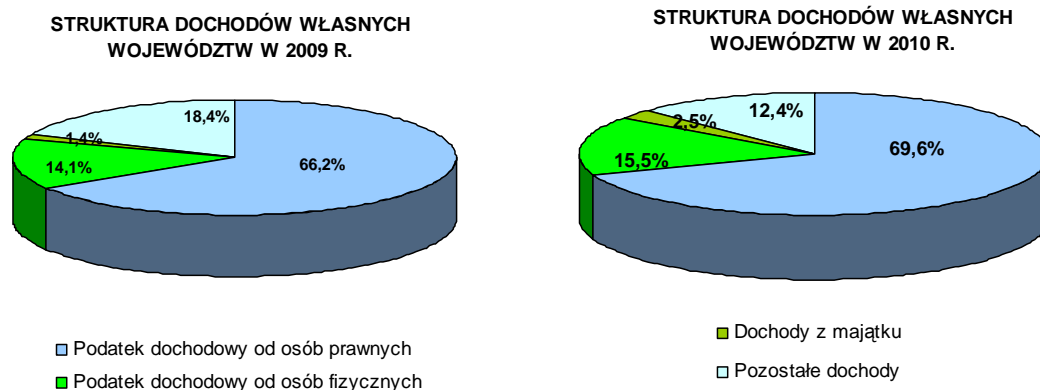
1. Dochody województw

1.1. Struktura dochodów

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. w strukturze dochodów ogółem województw w porównaniu do 2009 r. zwiększył się udział dochodów własnych o 8,1 punktu procentowego oraz subwencji o 6,6 punktu procentowego, natomiast udział dotacji ogółem zmniejszył się o 14,7 punktu procentowego.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych w 2010 r., dominującym źródłem dochodów był udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (69,6%). Udział tego źródła dochodu, w dochodach własnych, zwiększył się o 3,4 punktu procentowego w porównaniu do 2009 r.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

W 2010 r. plan dochodów własnych został zrealizowany w 106,0% i były one niższe o 9,7% od dochodów wykonanych w 2009 r.

Dochody województw w 2010 r. według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	19 548 310	14 350 405	14 104 017	98,3	100,00	72,1
1. Dochody własne z tego:	6 314 698	5 378 495	5 703 089	106,0	40,4	90,3
podatek dochodowy od osób prawnych	4 177 651	3 784 699	3 968 159	104,8	28,1	95,0
podatek dochodowy od osób fizycznych	888 682	850 930	881 944	103,6	6,3	99,2
dochody z majątku	87 621	86 933	143 418	165,0	1,0	163,7
pozostałe dochody	1 160 745	655 932	709 568	108,2	5,0	61,1
2. Dotacje ogółem, z tego:	10 441 677	6 030 127	5 459 145	90,5	38,7	52,3

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje celowe,	1 571 937	2 306 426	2 199 462	95,4	15,6	139,9
z tego na zadania:						
z zakresu administracji rządowej	1 014 926	1 553 167	1 500 449	96,6	10,6	147,8
własne	265 962	323 809	303 667	93,8	2,2	114,2
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	24 723	16 233	16 128	99,4	0,1	65,2
realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	192 406	185 985	180 797	97,2	1,3	94,0
otrzymane z funduszy celowych	73 920	227 233	198 421	87,3	1,4	268,4
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	8 869 739	3 723 702	3 259 683	87,5	23,1	36,8
3. Subwencja ogólna	2 791 935	2 941 783	2 941 783	100,0	20,9	105,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W grupie dochodów własnych wszystkie dochody zostały wykonane powyżej kwot zaplanowanych na 2010 r. Istotnym źródłem dochodów własnych są udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, których plan został wykonany w 104,8%.

W 2010 r. realizacja większości pozycji dochodów własnych była niższa niż wykonanie w 2009 r. Najniższą dynamiką charakteryzowały się pozostałe dochody (61,1%). Jedyną pozycją dochodów własnych, w której w porównaniu do 2009 r. zanotowano wzrost o 63,7% były dochody z majątku.

Według danych Ministerstwa Finansów, w 2010 r. na rachunki województw przekazane zostały udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej wysokości 881.944 tys. zł, tj. 97,8% kwoty zaplanowanych przez Ministra Finansów w wysokości 901.408 tys. zł.

1.2.1. Subwencja ogólna

Według danych Ministerstwa Finansów, kwota przekazana w 2010 r. na rachunki województw z tytułu subwencji ogólnej wyniosła łącznie 2.915.420 tys. zł, z czego:

- część oświatowa subwencji ogólnej w wysokości - 686.180 tys. zł,

- część regionalna subwencji ogólnej w wysokości - 955.642 tys. zł,
- część wyrównawcza subwencji ogólnej w wysokości - 1.273.598 tys. zł.

Oznacza to, że wydatki budżetu państwa z tytułu subwencji ogólnej dla województw zostały zrealizowane w pełnej wysokości środków zaplanowanych na 2010 r.

Ponadto, w 2010 r. przyznano dla 11 województw środki rezerwy subwencji, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w wysokości 26.363 tys. zł, tj. na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych wojewódzkich.

Środki te zostały przekazane województwom zgodnie z kryteriami podziału rezerwy ustalonymi ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez województwa w 2010 roku, przekazana została kwota 681.487 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysonował dla poszczególnych województw środki w wysokości 4.693 tys. zł (1,8% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2010 r., polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010 – w kwocie 508 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 299 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela, a także nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 1.381 tys. zł,
- dofinansowanie w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne nowowynbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji pomieszczeń nie wykorzystywanych na cele dydaktyczne – w kwocie 345 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z przeprowadzeniem remontów bieżących w obiektach oświatowych – w kwocie 274 tys. zł,

- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z odprawami dla zwalnianych nauczycieli oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 1.886 tys. zł.

W ramach zadań o jednorazowym charakterze zostały przekazane jednostkom samorządu terytorialnego środki na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym skutków powodzi w kwocie 1.886 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. na rachunki województw przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 686.180 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań województw wynika, że wydatki wykonane w 2010 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez województwa dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 129,8%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 100,0% - 110,0% - 3 województwa,
- 110,0% - 120,0% - 3 województwa,
- powyżej 120,0% - 10 województw.

Realizacja przez województwa wydatków bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2010 r. kształtowała się średnio na poziomie 97,1% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 90,7% planu.

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Samorzady województw zaplanowały na 2010 r. dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich* - w wysokości 6.030.127 tys. zł.

W 2010 r. dotacje te zostały zrealizowane w wysokości 5.459.145 tys. zł, co stanowiło 90,5% ich planu rocznego, z tego:

- dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:

---

* w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2009 r. i podlegające rozliczeniu w 2010 r.

- własne finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
  - pozostałe własne,
  - z zakresu administracji rządowej,
  - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- zostały zrealizowane w wysokości 2.273.943 tys. zł, tj. 91,1% planu rocznego,
- dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
    - własne finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
    - z zakresu administracji rządowej,
    - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
 zostały zrealizowane w wysokości 2.805.984 tys. zł, co stanowiło 89,9% planu rocznego,
  - dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 31.873 tys. zł, co stanowiło 96,4% planu rocznego,
  - dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 148.924 tys. zł, co stanowiło 97,4% planu rocznego,
  - dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 58.873 tys. zł, co stanowiło 90,4% planu rocznego,
  - dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 139.548 tys. zł, co stanowiło 86,1%.

Z ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji w wysokości 5.459.145 tys. zł, na dotacje na zadania bieżące przypadła kwota 2.364.689 tys. zł, co stanowiło 91,2% planu rocznego tych dotacji, (tj. 2.593.449 tys. zł), a na zadania inwestycyjne 3.094.456 tys. zł, czyli 90% planowanych dotacji na ten cel (3.436.678 tys. zł).

W strukturze zrealizowanych przez województwa dochodów ogółem, dotacje ogółem stanowiły 38,7%, z tego:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich 23,1%,
- pozostałe dotacje celowe 15,6%.

Wykonanie dotacji za 2010 r., w porównaniu do 2009 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.		Wykonanie 2010 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	10 441 676	3 612 239	5 459 145	2 364 689	52,3	65,5
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich **	8 869 739	2 671 048	3 259 683	1 242 584	36,8	46,5
- na zadania z zakresu administracji rządowej	1 014 926	807 341	1 500 449	954 992	147,8	118,3
- na zadania własne	265 962	81 330	303 667	73 385	114,2	90,2
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	24 723	3 421	16 128	2 982	65,2	87,2
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	192 406	24 798	180 797	31 873	94,0	128,5
- z funduszy celowych	73 920	24 301	198 421	58 873	268,4	242,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

** w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane samorządom województw do dnia 31 grudnia 2009 r. i podlegające rozliczeniu w 2010 r.

Z przedstawionych w ww. tabeli danych wynika, że w 2010 r. dotacje dla samorządów województw były niższe niż w roku 2009 (47,7%). Największy spadek nastąpił w dotacjach celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatnościach z budżetu środków europejskich (o 63,2%).

Na tak niską realizację dochodów z tego tytułu, istotny wpływ miała zmiana przepisów dotyczących finansowania i współfinansowania programów i projektów z udziałem środków europejskich, a w szczególności rezygnacja z finansowania w formie dotacji rozwojowej, która na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych stanowiła dochód samorządów województw. Do 31 grudnia 2009 r. środki z tego tytułu były przekazywane bezpośrednio na rachunki budżetów samorządów województw. Od 1 stycznia 2010 r. środki europejskie są przekazywane w formie płatności (a nie dotacji rozwojowej), za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego, a współfinansowanie krajowe - w formie dotacji celowej, przy czym do 30 czerwca 2010 r. tj. ostatecznego rozliczenia tych środków, miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Spadek dochodów nastąpił również w dotacjach na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (o 34,8%).

W 2010 r. w porównaniu do wykonania za 2009 r. zwiększyły się dochody samorządów województw z dotacji z funduszy celowych (o 168%), dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej (o 47,8%) i dotacji na zadania własne (o 14,2%).

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Zaplanowane na 2010 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w wysokości 3.723.702 tys. zł, zostały wykonane w wysokości 3.259.683 tys. zł, tj. w 87,5%.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według działów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	4:3	4:2	Plan (po zmianach)	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem z tego:	8 869 739	3 723 702	3 259 683	87,5	36,8	1 425 160	1 242 584	87,2
Rolnictwo i łowiectwo	-	42 653	26 787	62,8	-	-	-	-
Rybołówstwo i rybactwo	352	1 293	286	22,1	81,3	1 258	251	20,0
Przetwórstwo przemysłowe	-	18 442	17 274	93,7	-	17 192	16 579	96,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną i wodę	-	3	3	100,0	-	-	-	-
Handel	-	393	99	25,2	-	393	99	25,2
Transport	-	121 264	122 398	100,9	-	538	538	100,0
Turystyka	-	7 574	7 589	100,2	-	232	295	127,3
Działalność usługowa	-	265	282	106,5	-	258	276	107,0
Informatyka	-	3 260	3 223	98,9	-	187	243	130,0

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009r.	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	4:3	4:2	Plan (po zmianach)	Wykonanie	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Administracja publiczna	100 096	147 233	131 008	89,0	130,9	145 529	129 582	89,0
Różne rozliczenia	8 673 776	3 214 295	2 808 292	87,4	32,4	1 162 363	1 006 222	86,6
Oświata i wychowanie	522	5 253	5 210	99,2	998,1	2 846	2 772	97,4
Szkolnictwo wyższe	-	50	-	-	-	-	-	-
Ochrona zdrowia	-	6 030	5 113	84,8	-	109	3	2,8
Pomoc społeczna	1 672	2 325	2 152	92,5	128,7	2 316	2 143	92,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	63 321	92 183	83 668	90,8	132,1	91 724	83 371	90,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	-	709	397	56,0	-	4	-	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	30 000	60 252	45 677	75,8	152,3	-	-	-
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	-	225	225	100,0	-	210	210	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. z ogólnej kwoty dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, najwięcej środków przekazano na zadania w działach:

- Różne rozliczenia 2.808.292 tys. zł (86,2%),
- Administracja publiczna 131.008 tys. zł (4,0%),
- Transport 122.398 tys. zł (3,8%),
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 83.668 tys. zł (2,6%).

Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w 86,2% były przeznaczone na realizację dwóch programów operacyjnych, tj. Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 (1.993.458 tys. zł), dla którego samorząd województwa jest Instytucją Zarządzającą i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (717.705 tys. zł), dla którego samorząd województwa jest Instytucją Pośredniczącą.

Na realizację zadań bieżących przeznaczono kwotę 1.242.584 tys. zł, tj. 38,1% dotacji, natomiast na zadania inwestycyjne 2.017.099 tys. zł, tj. 61,9% tych środków.

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej

Planowane przez samorzady województw dochody z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wykonano ogółem w wysokości 1.500.449 tys. zł, co stanowiło 96,6% ich planu rocznego (1.553.167 tys. zł).

Wysokość dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, w podziale na zadania inwestycyjne i bieżące w 2009 r. i 2010 r. w poszczególnych działach, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie dotacji celowej na zadania z zakresu administracji rządowej			
	Ogółem 2009	Ogółem 2010	z tego na zadania:	
			bieżące	inwestycyjne
	tys. zł			
1	2	3	4	5
Ogółem z tego:	1 014 926	1 500 449	954 992	545 457
Rolnictwo i łowiectwo	413 202	897 983	356 909	541 074
Rybołówstwo i rybactwo	-	3 462	3 202	260
Transport i łączność	543 501	543 456	543 456	-
Gospodarka mieszkaniowa	547	-	-	-
Działalność usługowa	8 227	10 392	10 269	123
Administracja publiczna	17 745	17 763	17 763	-
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	-	6 320	6 320	-
Obrona narodowa	14	31	31	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	-	610	610	-
Oświata i wychowanie	-	5	5	-
Ochrona zdrowia	685	998	498	500
Pomoc społeczna	13 488	13 819	13 819	-
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	11 674	1 169	1 169	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 774	4 360	860	3 500
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	56	78	78	-
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	13	3	3	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w 63,6% przeznaczone były na wykonywanie zadań bieżących, natomiast 36,4% stanowiły dotacje na inwestycje.

W przekazanych dotacjach celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, główną pozycję (96%) stanowiły dotacje w działach:

- Rolnictwo i łowiectwo 897.983 tys. zł (59,8% tych dotacji), zostały przeznaczone przede wszystkim na budowę i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych 435.894 tys. zł (29,1%) oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych 398.115 tys. zł (26,5%), a także na finansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, dla których nie przewidziano odrębnej klasyfikacji budżetowej 60.531 tys. zł (4%),
- Transport i łączność 543.456 tys. zł (36,2% tych dotacji), przeznaczone zostały w całości na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe.

Ponadto, samorządy województw realizowały zadania z zakresu administracji rządowej w działach:

- Administracja publiczna 17.763 tys. zł (1,2% tych dotacji) i były to przede wszystkim dotacje na realizację zadań zleconych,
- Pomoc społeczna 13.819 tys. zł (0,9% tych dotacji), były to zadania związane z wypłatami świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Łącznie, dotacje dla ww. działów przekazano w kwocie 1.473.021 tys. zł, co stanowiło 96,9% ich planu rocznego (1.520.117 tys. zł).

Pozostałe dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez województwa, tj. 27.428 tys. zł przeznaczone były m. in. na finansowanie zadań z zakresu działalności usługowej dotyczących prowadzenia ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, nieinwestycyjnych prac geodezyjno kartograficznych oraz usuwania skutków klęsk żywiołowych oraz zadań w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska.

Przekazane w 2010 r. samorządom województw dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej stanowiły 27,5% dotacji ogółem przekazanych w 2010 r.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Planowane na 2010 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych wyniosły 323.809 tys. zł i zrealizowane zostały w wysokości 303.667 tys. zł, tj. 93,8%.

Dotacje te, w strukturze dochodów ogółem, stanowiły 2,2%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych w 2009 r. i 2010 r., według działań przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009 r.	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2010r.	Wykonanie 2010r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	265 962	323 809	303 667	93,8	114,2	75 215	73 385	97,6
z tego:								
Rolnictwo i łowiectwo	-	736	735	99,9	-	736	735	99,9
Przetwórstwo przemysłowe	8 000	432	326	75,5	4,1	432	309	71,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	42	-	-	-	-	-	-	-
Transport i łączność	36 971	164 081	145 170	88,5	392,7	26 996	26 302	97,4
Turystyka	-	-	-	-	-	-	-	-
Działalność usługowa	269	281	281	100,0	104,5	281	281	100,0
Informatyka	-	10	-	-	-	-	-	-
Nauka	8 988	-	-	-	-	-	-	-
Administracja publiczna	1 943	2 137	1 917	89,7	98,7	2 137	1 917	89,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	-	2 720	2 459	90,4	-	2 450	2 266	92,5
Różne rozliczenia	35 000	-	-	-	-	-	-	-
Oświata i wychowanie	126	54	54	100,0	42,9	54	54	100,0
Szkolnictwo wyższe	10 504	-	3	-	-	-	3	-
Ochrona zdrowia	113 557	18 016	17 992	99,9	15,8	16 915	16 915	100,0
Pomoc społeczna	3 088	2 705	2 691	99,5	87,1	2 704	2 691	99,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	10 919	-	-	-	-	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	28 770	-	-	-	-	-	-	-

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2009 r.	Plan (po zmianach) 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2010r.	Wykonanie 2010r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	7 785	17 640	17 616	99,9	226,3	17 575	17 551	99,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	4 997	4 423	88,5	-	4 935	4 361	88,4
Kultura fizyczna i sport	-	110 000	110 000	100,0	-	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Struktura dochodów z tytułu dotacji celowych przekazanych w 2010 r. na realizację zadań własnych przedstawia się następująco:

- dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych wyniosły 73.385 tys. zł, co stanowiło 97,6% ich planu rocznego,
- dotacje celowe na realizację zadań inwestycyjnych wyniosły 230.282 tys. zł, co stanowiło 92,6% ich planu rocznego.

Udział dotacji celowych na realizowane przez samorząd województwa zadania własne w 2010 r. w poszczególnych działach do kwoty ogółem dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej, w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne, oraz strukturę dotacji przedstawia tabela:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	24,2	75,8
Rolnictwo i łowiectwo	0,2	1,0	-	100,0	100,0	-
Przetwórstwo przemysłowe	0,1	0,4	-	100,0	100,0	-
Transport i łączność	47,8	35,8	51,6	100,0	18,1	81,9
Działalność usługowa	0,1	0,4	-	100,0	100,0	-
Administracja publiczna	0,6	2,6	-	100,0	100,0	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,8	3,1	0,1			
Ochrona zdrowia	5,9	23,0	0,5	100,0	94,0	6,0
Pomoc społeczna	0,9	3,7	-	100,0	100,0	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,5	5,9	-	100,0	100,0	-

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	5,8	23,9	-	100,0	100,0	-
Kultura fizyczna i sport	36,2	-	47,7	100,0	-	100,0
Pozostałe działy	0,1	0,2	0,1	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze zrealizowanych dotacji celowych na zadania własne samorządów województw dominowały dotacje w dziale:

- Transport i łączność – 145.170 tys. zł, tj. 47,8% dotacji na zadania własne, które przeznaczone zostały na dopłaty do lokalnego transportu zbiorowego oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych na drogach wojewódzkich,
- Kultura fizyczna i sport – 110.000 tys. zł, tj. 36,2%,
- Ochrona zdrowia - 17.992 tys. zł, tj. 5,9% tych dotacji,
- Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronione przyrody- 17.616 tys. zł, tj. 5,8% dotacji na zadania własne z przeznaczeniem na utrzymanie parków krajobrazowych.

Łącznie, na finansowanie zadań realizowanych w tych działach, przekazano dotacje w kwocie 290.778 tys. zł, co stanowiło 95,8% kwoty dotacji celowych na zadania własne.

Dotacje celowe z budżetu państwa, na dofinansowanie bieżących zadań własnych samorządów województw w 2010 r., przekazane w kwocie 73.385 tys. zł, przeznaczone były głównie na dofinansowanie zadań w działach:

- Transport i łączność – 26.302 tys. tj. 35,8% omawianej dotacji z przeznaczeniem na usuwanie skutków klęsk żywiołowych,
- Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody - 17.551 tys. zł, tj. 23,9% tych dotacji przeznaczono na realizację zadań w parkach krajobrazowych,
- Ochrona zdrowia 16.915 tys. zł, tj. 23% omawianej dotacji.

Łącznie, na wyżej omówione cele, z budżetu państwa przekazano dotacje w kwocie 60.768 tys. zł, co stanowiło 82,8% dotacji do własnych zadań bieżących województw.

Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie inwestycji własnych województw zaplanowano w kwocie 248.593 tys. zł. W 2010 r. zrealizowane dochody województw z tego tytułu wyniosły 230.282 tys. zł, co stanowiło 92,6% ich planu rocznego.

W układzie działów klasyfikacji budżetowej, wysokość planowanych i przekazanych dotacji na inwestycje własne w 2010 r. zawiera poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Wskaźnik (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem	248 593	230 282	92,6
z tego:			
Przetwórstwo przemysłowe		16	-
Transport i łączność	137 085	118 868	86,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	270	193	71,5
Ochrona zdrowia	1 100	1 076	97,8
Kultura ochrona dziedzictwa narodowego	62	62	100,0
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	65	65	100,0
Kultura fizyczna i sport	110 000	110 000	100,0
Pozostałe	11	2	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2010 r. (Min. Fin.)

Z powyższego zestawienia wynika, iż wśród dotacji celowych z budżetu państwa na inwestycje własne samorządów województw, najwięcej środków było przeznaczonych na inwestycje realizowane w ramach działów: Transport i łączność (118.868 tys. zł) oraz Kultura fizyczna i sport (110.000 tys. zł).

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Przekazane w 2010 r. dotacje na realizację przez samorzady województw zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, jak również dotacje z funduszy celowych, wyniosły 395.346 tys. zł, co stanowiło 92,1% ich planu rocznego (429.450 tys. zł).

W strukturze zrealizowanych dochodów z tytułu dotacji celowych, pozostałe dotacje stanowiły 7,2%.

W grupie tej, największą pozycję (50,2%) stanowiły dotacje celowe otrzymane z funduszy celowych. Wyniosły one 198.421 tys. zł, z tego na zadania bieżące – 58.873 tys. zł, a na zadania inwestycyjne – 139.548 tys. zł. Dotacje te w 99% przeznaczone zostały na krajowe pasażerskie przewozy kolejowe.

Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego wyniosły 180.797 tys. z tego na zadania bieżące 31.873 tys. zł (17,6% tych dotacji) a na zadania inwestycyjne 148.924 tys. zł (82,4% tych dotacji).

Zawierane przez województwa porozumienia z innymi jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły w szczególności zadań realizowanych na drogach publicznych -152.684 tys. zł, co stanowiło 84,5% dotacji na zadania realizowane na podstawie takich porozumień.

Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej wyniosły 16.128 tys. zł, co stanowiło 4% omawianej grupy dotacji. Porozumienia samorządów województw z organami administracji rządowej dotyczyły przede wszystkim zadań w zakresie krajowych pasażerskich przewozów kolejowych i zadań realizowanych na drogach wojewódzkich (13.146 tys. zł) oraz zadań realizowanych w ramach działu Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (2.514 tys. zł).

1.3. Dochody według działów

Dochody województw w 2010 r. według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem,	19 548 310	14 350 405	14 104 017	98,3	100,0	72,1
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	457 619	1 079 960	1 030 868	95,5	7,3	225,3
Transport i łączność	1 033 005	1 353 414	1 375 501	101,6	9,8	133,2
Administracja publiczna	204 355	226 744	212 894	93,9	1,5	104,2
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	5 101 658	4 661 186	4 890 168	104,9	34,7	95,9
Różne rozliczenia	11 732 337	6 224 394	5 831 802	93,7	41,3	49,7
Ochrona zdrowia	231 439	93 040	94 512	101,6	0,7	40,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	192 263	108 32	98 602	91,0	0,7	51,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	111 283	139 920	119 326	85,3	0,8	107,2
Kultura fizyczna i sport	9 919	112 424	113 231	100,7	0,8	*)

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

*) wskaźnik powyżej 1000

W 2010 r. w strukturze dochodów województw najwyższy udział miały dochody w działach:

- Różne rozliczenia - 41,3%;
- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej - 34,7%;

- Transport i łączność - 9,8%;
- Rolnictwo i łowiectwo - 7,3%.

Dochody zrealizowane w 2010 r. w działach wymienionych powyżej, stanowiły 93,1% dochodów ogółem województw.

W dziale Różne rozliczenia w 2010 r. realizacja dochodów wyniosła 5.831.802 tys. zł, tj. 93,7% planowanych kwot na 2010 r. Dochody w tym dziale zmniejszyły się, w stosunku do 2009 r., o 50,3%.

W dziale Różne rozliczenia 50,4% stanowiły subwencje ogólne z budżetu państwa przekazywane województwom, a 48,2% stanowiły dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych i płatności w ramach środków europejskich (do 31 grudnia 2009 r. dotacje rozwojowe).

W 2010 r. plan dochodów w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej, zrealizowano w 104,9% planu i w stosunku do 2009 r. były niższe o 4,1%. W dziale tym ujmowane są dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz od osób prawnych, które stanowiły 99,1% dochodów tego działu.

Dochody zrealizowane w dziale Transport i łączność wyniosły 1.375.501 tys. zł, tj. 101,6% planu i zwiększyły się w stosunku do 2009 r. o 33,2%. Dominującą pozycją w tym dziale były dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd województwa (39,5%). Natomiast 45,5% stanowiły środki przeznaczone na dofinansowanie inwestycji.

Dochody w dziale Rolnictwo i łowiectwo zrealizowano w 95,5% planu. W porównaniu do 2009 r. dochody wykonane w tym dziale w 2010 r. zwiększyły się o 125,3%. W dziale Rolnictwo i łowiectwo ujmowane są dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd wojewódzki, które stanowiły w tym dziale 52,5% oraz dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd wojewódzki, które stanowiły 34,6%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2009	2010
1	2	3
DOCHODY OGÓŁEM , z tego:	512,60	369,53
Dochody własne	165,60	149,42
Dotacje	273,80	143,03
Subwencja ogólna	73,20	77,08

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2009 r.

W 2010 r. dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 369,53 zł i zmniejszyły się w stosunku do 2009 r., o 27,9%.

Rozpiętość w poziomie dochodów województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca była znaczna i wahała się od 288,53 zł tj. 78,1% średniej krajowej w województwie śląskim do 478,32 zł tj. 129,4% średniej w województwie opolskim.

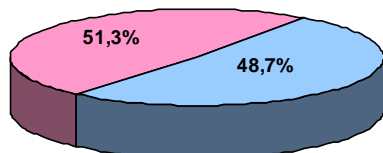
Dochody województw na 1 mieszkańca w 2010 r. według województw przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki województw

2.1. Struktura wydatków

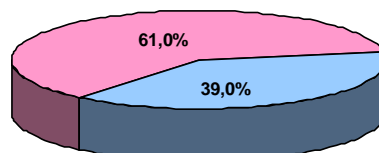
W 2010 r. w porównaniu do 2009 r. udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem zmniejszył się z 48,7% do 39,0%.

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM WOJEWÓDZTW
W 2009 R.

■ wydatki bieżące

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM WOJEWÓDZTW
W 2010 R.

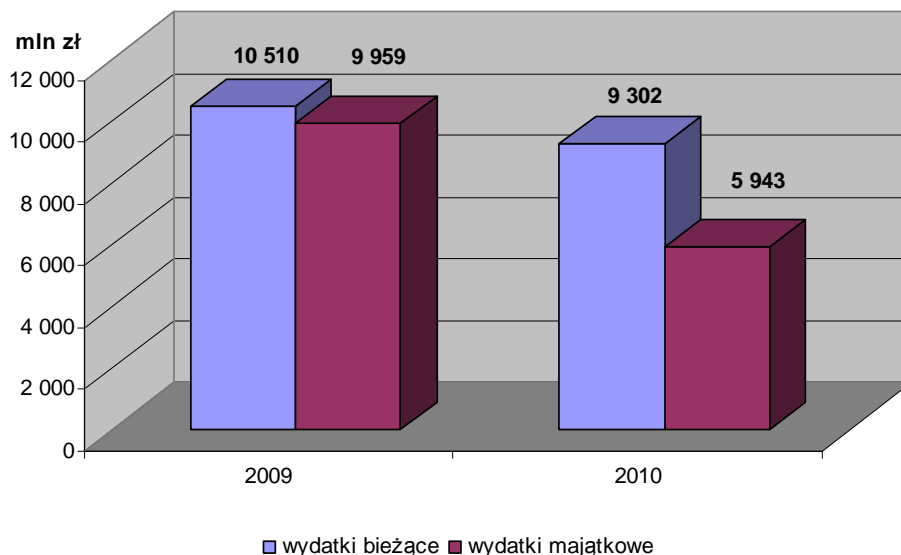

■ wydatki bieżące

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

**WYDATKI WOJEWÓDZTW ZREALIZOWANE
W LATACH 2009-2010**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. województwa zrealizowały wydatki w wysokości 15.245.027 tys. zł, co stanowiło 90,4% wydatków zaplanowanych na ten rok.

W 2010 r. wydatki majątkowe zrealizowane przez województwa wyniosły 5.942.620 tys. zł i stanowiły 39,0% wydatków ogółem.

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wydatki województw w 2010 r. według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł				%%	
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	20 468 690	16 866 167	15 245 027	100,0	90,4	74,5
Wydatki majątkowe	9 958 990	6 881 109	5 942 620	39,0	86,4	59,7
w tym: inwestycyjne	9 688 066	6 646 989	5 712 173	37,5	85,9	59,0
Wydatki bieżące z tego:	10 509 700	9 985 059	9 302 407	61,0	93,2	88,5
wynagrodzenia	1 655 903	1 912 700	1 837 329	12,1	96,1	111,0
w tym: wynagrodzenia osobowe	1 513 232	1 719 383	1 661 005	10,9	96,6	109,8
pochodne od wynagrodzeń	273 660	319 027	297 806	2,0	93,3	108,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7
dotacje	5 208 547	3 621 512	3 496 664	22,9	96,6	67,1
wydatki na obsługę długu	115 380	171 431	139 585	0,9	81,4	121,0
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	7 553	110 395	15 973	0,1	14,5	211,5
świadczenia na rzecz osób fizycznych	130 088	85 907	82 159	0,5	95,6	63,2
pozostałe wydatki	3 118 569	3 764 087	3 432 891	22,5	91,2	110,1

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min.Fin.)

W 2010 r., w porównaniu do 2009 r., wydatki ogółem województw zmniejszyły się o 25,5%, wydatki majątkowe o 40,3% a wydatki bieżące o 11,5%.

Wydatki majątkowe zrealizowano w 86,4% kwoty zaplanowanej na 2010 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 96,1% wydatków majątkowych.

W 2010 r. wydatki bieżące zostały wykonane w 93,2% planu rocznego. Na wydatki bieżące województwa przeznaczyły o 11,5% mniej środków niż w 2009 r.

Główną pozycją wydatków bieżących w 2010 r. były wydatki na wynagrodzenia i dotacje.

Plan wydatków na wynagrodzenia został zrealizowany w 96,1% a wykonanie było wyższe niż w 2009 r. o 11%.

Wydatki na dotacje zmniejszyły się w porównaniu do 2009 r. o 32,9%, plan został zrealizowany na poziomie 96,6%.

2.3. Wydatki według działów

Wydatki województw w 2010 r. według ważniejszych działów zawiera poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	20 468 690	16 866 167	15 245 027	90,4	100,0	74,5
Rolnictwo i łowiectwo	713 982	1 320 944	1 245 266	94,3	8,2	174,4
Transport i łączność	6 154 805	6 520 256	5 967 423	91,5	39,1	97,0
Administracja publiczna	1 214 774	1 557 579	1 371 457	88,1	9,0	112,9
Różne rozliczenia	891 249	1 041 644	964 864	92,6	6,3	108,3
Oświata i wychowanie	1 049 883	842 265	810 220	96,2	5,3	77,2
Ochrona zdrowia	1 426 545	1 015 261	942 761	92,9	6,2	66,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 376 527	636 361	564 792	88,8	3,7	41,0

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 572 517	1 400 502	1 297 155	92,6	8,5	82,5
Kultura fizyczna i sport	503 356	578 389	493 004	85,2	3,2	97,9

Zródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

Najwyższy udział w zrealizowanych wydatkach ogółem w 2010 r. stanowiły wydatki poniesione w następujących działach: Transport i łączność – 39,1%, Administracja publiczna – 9,0%, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 8,5%, Rolnictwo i łowiectwo – 8,2%, Różne rozliczenia – 6,3%, Ochrona zdrowia – 6,2%, Oświata i wychowanie – 5,3%,

W 2010 r. wydatki w dziale Transport i łączność, zrealizowano w 91,5% planowanych kwot. Wykonanie w stosunku do 2009 r. zmniejszyło się o 3,0%. Wydatki tego działu w 2010 r. w 51,9% zostały przeznaczone na wydatki majątkowe.

W dziale Administracja publiczna plan wydatków został wykonany w 88,1% . Wydatki w tym dziale były wyższe niż wykonanie 2009 r. o 12,9%. Wydatki tego działu w 2010 r. w 7,7% zostały przeznaczone na wydatki majątkowe.

W dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w 2010 r. zrealizowano wydatki w 92,6% planu i były one niższe niż w 2009 r. o 17,5%. 74,8% wydatków tego działu stanowiły dotacje podmiotowe z budżetu dla samorządowej instytucji kultury.

W dziale Różne rozliczenia plan 2010 r. wydatki został wykonany w 92,6% i były one wyższe niż wykonane w 2009 r. o 8,3%, 99,0% wydatków tego działu stanowiły wpłaty jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa.

W 2010 r. wpłaty z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej dokonały województwa mazowieckie i dolnośląskie na łączną kwotę 955.642 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2010 r.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

Wydatki na wynagrodzenia we wszystkich działach łącznie zaplanowane w wysokości 1.912.700 tys. zł, wykonane zostały w wysokości 1.837.329 tys. zł, tj. w 96,1% planu rocznego. W porównaniu do 2009 r. były wyższe o 11,0%.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez województwa w 2010 r. prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
1	2	3	4	5	6	7
OGÓŁEM, w tym:	1 655 903	1 912 700	1 837 329	96,1	100,0	111,0
Rolnictwo i łowiectwo	136 945	158 219	152 300	96,3	8,3	111,2
Transport i łączność	157 513	169 173	165 987	98,1	9,0	105,4
Administracja publiczna	607 744	729 967	691 395	94,7	37,6	113,8
Oświata i wychowanie	428 297	459 008	450 788	98,2	24,5	105,3
Pomoc społeczna	25 575	28 796	28 126	97,7	1,5	110,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	156 925	188 788	178 972	94,8	9,7	114,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	71 849	76 975	76 185	99,0	4,1	106,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków na wynagrodzenia przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa dotyczyła działań: Administracja publiczna (37,6%), Oświata i wychowanie (24,5%), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (9,7%), Transport i łączność (9,0%) oraz Rolnictwo i łowiectwo (8,3%). Łącznie, wydatki na wynagrodzenia w tych działach stanowiły 89,1% wszystkich wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez województwa w 2010 r. W działach tych wydatki na wynagrodzenia były wyższe niż w 2009 r.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez województwa według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa w 2010 r. prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	9 958 990	6 881 109	5 942 620	86,4	100,0	59,7
Rolnictwo i łowiectwo	311 536	726 046	675 615	93,1	11,4	216,9
Transport i łączność	3 412 041	3 545 527	3 097 478	87,4	52,1	90,8
Administracja publiczna	83 588	154 570	105 948	68,5	1,8	126,8
Ochrona zdrowia	1 229 036	776 557	710 573	91,5	12,0	57,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	226 820	67 854	65 973	97,2	1,1	29,1

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan (po zmianach) 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	490 788	333 042	234 011	70,3	3,9	47,7
Kultura fizyczna i sport	412 386	484 803	401 029	82,7	6,7	97,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność (52,1%), Ochrona zdrowia (12,0%), Rolnictwo i łowiectwo (11,4%), Kultura fizyczna i sport (6,7%).

W 2010 r. w porównaniu do 2009 r. nastąpił znaczny spadek wydatków majątkowych, co spowodowane było zmianą sposobu przekazywania dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych lub płatności w ramach środków europejskich (do 31 grudnia 2009 r. dotacje rozwojowe). W 2009 r. samorząd województwa, jako instytucja pośrednicząca przekazywał dotacje rozwojowe beneficjentom (między innymi gminom, powiatom i związkom jednostek samorządu terytorialnego). W 2010 r. wydatki te (§620) zostały wykonane w wysokości 478.872 tys.zł tj. o 92% mniej niż wykonanie w 2009 r. Tak więc dane te nie są porównywalne.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2010 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwach, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2009	2010
1	2	3
Wydatki ogółem, z tego:	536,70	399,43
Wydatki majątkowe:	261,10	155,70
w tym: inwestycyjne	254,00	149,66
Wydatki bieżące, w tym:	275,60	243,73
wynagrodzenia	43,40	48,14
w tym: wynagrodzenia osobowe	39,70	43,52
pochodne od wynagrodzeń	7,20	7,80
dotacje	136,60	91,61
wydatki na obsługę długu	3,00	3,66
pozostałe wydatki	81,80	89,94

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min.Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2009 r.

Wydatki ogółem województw wykonane w 2010 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca były niższe niż w 2009 r. o 25,6%. Rozpiętość w poziomie wydatków województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca była znaczna i wahała się od 303,84 zł tj. 76,1% średniej krajowej w województwie śląskim do 538,22 zł tj. 134,7% średniej w województwie opolskim.

Wydatki według województw na 1 mieszkańca w 2010 r. ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów województw

W 2010 r. budżety samorządów województw zamknęły się deficytem w wysokości 1.141.009 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 2.515.763 tys. zł.

Z 16 samorządów województw, 1 województwo wypracowało nadwyżkę budżetową na kwotę 30.580 tys. zł, a 15 województw zamknęło rok deficytem na kwotę 1.171.589 tys. zł.

Liczbę województw, według relacji wyniku do dochodów zrealizowanych w 2010 r. przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów województw					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Województwa z nadwyżką budżetową	1	0	1	0	0	0
Województwa z deficytem budżetowym	15	4	5	4	0	2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2010 r. (Min. Fin.)

Wśród 15 województw z deficytem budżetowym w 6 województwach wynik w relacji do dochodów przekroczył 10%.

Województwa zrealizowały w 2010 r. przychody w łącznej wysokości 2.785.331 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 428.801 tys. zł.

Poniższe zestawienie przedstawia przychody i rozchody województw oraz ich strukturę w 2010 r.:

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Przychody ogółem, z tego:	2 785 331	100,0
kredyty i pożyczki	1 430 932	51,4
spłata pożyczek udzielonych	32 198	1,2
nadwyżka z lat ubiegłych w tym:	584 412	21,0
środki na pokrycie deficytu	341 467	12,3
obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych	146 650	5,3
prywatyzacja majątku jst	1 000	0,0
inne źródła, w tym:	590 139	21,2
środki na pokrycie deficytu	211 030	7,6

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Rozchody ogółem, z tego:	428 801	100,0
splaty kredytów i pożyczek	258 924	60,4
pożyczki (udzielone)	127 627	29,8
wykup obligacji samorządowych	42 250	9,9

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2010 r. (Min. Fin.)

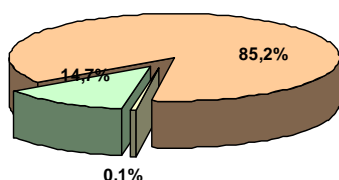
W 2010 r. w województwach przychody z tytułu kredytów i pożyczek stanowiły 51,4%, a nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych stanowiła 21,0% przychodów ogółem.

Natomiast w rozchodach województw splaty kredytów i pożyczek stanowiły 60,4% rozchodów ogółem.

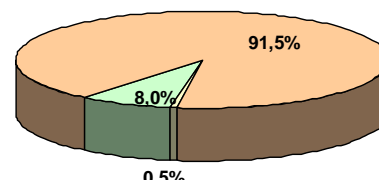
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych województw

W 2010 r. w strukturze zobowiązań województw udział kredytów i pożyczek zwiększył się, w porównaniu do 2009 r. o 6,3 punktu procentowego i zobowiązań wymagalnych o 0,4 punktu procentowego, a papierów wartościowych zmniejszył się o 6,7 punktu procentowego.

STRUKTURA ZADŁUŻENIA WOJEWÓDZTW W 2009 R.

STRUKTURA ZADŁUŻENIA WOJEWÓDZTW W 2010 R.

■ Papiery wartościowe
■ Kredyty i pożyczki
■ Wymagalne zobowiązania

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania województw w latach 2009 - 2010 zostały przedstawione poniżej:

Wyszczególnienie	Zobowiązania województw		
	2009	2010	3:2
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania województw według tytułów dłużnych, z tego:	3 046 161	4 291 150	140,9
Papiery wartościowe	448 872	332 745	74,1
w tym: długoterminowe	448 872	332 745	74,1
Kredyty i pożyczki	2 594 319	3 951 541	152,3
w tym: długoterminowe	2 494 319	3 951 541	158,4
Wymagalne zobowiązania	2 970	6 865	231,1
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	521	3578	686,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Na koniec 2010 r. stan zadłużenia województw wynosił 4.291.150 tys. zł i były to w 54,0% zobowiązania wobec podmiotów krajowych. Na zobowiązania długoterminowe przypadają 99,8% zobowiązań ogółem województw.

W porównaniu do 2009 r., w 2010 r. zadłużenie ogółem województw wzrosło o 40,9%.

Wskaźnik zadłużenia liczony jako udział zobowiązań ogółem w wykonanych dochodach ogółem w 2010 r. wyniósł 30,4%. Natomiast wskaźnik udziału zobowiązań, bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych w dochodach wykonanych wyniósł 29,0%.

Liczba województw wg relacji zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
2009	16	15	6	5	3	0	1	0	0
2010	16	16	3	1	3	7	1	1	0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

Liczba województw wg relacji zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
2009	16	15	8	1	1	5	0	0	0
2010	16	16	3	2	3	6	1	1	0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2009 r. i 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. zadłużenie powyżej 40% dochodów ogółem wystąpiło w 2 województwach.

W żadnym województwie relacje zadłużenia do wykonanych dochodów ogółem nie były wyższe od 60%.

5. Przychody i koszty zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych wojewódzkich jednostek budżetowych

Na podstawie art. 87, ust.1 pkt 2 i 3 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych do końca 2010 r. likwidacji podlegały zakłady budżetowe, które prowadziły działalność w innym zakresie niż określona w art. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz gospodarstwa pomocnicze.

Dane ze sprawozdań rocznych za 2010 r. województw z wykonania planów finansowych likwidowanych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych wskazują, że w tych formach realizowano zadania z zakresu oświaty, transportu, administracji publicznej, opieki społecznej i gospodarki komunalnej.

Przychody i koszty ww. jednostek organizacyjnych w województwach, w 2010 roku, przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	271 917	247 232	90,9
w tym: dotacje z budżetu	39 434	34 943	88,6
2. Koszty	272 992	254 604	93,3
Wpłaty do budżetu gmin	322	743	230,5
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	150 298	136 875	91,1
w tym: dotacje z budżetu	38 905	34 460	88,6
2. Koszty	151 269	143 191	94,7
Wpłaty do budżetu gmin	269	523	194,4
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	121 620	110 357	90,7
w tym: dotacje z budżetu	529	482	91,2
2. Koszty	121 723	111 413	91,5
Wpłaty do budżetów gmin	53	220	413,1

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych za 2010 r. (Min. Fin.)

5.1. Zakłady budżetowe

W formie zakładów budżetowych województwa prowadziły głównie biura geodezji i terenów rolnych, zakłady doskonalenia nauczycieli, zakłady konserwacji urządzeń wodnych i melioracji, ośrodki szkolenia, doksztalcania i doskonalenia kadr oraz instytucje kultury fizycznej i obiekty sportowe – wydatki w ww. rodzajach działalności stanowiły 94,1% ogółu wydatków wojewódzkich zakładów budżetowych.

W 2010 r. przychody zakładów budżetowych w województwach wyniosły 136.875 tys. zł, w tym dotacje stanowiły kwotę 34.460 tys. zł. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 91,1%, a dotacje w 88,6%.

Koszty zakładów budżetowych w województwach wyniosły 143.191 tys. zł, a wpłaty do budżetu wyniosły 523 tys. zł.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Wskaźnik (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Przychody	127 642	150 298	136 875	91,1	107,2
w tym: dotacje	36 987	38 905	34 460	88,6	93,2
2. Koszty	126 741	151 269	143 191	94,7	113,0
w tym : wpłaty do budżetu	1 876	269	523	194,4	27,9

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

W relacji do 2009 r. przychody zakładów budżetowych w 2010 r. były wyższe o 7,2%, a koszty były wyższe o 13,0%.

Stan środków obrotowych wojewódzkich zakładów budżetowych zmniejszył się z 5.806 tys. zł na początku roku do -1.670 tys. zł na koniec roku.

W 2010 r. na mocy przepisów art. 16, ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych 3 województwa utworzyły samorządowe zakłady budżetowe.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych województw

Do końca 2010 r. w województwach mogły funkcjonować gospodarstwa pomocnicze.

Z dniem 31 grudnia 2010 r. w oparciu o art. 87, ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych zakończeniu uległa likwidacja gminnych gospodarstw pomocniczych. Pozostałe po likwidacji składniki majątkowe, należności i zobowiązania zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego przejęła jednostka budżetowa, przy której funkcjonowało gospodarstwo.

Działalność gospodarstw pomocniczych w województwach obejmowała najczęściej zakres działu 010 - Rolnictwo i łowiectwo, 750 - Administracja publiczna, 710 – Działalność usługowa, 700 – Gospodarka mieszkaniowa, 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz 600 – Transport i łączność. Kwota wydatków w tych działach stanowi 96,2% ogółu.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (4:3)	Wskaźnik (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Przychody	108 007	121 620	110 357	90,7	102,2
w tym: dotacje	1 234	529	482	91,2	39,1
2. Koszty	106 984	121 723	111 413	91,5	104,1
w tym : wpłaty do budżetu	412	53	220	413,1	53,4

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 110.357 tys. zł, tj. 90,7% planu. Stanowiły one 44,6% łącznych przychodów wojewódzkich zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych.

Koszty gospodarstw pomocniczych wyniosły 111.413 tys. zł, a wpłata do budżetu 220 tys. zł, przy planie na kwotę 53 tys. zł. Gospodarstwa pomocnicze w województwach zakończyły działalność stratą w wysokości 1.641 tys. zł wobec planowanej straty w kwocie 249 tys. zł.

Stratę wykazały gospodarstwa pomocnicze w 11 województwach. Stan środków obrotowych zmniejszył się w gospodarstwach pomocniczych województw z 2.482 tys. zł na początku roku do – 1.683 tys. zł na koniec roku.

W 2010 r., w stosunku do 2009 r. przychody wojewódzkich gospodarstw pomocniczych wzrosły o 2,2%, a poniesione przez gospodarstwa pomocnicze koszty wzrosły o 4,1%.

6. Fundusze celowe

W 2010 r. w województwach funkcjonowały następujące fundusze celowe:

- Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych,
- Wojewódzki Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym.

Przychody wojewódzkich funduszy celowych ogółem wyniosły w 2010 r. 170.682 tys. zł. Natomiast wydatki wyniosły 216.798 tys. zł.

Przychody i wydatki funduszy celowych województw w 2010 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Przychody ogółem	Wydatki i inne obciążenia		Stan na koniec roku
			Ogółem	w tym: dotacje	
w tys. zł					
1	2	3	4	5	6
Ogółem za 2009 r.	142 414	218 606	229 124	131 015	131 896
Ogółem za 2010 r.	131 105	170 682	216 798	0	84.989
z tego:					
Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	73 519	112 219	141 678	0	44.060
Wojewódzki Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	57 586	58 463	75 120	0	40.929

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych funduszy celowych nieposiadających osobowości prawnej za 2010 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych funduszy celowych województw w 2010 r. wynosił na początek roku 131.105 tys. zł i zmniejszył się do 84.989 tys. zł na koniec 2010 r., tj. o 35,2%.

7. Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych województw

W ramach rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych w województwach realizowano zadania z zakresu oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej, dróg wojewódzkich i infrastruktury kolejowej. W przypadku województw kwoty wydatkowane na ww. zadania stanowią 90,3%.

Dochody w ramach rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych województw zostały zrealizowane w wysokości 52.249 tys. zł. W stosunku do planu zostały one zrealizowane w 83,6%.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (3:2)	Wskaźnik (3:1)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
1. Dochody	60 894	62 515	52 249	83,6	85,8
w tym: dotacje	0	0	0	-	-
2. Wydatki	63 739	85 511	65 851	77,0	103,3
w tym : wpłaty do budżetu	649	635	4 802	756,4	740,1

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych za 2010 r. (Min. Fin.)

Wydatki na rachunkach dochodów własnych wojewódzkich jednostek budżetowych zrealizowane zostały w kwocie 65.851 tys. zł i były niższe o 23,0% w stosunku do planu.

Stan środków pieniężnych zmniejszył się z 26.201 tys. zł na początku roku do 12.599 tys. zł na koniec roku 2010.

Po 31 grudnia 2010 r. nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania przejmuje jednostka budżetowa, przy której funkcjonowały rachunki dochodów własnych, a środki pieniężne podlegają odprowadzeniu na rachunek pomocniczy samorządowej jednostki budżetowej.

VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Celem polityki strukturalnej UE jest przyspieszenie wzrostu gospodarczego w mniej zamożnych państwach członkowskich i tym samym niwelowanie różnic w rozwoju pomiędzy państwami członkowskimi, a także pomiędzy ich regionami. Cel ten jest realizowany poprzez finansowanie działań mających na celu wzmocnienie atrakcyjności danego państwa, w którym dany region się znajduje.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami tych jednostek mogą być, między innymi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, umożliwiają jednostkom samorządu terytorialnego również uzyskanie dofinansowania ze środków budżetu państwa ich wkładu własnego, wymaganego przy realizacji projektów finansowanych z udziałem środków unijnych.

W roku 2010 realizowano projekty, które były finansowane w ramach nowego okresu programowania 2007 – 2013. Są to projekty realizowane w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych oraz programów krajowych (Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna).

Ze sprawozdań rocznych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. wynika, iż przekazane jednostkom samorządu terytorialnego środki, na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także finansowanie i współfinansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz na realizację płatności, których źródłem jest budżet środków europejskich, wyniosły 13.793.352 tys. zł, co stanowiło 81,7% ich planu rocznego (16.888.477 tys. zł), z tego:

- środki Unii Europejskiej – 1.779.539 tys. zł, co stanowiło 71,9% planu rocznego (plan 2.474.536 tys. zł),
- płatności z budżetu środków europejskich – 10.529.168 tys. zł, co stanowiło 83% planu rocznego (plan 12.683.326 tys. zł),

- środki budżetu państwa lub inne, przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE – 1.484.645 tys. zł, co stanowiło 85,8% planu rocznego (plan 1.730.615 tys. zł).

Wysokość dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2010 r., na tle zrealizowanych dochodów i wydatków ogółem budżetów tych jednostek, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2008	Wykonanie 2009	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (5:4)	Dynamika (5:3)
	w tys.zł			w %		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	142 568 988	154 842 461	166 789 291	162 796 584	97,6	105,1
w tym:						
- środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	4 990 383	13 263 643	2 474 536	1 779 539	71,9	13,4
- środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych	409 390	1 221 110	1 730 615	1 484 645	85,8	121,6
- środki z budżetu państwa lub inne na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami integracyjnymi oraz inne środki UE	48 163	63 328	-	-	-	-
- płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2010 r.)	-	-	12 683 326	10 529 168	83,0	-
Wydatki ogółem	145 182 636	167 828 195	192 547 429	177 766 154	92,3	105,9
w tym:						
- na finansowanie programów i projektów unijnych	3 640 774	12 994 285	2 664 756	2 040 217	76,6	15,7
- na współfinansowanie programów i projektów unijnych	2 575 040	4 587 434	9 832 835	8 199 440	83,4	178,7
- na koszty operacyjne, a także wydatki ponoszone w związku z działaniami integracyjnymi	43 279	57 080	-	-	-	-
- na finansowanie wydatków z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2010)	-	-	12 693 088	10 735 758	84,6	-

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2008, 2009 i 2010 r. (Min. Fin.)

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, środki przeznaczone na realizację programów operacyjnych w części odpowiadającej wkładowi środków europejskich stanowią w budżecie państwa odrębną część pn. budżet środków europejskich z którego wydatki realizowane są w formie płatności. Natomiast część środków

odpowiadająca wkładowi krajowemu, jest dokonywana w formie dotacji celowej. Zatem od 1 stycznia 2010 r. dofinansowanie dokonywane jest w dwóch formach, tj. płatności i dotacji celowej, w związku z tym otrzymane dofinansowanie beneficjent wydatkuje i rozlicza w trybie przewidzianym dla danej formy wypłaty.

Z otrzymanej przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty 13.793.352 tys. zł na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także na finansowanie wydatków, których źródłem jest budżet środków europejskich przypadało dla:

- gmin - 5.069.122 tys. zł, tj. 36,7%,
- powiatów - 2.092.884 tys. zł, tj. 15,2%,
- miast na prawach powiatu - 2.945.626 tys. zł, tj. 21,4%,
- województw - 3.685.720 tys. zł, tj. 26,7%.

W relacji do wykonanych dochodów ogółem poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego, ww. dochody stanowiły:

- w gminach - 7,0%,
- w powiatach - 9,3%,
- w miastach na prawach powiatu - 5,5%,
- w województwach - 26,1%.

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, na podstawie ustawy o finansach publicznych, jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe.

Zrealizowane w 2010 r. przychody ogółem, w tym przychody na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej, w podziale na rodzaje samorządu terytorialnego, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
	w tys. zł				
1	2	3	4	5	6
Przychody ogółem, w tym:	33 701 675	16 026 729	3 313 402	11 576 214	2 785 330
kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej	2 614 024	1 729 198	203 116	656 710	25 000
obligacje j.s.t. oraz związków komunalnych na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej	349 958	193 158	24 965	121 607	10 228
pozostałe papiery wartościowe na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej	8 460	6 824	1 636	-	-

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. (Min. Fin.)

W 2010 r., w związku z realizacją programów i projektów unijnych, wydatki jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 20.975.415 tys. zł, co stanowiło 83,3% rocznego planu (plan 25.190.679 tys. zł), z tego:

- wydatki na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków UE – 2.040.217 tys. zł, tj. 76,6% ich rocznego planu (plan 2.664.756 tys. zł),
- wydatki na współfinansowanie programów i projektów unijnych, stanowiące krajowy wkład publiczny - 8.199.440 tys. zł, tj. 83,4% ich rocznego planu (plan 9.832.835 tys. zł),
- wydatki, których źródłem był budżet środków europejskich – 10.735.758 tys. zł, tj. 84,6% ich rocznego planu (plan 12.693.088 tys. zł).

Z wykazanej wyżej kwoty wydatków 20.975.415 tys. zł, przypadało na wydatki poniesione przez:

- gminy – 9.211.481 tys. zł, co stanowiło 43,9% ogólnej kwoty wydatków na omawiane cele,
- powiaty – 2.755.852 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 13,2%,
- miasta na prawach powiatu – 4.852.871 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 23,1%,
- województwa – 4.155.211 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 19,8%.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego z omawianych tytułów w 2010 r. były wyższe o 19% od wydatków poniesionych w roku 2009.

W 2010 r. wydatki samorządów, których źródłem był budżet środków europejskich, wyniosły 10.735.758 tys. zł, z tego wydatki:

- gmin wyniosły - 4.694.866 tys. zł co stanowi 44,0%;
- powiatów wyniosły - 1.805.132 tys. zł co stanowi 16,7%;
- miast na prawach powiatu wyniosły - 2.410.659 co stanowi 22,4%;
- województw wyniosły - 1.825.101 tys. zł co stanowi 16,9%.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych w 2010 r. z udziałem środków Unii Europejskiej według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (3:2)	Struktura wykonania
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ogółem	25 190 679	20 975 415	82,9	100,0
z tego:				
Rolnictwo i łowiectwo	2 772 501	2 298 249	82,9	10,9
Leśnictwo	213	213	100	0,0
Rybołówstwo i rybactwo	9 707	5 647	58,2	0,0
Przetwórstwo przemysłowe	809 757	667 178	82,4	3,2

Wyszczególnienie	Plan 2010	Wykonanie 2010	Wskaźnik (3:2)	Struktura wykonania
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	113 608	90 455	79,6	0,4
Handel	393	99	25,2	0,0
Hotele i restauracje	631	224	35,5	0,0
Transport i łączność	8 171 277	7 062 650	86,4	33,7
Turystyka	678 045	535 625	79,0	2,6
Gospodarka mieszkaniowa	365 206	296 061	81,0	1,4
Działalność usługowa	214 166	167 323	78,1	0,8
Informatyka	141 282	73 239	46,6	0,3
Nauka	10 825	6 478	59,8	0,0
Administracja publiczna	942 795	728 271	77,3	3,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	249 666	206 950	82,9	1,0
Obsługa długu publicznego	1 818	479	26,4	0,0
Różne rozliczenia	55 487	26 832	48,4	0,1
Oświata i wychowanie	1 818 853	1 502 170	82,6	7,2
Szkolnictwo wyższe	11 945	8 460	70,8	0,0
Ochrona zdrowia	329 240	267 504	81,3	1,3
Pomoc społeczna	408 229	361 289	88,5	1,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 392 310	1 241 441	89,2	5,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	132 345	114 055	86,2	0,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 603 498	2 911 156	78,7	13,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 830 877	1 450 852	79,2	6,9
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	7 984	6 836	85,6	0,0
Kultura fizyczna i sport	1 118 021	945 679	84,6	4,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2010 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zadania realizowane w ramach działów: Transport i łączność, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz Rolnictwo i łowiectwo. Natomiast wydatki na zadania w zakresie Oświaty i wychowania, Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz Pozostałych zadań z zakresu polityki społecznej wyniosły 4.194.463 tys. zł, co stanowiło 20,0% kwoty wykonanych wydatków przeznaczonych na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych.

VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego

Z wykazanych w sprawozdaniach danych ze 152 związków jednostek samorządu terytorialnego wynika, że związki jednostek samorządu terytorialnego zaplanowały na 2010 r. deficyt w wysokości 122.111 tys. zł, tj. na poziomie 7,0% zaplanowanych dochodów.

Związki zamknęły swoje budżety zbiorczo deficytem w kwocie 17.313 tys. zł, co w odniesieniu do dochodów wykonanych w tym okresie stanowi 1,0%.

Wśród związków, 88 jednostek, tj. 58,0% łącznej ich liczby, zamknęło swoje budżety nadwyżką na łączną kwotę 55.607 tys. zł, deficyt zrealizowały 63 jednostki, tj. 42,0% łącznej ich liczby, na łączną kwotę 72.920 tys. zł.

Dochody ogółem zrealizowane przez związki w 2010 r. wynoszą 1.669.594 tys. zł, co stanowi 83,9% kwot zaplanowanych na ten rok. Dochody własne wykonane zostały w kwocie 1.178.187 tys. zł, co stanowi 87,0% planu rocznego, zaś dotacje w kwocie 491.408 tys. zł, co stanowi 77,5% planu.

W porównaniu do 2009 r. dochody ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego wzrosły o 28,0%.

W strukturze dotacji dla związków środki na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego stanowiły – 0,1%, środki pochodzące z funduszy celowych – 0,1%, natomiast dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich – 29,3% przy czym na zadania inwestycyjne łącznie przeznaczonych zostało 98,1% dotacji celowych.

W strukturze dochodów ogółem związków, dochody własne stanowiły 70,6%, natomiast dotacje celowe 1,0%.

Wydatki ogółem, wykonane w kwocie 1.686.907 tys. zł, stanowią 79,9% kwoty planowanej na 2010 r., przy czym wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 895.902 tys. zł, tj. 70,7% planu rocznego, zaś wydatki bieżące w kwocie 791.005 tys. zł, tj. 93,7% planu rocznego. W strukturze wydatków ogółem wydatki majątkowe stanowią 53,1%, a na wydatki bieżące przypada 46,9%.

Stan zobowiązań związków jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2010 r. wynosił 397.811 tys. zł, przy czym zobowiązania wymagalne wynosiły 2.680 tys. zł, tj. 1,0% łącznej kwoty zobowiązań związków. Łączna kwota zadłużenia związków stanowiła 24,0% dochodów ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego.

Spis tablic

- Tablica 1. Informacja z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2010 r.
- Tablica 2. Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca
- Tablica 3. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 4. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 5. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 7. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 8. Wydatki majątkowe i inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 9. Przychody i koszty zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 10. Dochody i wydatki rachunków dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 11. Przychody i wydatki funduszy celowych jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 12. Informacja z wykonania budżetów gmin za 4 kwartały 2010 r.
- Tablica 13. Informacja z wykonania budżetów gmin miejskich za 4 kwartały 2010 r.
- Tablica 14. Informacja z wykonania budżetów gmin wiejskich za 4 kwartały 2010 r.
- Tablica 15. Informacja z wykonania budżetów gmin miejsko-wiejskich za 4 kwartały 2010 r.
- Tablica 16. Dochody, wydatki i wynik gmin na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 17. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań gmin według województw
- Tablica 18. Dochody gmin według działów
- Tablica 19. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 20. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 21. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji celowych wykazanych przez gminy w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 22. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej gmin według województw
- Tablica 23. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gmin według województw
- Tablica 24. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

według województw

- Tablica 25. Wydatki gmin według działów i rodzajów
- Tablica 26. Wydatki gmin wiejskich według działów i rodzajów
- Tablica 27. Wydatki gmin pozostałych według działów i rodzajów
- Tablica 28. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w gminach według województw
- Tablica 29. Wydatki majątkowe i inwestycyjne gmin według województw
- Tablica 30. Przychody i koszty gminnych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych
- Tablica 31. Przychody i koszty gminnych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych – gminy pozostałe
- Tablica 32. Przychody i koszty gminnych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych – gminy wiejskie
- Tablica 33. Informacja z wykonania budżetów powiatów za 4 kwartały 2010 r.
- Tablica 34. Dochody, wydatki i wynik powiatów na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 35. Dochody powiatów według działów
- Tablica 36. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych powiatach
- Tablica 37. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 38. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 39. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez powiaty w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 40. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej powiatów według województw
- Tablica 41. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych powiatów według województw
- Tablica 42. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 43. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w poszczególnych powiatach
- Tablica 44. Wydatki majątkowe i inwestycyjne powiatów według województw
- Tablica 45. Wydatki powiatów według działów i rodzajów
- Tablica 46. Przychody koszty powiatowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych
- Tablica 47. Informacja z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 4 kwartały 2010 r.
- Tablica 48. Dochody, wydatki i wynik miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca według województw

- Tablica 49. Dochody miast na prawach powiatu według działów
- Tablica 50. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 51. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 52. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 53. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez miasta na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 54. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 55. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 56. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część gminna) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 57. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 58. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 59. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część powiatowa) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 60. Wydatki miast na prawach powiatu według działów i rodzajów
- Tablica 61. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 62. Wydatki majątkowe i inwestycyjne miast na prawach powiatu według województw
- Tablica 63. Przychody i koszty zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych w miastach na prawach powiatu
- Tablica 64. Informacja z wykonania budżetów województw za 4 kwartały 2010 r.
- Tablica 65. Dochody, wydatki i wynik województw na 1 mieszkańca
- Tablica 66. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych województwach
- Tablica 67. Dochody województw według działów
- Tablica 68. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 69. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

- Tablica 70. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez województwa w dziale 801 –Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 71. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej województw
- Tablica 72. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych województw
- Tablica 73. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez województwa na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- Tablica 74. Wydatki województw według działów i rodzajów
- Tablica 75. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w poszczególnych województwach
- Tablica 76. Wydatki majątkowe i inwestycyjne województw
- Tablica 77. Przychody i koszty wojewódzkich zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych
- Tablica 78. Informacja z wykonania budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2010 r.
- Tablica 79. Wykaz gmin dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2010 r.
- Tablica 80. Wykaz powiatów dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2010 r.
- Tablica 81. Wykaz miast na prawach powiatu dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2010 r.
- Tablica 82. Wykaz województw dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej w 2010 r.